

ДУЖЕ ПІДОЗРІЛІ ОСОБИ

(комедія у двох діях)

ДІЙОВІ ОСОБИ:

- М е р і – (45-50 р.) українка з діаспори.
 о. Д ж о н – (30-35 р.) брат Мері.
 Б о р и с – (35-40 р.) власник готелю.
 Н а с т я – (28-35 р.) працівниця готелю.
 Ф і л ю с ь – (70-75 р.) Філько Пуць, фриз'єр.
 П и с а к а – (70-75 р.) Гордій Літус-Хоєцький, літератор.
 С т а н и ч н и й – (70-75 р.) Степан Станичний, колишній воїн УПА.
 Т а п е р – (70-75 р.) Мирон Бамбетель, піаніст.
 Х р и с т я – (70-75 р.) Ольга Сломчинська, професорка.
 В л а д і м і р – (70-75 р.) Владімір Бандаренка, колишній кагебист.
 Р е к е т и р – (20-25 р.) Вася Морда, місцевий рекетир.
 П а р о х – (40-50 р.) місцевий священик.

Події відбуваються в Західній Україні на початку 90-х років ХХ століття.

ПЕРША ДІЯ

Старовинний монастир, перетворений на готель, в одному куті стоїть стійка ресепшена, в другому – барна стійка, м'які крісла, столики, фортепіано.

На сцені Настя і Борис. Настя прибирає пилососом килим, Борис стоїть за стійкою ресепшена і розмовляє по телефону.

Б о р и с. (з тривогою) Ви ж знаєте, що зараз не сезон, готель порожній... (пауза) я розумію наслідки і все таке інше, але ваш бос повинен... (пауза) що-що повинен?.. (обурено) Я перепрошую...

Пауза.

Борис дивиться на слухавку.

Н а с т я. (продовжуючи працювати) Хто це?

Б о р и с. (з відчаєм) Нас послали.

Пауза.

Н а с т я. Податкова?..

Б о р и с. *(нервово)* Яка податкова – «Гуцул-жим»!..

Настя зупиняється, вимикає пилосос.

Н а с т я. *(з тривогою наспівує)* «Ми веселі гуцулята, в горах ми зростали»?..

Пауза. Борис ледь киває головою.

Н а с т я. Борисе, може вже час купити якусь зброю?

Борис в задумі підступає до Насті.

Б о р и с. Це нічого не дасть, абсолютно. Третій рік Незалежності, а тут... *(пауза)*
Мені терміново потрібно зняти напругу *(лапає Настю)* Давай, знімай...

Н а с т я. *(поступливо)* У мене купа роботи!.. *(дає себе затягнути за стійку ресепшена)* А що, як хтось зайде?..

Б о р и с. *(роздягає Настю)* Вчора за цілий день жодна жива душа не зайшла...

Н а с т я. Тоді закривай вхідні і пішли в 101-ий.

Пауза, Борис продовжує роздягати Настю.

Б о р и с. Ні-ні!.. Закривати не треба, може хтось прийде...

Н а с т я. Так тому й закрий!

Б о р и с. Ні-ні! Може клієнт прийти...

Н а с т я. Тоді, будь ласка, не роздягай мене.

Б о р и с. Вже... все... давай, давай... давай...

Борис і Настя зникають за стійкою. Чути характерні звуки.

Пауза.

Тихо відчиняються вхідні двері, обережно заходить Філюсь, маленький, круглий дідусь, з вусиками «а ля адольф», кумедно вбраний за модою 40-их років ХХ століття: шапка «бандерівка», коротка двобортна куртка, штани галіфе, високі чоботи, в руках течка. Він помічає пилосос, здивовано щось шепоче сам до себе, підходить і розглядає його, ніби вперше бачить таке чудо техніки, потім злодійкувато роззирається, заочує рукави, і... раптом чує звуки з-за ресепшена. Навишпиньки підходить до ресепшена, заглядає через стійку. Його голова починає рухатися в такт звуків.

Ф і л ю с ь. *(перелякано)* Уй-юй!..

З-за ресепшена із зойком зриваються Борис і Настя.

Б о р и с. Ви хто такий?!

Н а с т я. *(до Бориса)* Я ж говорила!..

Настя вибігає до підсобної кімнати.

Борис натягує штани.

Б о р и с. *(підозріло)* Діду, ви хто, що вам потрібно?.. Ви, що не бачите, – у людей тут... самі знаєте... Не можна було зачекати?..

Ф і л ю с ь. О! А як ся ото-то таке-во, таке... *(показує)* називає?..

Пауза. Борис зашпилюється.

Б о р и с. *(різко)* Хто ви такий?

Філюсь виструнчується.

Ф і л ю с ь. *(рапортує)* Філько Пуць, фриз'єр вищої категорії, пенсіонер, хотів би випити та нема за що. *(довірливо)* Може вам тре фризурку зробити, я при собі маю струмент. *(роззирається)* Уй-юй, а де моя течка?..

Б о р и с. А там при вході що стоїть?

Ф і л ю с ь. *(з полегшенням)* Вона *(іде по течку)*. То я би вам за недорого зробив перфект елеґанську фризурку!

Філюсь відкриває течку.

Ф і л ю с ь. Можу вас тільки поголити! *(щось виймає із течки)*

Борис помічає в руках у Філюся небезпечну бритву.

Б о р и с. *(з острахом)* Ви гуцул?.. Вас «Гуцул-жим» прислав?

Ф і л ю с ь. Га, шо?.. Не, я – бойко. А шо?

Пауза.

Б о р и с. Нічого. Ні-ні, нічого. Не треба мені голитися. *(пауза)* Ви до готелю прийшли. Вам потрібен номер? Ви звідки з'явилися?

Ф і л ю с ь. *(філософськи)* Звідки й усі в цьому світі з'являються. Хоча, я маю одне дуже суб'єктивне уявлення про те, що не всі ми з'явилися, як то кажуть...

Б о р и с. Я питаю: з якого міста ви сюди приїхали?

Ф і л ю с ь. *(з гордістю)* З Борислава. Мій дідо черпав ропу́, був багатий, поставив кам'яницю у Дрогобичі...

Б о р и с. Прошу пана, шановний, мене це не обходить. Ви хочете у нас оселитися?

Ф і л ю с ь. Ні, не треба мені того. *(показує бритву)* То є «золінген», найкраща бритва усіх часів і народів.

Філюсь демонструє бритву і водить себе нею по шиї і підборіддю. Борис уважно приглядається до Філюся.

Б о р и с. *(зітхаючи)* Нерви, нерви, нерви... вже зовсім ні до чого... Прошу пана, чого вас тут принесло?

Ф і л ю с ь. Та, бо то... бачте, як бриє?.. І то на сухо!..

Пауза.

Б о р и с. *(в нервах)* Я не хочу голитись!

Ф і л ю с ь. *(йому в тон)* Нас тут збирають!

Пауза.

Б о р и с. *(спокійніше)* Хто вас «тута» збирає, чого вас «тута» збирають. *(пауза)* Ви можете нормально пояснити що вам «тута» потрібно?

Ф і л ю с ь. *(помічає когось через вікно)* О-о-о!.. А о, йде! Він зара вам скаже *(раптом похапцем ховає бритву до кишені)*.

Заходить, ледь пританцьовуючи, Писака, - модний дідусь, вбраний у бейсболку, костюм з яскравою сорочкою, комір якої викладено наверх, кросівки, в руках тримає спортивну валізу.

Писака помічає Філюся.

П и с а к а. *(з насмішкою)* О, і ти тут!.. *(простягає руку, як для поцілунку)*. Губну гармошку взяв?

Філюсь тисне руку Писаці і виймає з кишені губну гармошку.

Ф і л ю с ь. *(до Бориса хвалячись)* Я ще й на губній гармошці граю *(видає кілька нот)*.

Б о р и с. *(холодно)* Я вже зрозумів. *(до Писаки)* Чим можу бути корисний?

Писака з інтересом оглядає приміщення.

П и с а к а. *(елегантно)* Я так розумію, що десь тут для нас мають бути... *(підшукує слова)* заброньовані номери?

Філюсь оглядає Писаку.

Ф і л ю с ь. *(до Писаки)* Ач, як вифрантився!.. Ти зарай-ка що пишеш?.. *(до Бориса)* Він великий письменник, його друкують.

П и с а к а. *(до Філюся)* Ти за бритву пам'ятаєш? Що ти мені бритву не повернув?.. Де мій «золінген»?..

Філюсь заклопотано ховає гармошку до кишені.

Ф і л ю с ь. *(до Бориса)* Зарай-ка він пише про нашу молодість.

П и с а к а. *(до Бориса, з вдаваною скромністю)* Прошу пана, не звертайте на нього увагу, йому щось є.

Б о р и с. *(значуще)* Я помітив... У нас жодних номерів ніхто не бронював

Борис щось шукає в шухляді ресепшена.

П и с а к а. *(грає здивування)* О?.. Вочевидь, організатори цього заходу зараз десь на підході. *(пауза)* Знаєте, я за той час, якщо ви, звичайно, не заперечуєте, можу вам зачитати останній розділ мого нового роману, мені було би цікаво почути вашу неупереджену думку стосовно певних подій, котрі... *(елегантно торкає себе за чоло)* До речі, пам'ять, моя пам'ять, забув головне – дозвольте відрекомендуватися: літератор Гордій Літус-Хоєцький...

Ф і л ю с ь. *(до Бориса)* Хоєцький, друга буква «о».

П и с а к а. *(до Філюся)* Дякую за уточнення. *(до Бориса)* Він мене вже втомив.

Б о р и с. Мене також. Але... *(знаходить в шухляді книгу)* Ось вона. *(дістає книгу)* Документики маєте?.. Хто ви, що ви?..

Ф і л ю с ь. Маю студентський.

П и с а к а. *(іронічно)* Нижньопупінського ПТУ?

Ф і л ю с ь. Та ні-і-і!.. *(жартує)* То я так пенсійне називаю.

П и с а к а. *(виймає паспорт.)* Аусвайс... *(Філюсьові в тон)* То я так пачпурт називаю. *(пауза)* Мій новий роман буде про тяжку долю нашого народу, про весь спектр випробувань, які випали на його тяжку долю. *(задумується, про себе)* Тавтологія: двічі долю, долю. Тоді... – про весь спектр випробувань, котрі випали на покоління українців, народжених у 20-х роках минулого, кривавого століття. *(до Бориса)* Але спочатку я мушу ввести вас у курс справ, подій і... *(загадково)* каскаду неймовірних образів! *(пауза, починає здалеку)* У 1943-ім році...

Б о р и с. *(байдуже)* Добре, дякую, але згодом. *(гукає у бік підсобного приміщення)* Настя! Людей треба оформити!

Писака нахилиється до своєї валізки, шукаючи рукопис.

Ф і л ю с ь. *(до Бориса)* Настя, вона така дуже... *(захоплено)* вам з нею пощастило.

Борис зупиняє погляд на Філюсьові.

Б о р и с. Пощастило, що ви зайшли не вчасно?

П и с а к а. *(риючись у валізі)* Ви знаєте, колись, за часів, коли я ще був молодий і красивий, бо *(жартує)* зараз я лише красивий *(сміється)* отут, у цьому ось приміщенні знаходилась редакція часопису!..

Б о р и с. *(дивиться в журнал)* Справді?..

Ф і л ю с ь. *(до Бориса довірливо)* Мені би таку Настю.

Б о р и с. *(строго)* Настя занята!

Філюсь киває і з острахом відступає від Бориса.

П и с а к а. Часопис був надзвичайно популярний, надзвичайно. В кіосках «Союздруку» стояли черги за ним, читачі благали кіоскерок, щоб залишили під прилавком для них один примірничок... І я мав у часописі свою шпальту, мій кабінет знаходився он там, в кінці коридору і... прекрасні були часи... щоправда совкові і так далі і тому подібне, але... (пауза) Збився з думки... А ще перед тим тут, у цьому холі була перукарня, попід стінами стояли крісла, смерділо одеколоном «Шипка»...

Ф і л ю с ь. (перебиває) ...ще був «Тройний», «Красная Москва»!

П и с а к а. (презирливо) І тут працював оцей тип (показує на Філюся).

Ф і л ю с ь. (з гордістю) Я вчився на фризієра у Дрогобичі, в старого майстра ...

Заходить, траскаючи дверима, Станичний, вбраний у однострій вояків УПА.

Підозріло оглядає присутніх.

С т а н и ч н и й. (похмуро) А перед тим тут віками існував чоловічий монастир, заки у ХХ столітті його не зліквідували комуняки.

Філюсь виструнчується.

Ф і л ю с ь. (до Станичного) Слава Україні!

С т а н и ч н и й. (м'яко) Героям слава!

Пауза, Станичний підходить і тисне руку Філюсьові.

С т а н и ч н и й. (до Писаки) А ти чого не вітаєшся?

П и с а к а. (вдає радість) Слава Україні.

С т а н и ч н и й. (холодно) Героям слава! (тисне руку Писаці) Що тут у нас?

Ф і л ю с ь. (змовницьки) Зарай-ка прийде Настя і нас оформить... А далі я пропоную всім постригтись. Стригтиму я, Писака нам читатиме новий розділ свого роману, він знові щось пише про нашу молодість, а потім, видко, з'являться ті, хто нас тут зібрав.

Пауза.

П и с а к а. (до Філюся) Шановний, скажіть, будь ласка, на милість, – хто вам дав право називати мене «Писакою»?

С т а н и ч н и й. (похмуро) А як тебе називати, «Журналюгою»?

П и с а к а. (відступає) Можна просто Гордієм, моє прізвище тепер Літус-Хоєцький.

Ф і л ю с ь. (перепитує) Літус?..

С т а н и ч н и й. (кривиться) Літус-Хоєцький?..

П и с а к а. (ображено) А що не так, що не влаштує?

С т а н и ч н и й. (строго) Літус-Хоєцький... вже би краще Вшех-Пшипідецький.

Писака рвучко відвертається і нервово ристься у своїй валізі.

Філюсь відходить набік і мовчки труситься від сміху.

С т а н и ч н и й. (з напускною строгістю) Фільку, що з тобою? Тобі зле?

Ф і л ю с ь. (серйозно) Мені добре.

С т а н и ч н и й. От і добре, що тобі добре. (підходить до Бориса) Слава Україні!

Б о р и с. Героям слава! Я зараз, хвилю. Зараз за мить вас оформлять. Присідайте поки що.

Борис виходить з-за стійки і йде до підсобного приміщення.

Філюсь підходить до Станичного, показує в бік підсобного приміщення.

Ф і л ю с ь. (притишено) Там така Настя...

С т а н и ч н и й. Вступися, маніяку. (бере свій чемоданчик) Команда була присісти, присядемо (йде до крісел).

Писака опановує себе і дістає з валізи рукопис.

П и с а к а. (благоговійно) А ось і він! Рукопис!

Станичний і Філюсь сідають у м'які крісла.

Писака гортає сторінки, готуючись читати, повільно сідає в крісло.

З підсобки виходить Настя. Ні на кого не дивлячись, вона бере тилосос і заносить за стійку ресепшена, відкриває журнал реєстрації.

Н а с т я. (дивиться в журнал) Ви будете жити всі троє в одному номері?

П и с а к а. (відіграє обурення) О-о-о, ну що ви, як можна? Ні, ні і ні! (пауза)

Виключно в одинарному.

С т а н и ч н и й. (похмуро) Можна й разом, я своє в самотності вже відбудув... (пауза) Але жити з Фільком?.. (дивиться на Філюся) Він же хропе, як кабан!

Ф і л ю с ь. (занепокоєно) Можна спробувати, щоб я спав сидячи.

С т а н и ч н и й. Думаєш допоможе? Ти ж хропеш не тільки ротом!

Пауза.

П и с а к а. (до Станичного і Філюся) Не знаєте, шановне товариство, хто і для чого нас тут збирає?

С т а н и ч н и й. (до Писаки підозріло) Знові?.. Виуджуєш конфіденційну інформацію?

П и с а к а. Хто, я?.. Та нізащо в світі!

Пауза, Станичний незворушно дивиться у вічі Писаці.

П и с а к а. (виправдовуючись) Простий інтерес.

Ф і л ю с ь. (до Станичного) А ви знаєте, та?

С т а н и ч н и й. (до Філюся) Місцевий парох нас тут збирає.

П и с а к а. То є ваш племінник, ми в курсі. А мета?.. Пóщо?

С т а н и ч н и й. *(показує на двері)* Ось, проше пана літератожа, зараз панойцець вам особісце вшистко оповість!

Відчиняються вхідні двері, Парох галантно пропускає Мері та о. Джона вперед, усі троє з усмішками на обличчі заходять до холу. Мері – огрядна жіночка у вишиванці, о. Джон – стрункий мужчина в чорному костюмі з колораткою.

П а р о х. *(до присутніх)* Слава Ісусу Христу!

О. Д ж о н. *(з акцентом)* Слава Ісусу Христу!

Мері киває головою, вітаючись з присутніми.

Станичний, Писака і Філюсь підіймаються зі своїх місць.

П р и с у т н і. *(в різнобій)* Слава навіки!

П а р о х. Товариство, ми раді вас вітати у нашому місті. Це – гості з Канади, отець Джон і його сестра Мері.

Станичний, Писака і Філюсь кивають головами.

П а р о х. *(до канадців)* Наші герої згодом відрекомендуються особисто, але... Ще всіх учасників нашої зустрічі поки що немає, то ми, мабуть, спочатку розселимося?.. А потім, по розселенні зійдемо сюди до холу і тут ближче познайомимося та проведемо нашу першу зустріч?

О. Д ж о н. Так, так. Прошу.

М е р і. Мудро, дуже мудро.

Парох відходить до ресепшена.

Станичний сідає в крісло, Філюсь нерішуче переминається з ноги на ногу,

Писака, пританцьовуючи, підходить до о. Джона.

П и с а к а. Отче, дозвольте відрекомендуватися, – Гордій Літус-Хоєцький, літератор.

О. Д ж о н. *(грає здивування)* Та-а-ак?..

М е р і. *(до Писаки)* О, то ми вашу книгу читали. Про те, як цей монастир ліквідували.

П и с а к а. *(задоволено)* Так, це був мій... *(пауза)* здається третій роман.

О. Д ж о н. Прекрасно написано! Твір, – що треба!

М е р і. Ми, власне, завдяки вам довідалися, як тут все колись було.

Мері обводить поглядом приміщення.

О. Д ж о н. І ми тут, бо прочитали ваш роман. Тобто... *(показує на Мері)* сестра прочитала.

М е р і. *(зупиняє о. Джона)* Але про це поговоримо згодом.

Пауза.

П и с а к а. Я, шановне панство, зараз пишу новий роман, знову про наше покоління. У ньому будуть шокуючі деталі, невідомі досі широкому загалу. Цікаво було би довідатися вашу неупереджену думку про деякі... *(кидається до валізи і знову бере до рук рукопис)* Мушу вам зачитати, ви будете вражені... *(починає здалеку)* У 1943-му році...

Писака гортає сторінки.

Ф і л ю с ь. *(до Мері)* А я той фризієр з роману, котрий...

П и с а к а. *(продовжує слова Філюся)* ...котрий вкрав у головного героя бритву «золінген»! Через що герой не зміг зарізати кагебиста, який проводив обшук в монастирі.

О. Д ж о н. Ви мовите про капітана КГБ Владіміра Бандаренка?

П и с а к а. *(щасливий)* Так, так! Ви знаєте, запам'ятали?.. Я його потім... тобто, – герой мого роману його потім знищує!.. *(зі скромним пафосом)* Ціною власного життя.

М е р і. *(грає здивування)* Але Владімір Бондаренка живий, він є у списку тих, хто нині має бути на нашій зустрічі.

О. Д ж о н. *(зі скритою іронією)* То ви... тобто ваш герой роману його не чікнув, тобто не зліквідував?

П и с а к а. *(збентежено)* Ну... е-е-е... то, знаєте, творчий вимисел... і так далі, і тому подібне. Це допускається у літературній белетристиці, основаній на реальних історичних подіях... Але, у 1943-му році...

М е р і. А що там ще у романі вигадка?

Ф і л ю с ь. Я не крав у нього бритву.

П и с а к а. *(грубо)* Ще й як крав!

Парох відходить від ресепшена з ключами і картками для заповнення.

П а р о х. Товариство, хвилиночку уваги! *(пауза)* Ви житимете по двоє, прошу отримати ключі, заповнити картки і принести їх сюди на ресепшен. *(до о. Джона)* Отче, у вас із сестрою буде двокімнатний люкс. *(до всіх)* Зустрічаємося за півгодини тут, у холі.

Парох бере чемодани о. Джона і Мері.

О. Д ж о н. *(до Пароха)* Отче, отче, не потрібно. Ми самі.

П а р о х. Гарзд. *(ставить чемодани)* Ви вже тоді тут керуйте, а завтра вранці я чекатиму вас у церкві.

О. Д ж о н. Так, о'кей. Дякую, отче, що послужили.

М е р і. *(грайливо)* Пожертва буде, як домовлялися.

П а р о х. *(скромно)* Дякую.

Парох виходить, потиснувши руки о. Джону і Мері.

С т а н и ч н и й. *(до Писаки, тихо)* Бачив? В Канаді не тільки чоловікам, але й кобітам руку тиснуть.

П и с а к а. *(ствердно киває)* Мушу признатися у мене в романі будуть представники діаспори, треба той потиск десь таки та й використати.

О. Джон і Мері мовчки всміхаються до присутніх, беруть чемодани і йдуть до аркоподібного входу, крізь який видно коридор з номерами та сходи на другий поверх.

Решта присутніх по одному підходять до ресепшена щоб отримати ключі.

П и с а к а. *(до Станичного)* Як ви, друже, ставитеся до того, аби ми удвох замешкали?

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* Друже?.. Ну, ну. А бідося Філько з ким житиме?

Ф і л ю с ь. Я можу сам. Якщо дуже треба – я можу сам.

Настя читає список осіб для поселення.

Н а с т я. Ще очікуємо на приїзд одного чоловіка і він буде з паном *(показує на Філюся)* Фі...

С т а н и ч н и й. *(безцеремонно)* Фільком.

Н а с т я. *(червоніє)* Так. А в одинарному ми поселимо жіночку.

С т а н и ч н и й. *(до Насті)* Було б дуже інтригуюче, якби ви мене поселили в мою келію.

П и с а к а. *(похопившись)* Вочевидь, так само і мене – в мою.

Н а с т я. *(не розуміє)* Тобто: у вашу келію?

П и с а к а. Дорога юна дамо! Настя, так? Настю, ми ж тут зібралися усі колишні монахи цього монастиря.

Настя здивовано обводить усіх поглядом.

Н а с т я. Ви були монахами?..

Всі ствердно кивають головами.

Н а с т я. *(до Філюся)* І ви?..

Ф і л ю с ь. *(з гордістю)* І я. Знаєте, коли я лишень прийшов до цього монастиря, молодий, зелений...

Станичний перебиває Філюся.

С т а н и ч н и й. (до Філюся) ... то краще б ти до нього ніколи не приходив. (пауза)
Давай, молодий, зелений гладіаторе, не задурюй внучці голову. Кроком руш!

Філюсь зітхає і рушає туди, куди пішов о. Джон.

Станичний йде за ним.

Н а с т я. (до Писаки) Чому того пана назвали гладіатором?

П и с а к а. (багатозначно) Гладіатор, – бо дівчат може лишень тільки гладити.

Писака елегантно киває Насті і, пританцьовуючи, йде вслід за усіма.

Настя схиляється над журналом реєстрації, її тіло здригається від сміху.

Кімната о. Джона і Мері.

Відчиняються двері, заходять о. Джон і Мері.

О. Д ж о н. (ставить чемодани) Я думаю, що це буде легко зробити.

М е р і. Не кажи «гоп стоп», поки не перескочиш поперед батька в пекло!

Пауза, о. Джон і Мері розглядаються.

О. Д ж о н. І що? Хто думаєш з них?

М е р і. Ми взагалі ще нічого не знаємо, чи мого батька вбили, чи... мені збрехали.

О. Д ж о н. (іронічно) Френк збрехав тобі?

М е р і. Слухай! Ти щось себе дуже вільно почуваш! Не забувайся!

О. Д ж о н. (покірно) Мовчу, мовчу.

Пауза.

М е р і. Як постала Незалежність, я не знаходжу собі місця: мною опанувала якась дивовижна жага помсти. (пауза) Я так розумію, що це душа мого татуса монаха...

Пауза.

О. Д ж о н. (іронічно) Донька монаха... (починає сміятися) чуєш, – це, як кошенья від кастрованого кота.

М е р і. (злісно) Братику, я тебе замовлю кіллерові. (пауза) Душа мого татуса не має супокою на тому світі, просить мене помстити його смерть, а ти тут жарти жартуєш...

(пауза) Тому, думаю мене ні з того, ні з сього мучить, просто таки фізично мучить жага помсти. Непереборна жага. Не можу ні спати, ні ходити, ні пити, ні...

О. Д ж о н. Ні Френкові догодити.

М е р і. (в нервах) Курва!.. (кидає у о. Джона подушкою) Я тебе приб'ю! Тут в лісах України! (пауза) Тому це все треба дослідити!

О. Д ж о н. (*байдуже*) Які питання?. Дослідимо. Я досліджу, – Френк обіцяв мені за це серйозне підвищення.

Мері з виглядом господині ходить по кімнаті

М е р і. (*незадоволено*) Ну і люкс! (*пауза*) Ти отам спатимеш.

О. Д ж о н. А чого? Чого я не можу жити в окремому номері?

М е р і. Бо ти, паскуднику, можеш набратися!.. Досить з мене.

О. Д ж о н. А де мені курити?

М е р і. Де завгодно! Але на вулиці.

О. Д ж о н. І що, – нехай хтось побачить, що священик курить? Тут священики не курять!

М е р і. Тут священики курять! Але ховаються, щоб люди їх не бачили. От і ховайся.

Пауза.

О. Д ж о н. (*зітхає*) Бідний Френк, як він тебе терпить?

М е р і. Терпить, бо італійці так само, як і українці шанують сім'ю. (*пауза*) Подумай, що ти завтра в церкві робитимеш?

О. Д ж о н. Що що? Служитиму.

М е р і. А вмієш?

О. Д ж о н. Ви ж мене ледь не з пелюшок до вівтарної дружини записали.

М е р і. Бо тебе готували до кращого майбутнього.

О. Д ж о н. (*всміхається*) А я і став «людиною честі».

М е р і. А мав стати просто порядною людиною.

Пауза.

О. Д ж о н. Чуєш, можна я піду в бар вип'ю?

М е р і. Ні. Вип'єш після зборів.

О. Д ж о н. (*зітхає*) Часом таке враження, що це ти бос, а не Френк.

М е р і. Бо в українців одвічний матриархат!

О. Д ж о н. Ой, не треба!

М е р і. Давай йди до старперів, а я зараз переодягнуся і вийду.

О. Д ж о н. Що за слово таке «старпери»?

М е р і. Скорочення: «старі пердуни».

О. Джон серйозно киває головою і виходить.

Мері виймає з чемодана сукні одну за одною і прикладає до себе.

Кімната Філюся.

Філюсь відкриває одну за одною шухляди тумбочки, столу, двері шафи, заглядає під ліжку.

Ф і л ю с ь. *(примовляє)* Ні-ні, Фільку ні... Фільку!.. Нічого тут не бери. То не є твоє. І то не є твоє. І то. Не бери нич. *(дивиться на попільничку)* Попільничка... *(б'є себе по руках)* Най! Най!.. Не бери!.. *(пауза)* Взяв.

Філюсь бере попільничку і пхає її до своєї течки.

Раптом лунає стук в двері.

Філюсь перелякано відразу ставить попільничку на місце, прислухається і тихо підкрадається до дверей.

Чути голос о. Джона.

О. Д ж о н. *(за дверима)* Пане Філюсь! Це отець Джон. Я хочу ввійти, можна?

Ф і л ю с ь. Так. Ласкаво прошу дуже!

Філюсь відчиняє двері, до кімнати заходить о. Джон.

О. Д ж о н. Почув ваш голос, думаю: дай зайду до приємного чоловіка.

Ф і л ю с ь. Прошу, отче, прошу. Може хочете, – я вас пострижу? За недорого. Я ж професійний фриз'єр!

О. Д ж о н. Не сьогодні, може іншим разом. *(дістає сигарету)* Палите? *(протягає Філюсеві).*

Філюсь вихоплює у о. Джона сигарету.

Ф і л ю с ь. *(зачаровано)* Ні, але потім собі запалю. *(нюхає сигарету)* Ось тут попільничка.

О. Джон протягає Філюсьові ще кілька сигарет, сам закурює.

Філюсь похапцем ховає сигарети до кашкета.

О. Д ж о н. *(випускає дим)* Хай це буде наша таємниця.

Ф і л ю с ь. Та в нас священики... курять! І до війни курили, але люльки. Я колись перед монастирем курив. А зараз – ні, бо то є дуже дорого.

О. Д ж о н. Я можу вас, пане Філюсь, про щось попросити?

Ф і л ю с ь. *(з готовністю)* Так! Звісно, так!

О. Д ж о н. Щоб ви мені завтра вранці допомогли відслужити з отцем парохом Службу.

Ф і л ю с ь. Так, звісно!

О. Д ж о н. Підкажіть мені куди йти, що робити, бо я ж служив завжди Месу, а українську Літургію ніколи.

Ф і л ю с ь. Так, отче!.. Та я!.. Та ви можете абсолютно довіритися мені! Я ж колишній монах, та я Службу Божу як свої п'ять пальців.

О. Д ж о н. О! Гора з пліч! Дякую.

О. Джон виймає з нагрудної кишені плескату пляшечку, прикладає її до уст.

Ф і л ю с ь. *(показує на пляшку)* Я можу з вами сьорбнути.

О. Д ж о н. *(грає здивування)* О'кей!

Філюсь бере склянку і простягає о. Джону.

О. Джон наливає Філюсеві, а сам п'є з горла.

Філюсь, хекнувши, залпом випиває.

Ф і л ю с ь. *(зачаровано)* Віскі, то є віскі?

О. Д ж о н. Так.

Ф і л ю с ь. Ніколи не пив віскі. Пив горілку, вино, пиво, коньяк. Пив німецький шнапс. Різну самогонку пив, а от віскі – вперше...

О. Д ж о н. Ви згадали, що до війни курили, а от чи ви до війни бачили ікону, яку зображено на ось цьому образочку? *(простягає образок)*

Ф і л ю с ь. Бачив, тут вона *(виймає з кишені такий же образок)*.

О. Д ж о н. *(здивовано)* Де ви його взяли?.. Образок де взяли?

Ф і л ю с ь. Та... на стійці біля Насті лежав.

О. Д ж о н. Ага! *(пауза)* Мабуть отець парох забув. То ви цю ікону колись бачили?

Ф і л ю с ь. Та, бачив.

О. Д ж о н. Коли і де?

Ф і л ю с ь. Та от нинька.

О. Д ж о н. Послухайте: я запитую, чи ви бачили оригінал, котрий зображено на цій іконі?

Ф і л ю с ь. Уй-юй! Оригіналів у нас тут в монастирі було повно. От хоча б узяти брата, котрий народився без того...

О. Д ж о н. *(перебиває)* Увага! Я запитую вас, чи ви цю ікону на образочку бачили раніше? Ще до того, як знайшли цей образок на ресепшені?

Пауза.

Ф і л ю с ь. А-а-а... *(пауза)* На живо?

О. Д ж о н. На живо, на живо!.

Ф і л ю с ь. Не пам'ятаю. Може бачив... Вона дорога?

О. Д ж о н. Безцінна.

Ф і л ю с ь. Що ви кажете? *(розглядає образок)* Наскільки дорога?

О. Д ж о н. *(по-секрету)* Заплачу вам грубі, навіть дуже грубі гроші, як знайдете її.

Ф і л ю с ь. Долярами?

О. Д ж о н. Долярами.

Ф і л ю с ь. Уй-юй!..

Пауза. Філюся починає трусити.

Ф і л ю с ь. *(до себе)* Фільку, успокуйся... Фільку...

О. Джон з іронією дивиться на це дійство, гасить сигарету і йде на вихід.

Ф і л ю с ь. Я її знайду!

О. Д ж о н. Справді?

Ф і л ю с ь. Слово фриз'єра!

О. Д ж о н. О, то я можу бути спокійний. До зустрічі в холі.

О. Джон виходить.

Ф і л ю с ь. *(до себе)* Долярами!.. Чув-ес, Фільку? Долярами! Фільку, думай, думай!..

Кімната Писаки і Станичного.

Станичний незадоволено ходить по кімнаті.

Писака розпаковує валізу.

С т а н и ч н и й. (*похмуро*) Який тут сморід, як у салдацькій курилці.

П и с а к а. А мені, брате, легше – десь з десятків років, як у мене нюх пропав, нічого не чую, хоч, за препрошенням, купу отут накладіть, – не почую.

С т а н и ч н и й. Накласти купу – це до Філюся. Йду попрошу, щоб нас переселили.

Станичний виходить.

Пауза.

Писака починає вголос «писати» роман.

П и с а к а. «Доміан, заткнув за пояс револьвер і увійшов до свого номера. Тут він відчув себе у безпеці. Щоправда в кімнаті пахло...» (*принюхується*) нічим не пахло... «затхлим е-е-е... (*виймає з внутрішньої кишені блокнот і ручку*) ...пахло прокуреними шторами, і...» (*пауза*) Просто прокуреними шторами. «В кімнаті пахло прокуреними шторами...» Смерділо! «Смерділо прокуреними шторами і йому терміново захотілося відкрити вікно». (*мінє тон*) Бач яке! Воно ти обзивається! Нічого, нічого... я тебе в своєму романі введу, люди будуть знати, як ти... до ближнього ставишся!

Писака ставить ногу на стілець і починає писати в блокноті.

П и с а к а. (*перестає писати*) «Доміан пригадав собі, як у 1943-му році він вперше встромив штик-ніж у живе тіло людини. Це був москаль, від нього також тхнуло прокуреним»... е-е-е... «прокуреною затхлістю! (*пауза*) Затхлістю...

Писака думає, чухає потилицю.

П и с а к а. (*ляскає себе по лобі*) «А зараз син Доміана... став мафіозі. Син, котрого він виховував у християнських традиціях, в українському дусі, зв'язався з сицилійцями і...» (*пауза*) І що?.. може би він когось забив?..

Писака закриває блокнот.

П и с а к а. Потім. Ідея є, допишу потім. (*натхнено*) Але це знахідка: українець в сицилійській мафії!..

Писака підходить до дзеркала, оцінює свій зовнішній вигляд, робить кілька танцювальних рухів.

П и с а к а. (*активно*) «Літературна Україна» ділиться сенсацією! «Читачі з захопленням слідкують за розвитком подій у житті простого українського хлопця, котрий вибрався на вершину злочинної організації під назвою «мафія»... (*пауза*) Це буде зензація, або, як казали моя покійна бабця, хай у мирі спочиває: «Вісьменіто, курва!»

Писака задоволено відчиняє двері і виходить.

Хол готелю.

Настя бере в руки пилосос і несе його до підсобки.

З підсобки виходить Борис, вбраний у верхній одяг.

Б о р и с. (*тривожно*) То що? Приходив посильний?

Н а с т я. Куди ти йдеш?

Б о р и с. (*дратуючись*) Я запитую: чи приходив хтось від «Гуцул-жиму»?

Н а с т я. (*стримано*) Ні.

Настя заносить пилосос до підсобки.

Б о р и с. Вони, мабуть, Васю Морду пришлють.

Н а с т я. (*виходить з підсобки*) У нас тут гості з Канади поселилися, треба терміново щось вирішувати з цим Мордою...

Б о р и с. У мене немає чим платити!

Н а с т я. Але гості взяли люкс, два на двох і ще мають прибути люди.

Б о р и с. На скільки днів вони приїхали?

Н а с т я. На два.

Пауза. Борис подумки рахує.

Б о р и с. Передай від мене Васі Морді, що я буду рекомендувати гостям їхній ресторан.

Н а с т я. Я скажу, але ти дай йому частину грошей, бо він нам тут влаштує погром.

Різко відчиняються двері, Борис з переляку присідає на місці.

З вулиці заходить Христя, тендітна, вишукано вбрана жіночка, стрижка каре, берет.

Х р и с т я. (*ввічливо*) Доброго дня вам, панове.

Б о р и с. Доброго дня, раді вітати у нашому готелі!. (*до Насті багатозначно*) Якщо мене питатимуть – я пішов у податкову.

Борис виходить.

Н а с т я. (до Христі) Доброго дня, раді вітати у нашому готелі, слухаю вас!

Х р и с т я. Моє ім'я Ольга Сломчинська. Для мене у вас має бути зарезервовано номер.

Настя заглядає у список.

Н а с т я. (шукає в списку) Ольга Сломчинська...

Заходить Станичний.

С т а н и ч н и й. (здивовано) Христя?.. Це ти, чи це фотомонтаж ікони новомучениці?..

Х р и с т я. (вражено) Стефко?.. Станичний!..

С т а н и ч н и й. (серйозно) Дуже несподівано! Справді! От так зустріч!

Х р и с т я. (радісно) Скільки літ, скільки зим, брате?.. Про яку новомученицю тут мова? Я бачу тут тільки грішників, (грайливо) окрім тебе хіба що, брате!

Станичний підходить, двома руками бере Христю за руку і міцно її потискає.

С т а н и ч н и й. (всміхається) Не бачилися ми близько п'ятидесяти років...

Христя відступає від Станичного.

Х р и с т я. Треба запам'ятати цей день: Стефко Станичний всміхнувся! Ти завжди був надзвичайно серйозним, наші сестри навіть жартували, що тобі скули дозволило від кваску (сміється).

С т а н и ч н и й. (серйозно) Востаннє ми бачились... того дня, коли...

Х р и с т я. (серйознішає) Ні, братчику, ти ще потім у формі приходив...

С т а н и ч н и й. Хіба?

Х р и с т я. Так, так! Саме так! Ви тоді з хлопцями ешелон енкаведистів розгромили.

С т а н и ч н и й. Ні, ти помиляєшся, це було перед тим.

Х р и с т я. Хіба?

С т а н и ч н и й. (похмуро) Так! Ми тоді ще Мирона Бамбетля визволили...

Пауза, Христя тамує хвилювання.

Х р и с т я. Не знаєш, що з ним? Є якісь відомості про нього?

С т а н и ч н и й. Мирон – хлопець молодець... Відомо, що ховався, але – ніхто не знає, не чув – живий, не живий... може вже давно на тім світі.

Х р и с т я. (зітхаючи) Ой, так, так... (з жалем) Сестри його Тапером прозивали...

С т а н и ч н и й. Це я його так охрестив: він колись в кінотеатрі на фортепіано грав.

Х р и с т я. (посміхається) Ти завжди, всім прізвиська давав. (пауза) А мені яке дав?

Пауза, Станичний пригадує.

С т а н и ч н и й. Льоля Курило. Бо Оля, і з люлькою... Ти ще пакаєш?..

Пауза, Христя ніяково всміхається.

Х р и с т я. Буває...

Н а с т я. (до Христі) Вибачте, назвіть, будь ласка, ще раз ваше ім'я?

Х р и с т я. (дивиться на Станичного) Ольга Сломчинська, професорка: німецька та французька мови.

Пауза. Станичний з розумінням киває головою.

Настя дивиться у список.

С т а н и ч н и й. (суворо) Нам є про що поговорити.

Х р и с т я. (серйознішає) Так, брате. Я чекала на цю розмову десятками років.

Н а с т я. (до Христі) Ваш номер 109-ий (дає ключ).

Х р и с т я. Дуже-дуже дякую.

С т а н и ч н и й. (до Насті) А я б просив вас переселити мене в інший номер. Чи міг би я, наприклад, жити у своїй келії?

Н а с т я. Який це номер?

С т а н и ч н и й. Не знаю. Ходімо, я вам покажу.

Н а с т я. (з цікавістю) Ходімо (бере ключі).

Настя, Станичний і Христя виходять.

З вулиці заходить Тапер, скромно вбраний інтелігентний дідусь. Розглядається довкола, помічає фортепіано, – все у ньому змінюється, він підходить до інструмента, ставить валізу на підлогу, з любов'ю відкриває кришку і проводить рукою по клавішам. Потім підсовує стілець, сідає і починає тихенько награвати легку джазову мелодію.

На звуки фортепіано, підтанцьовуючи, заходить Писака. Якусь мить він танцює на місці, приглядаючись до Тапера, і раптом його осіняє.

П и с а к а. (ляскає себе по чолі) Я очам своїм не вірю! Миронцю, то є ти?

Пауза, Тапер продовжує грати, приглядаючись до Писаки.

Т а п е р. (здивовано) Гордій Хоецький?.. (продовжує грати)

Писака підходить до Тапера, обіймає його.

П и с а к а. (розчулено) Ми тут усі вважали, що тебе уже нема, що твоє тіло десь у вічній мерзлоті поховане!..

Пауза, Тапер продовжує грати.

Т а п е р. (посміхається) Насправді, – було... Побував. Але... (поглядом показує вгору) наш Господар вирішив, що тут ще треба трохи перебути.

Заходить Філюсь, злодійкувато приглядається до присутніх.

П и с а к а. Я тебе завжди дуже шанував, ми ж з тобою люди мистецтва, ти – піаніст, я – літератор. До речі, моє прізвище тепер Літус-Хоєцький, може чув про мене?

Тапер невиразно киває головою і продовжує грати.

Т а п е р. (до Писаки) Вибач, не в силах спинитися, давно не торкався клавіш!..

П и с а к а. Це зрозуміло... А пальці своє пам'ятають... А що сюди привело?

Пауза.

Т а п е р. Насправді, архіви КГБ, їх же тепер повідкривали... Місцевий парох знайшов мене... От тільки не знаю для чого.

Ф і л ю с ь. (вражено) Брате Мірон, то є ти?

Т а п е р. О-о-о!.. Філюсь!.. Друзя-а-ако!

Філюсь задоволено підбігає до фортепіано, ляскає Тапера по плечу, потім ще раз і ще раз, далі ляскає Писаку, Писака відмахується від Філюся.

Ф і л ю с ь. То є я! Я! Власною персоною! Я, Філюсь!

Філюсь дістає з кишені губну гармошку і починає підігравати Таперові.

За якусь мить Писака, підтанцьовуючи, починає співати в уявний мікрофон.

П и с а к а. «Над нами час не має влади!

Хоч ми й старі і в скронях сивина!

Але любов у серці не згасає!

Бо завжди поруч в виді хліба і вина!»

Т а п е р. (до Писаки) Чиї вірші?

П и с а к а. (ствердно киває) Мої, а зараз авторський, або, як тепер модно казати «крафтовий» приспів.

Писака на приспіві «тра-ля-лякає».

Філюсь від щастя виграє з вихилясами на гармошці.

Тапер підстрибує на стільці на різких акордах і врешті на коді ставить останній акорд.

Т а п е р. (знімає руки з клавіш) Все! Тепер, насправді, можна обійнятися і, нарешті, оглянути наш монастир! (встає).

Ф і л ю с ь. Міронцю, ти зі мною будеш мешкати!

Т а п е р. (іронічно) Яке щастя, особливо, якщо згадати твої нічні рулади з вибухами петард!

Ф і л ю с ь. Та то нічо! Головне, що ми тепер разом.

П и с а к а. *(до Тапера)* Дійсно, головне, що ми разом, *(показує на Філюся)* погоджуюсь із цим типом.

Т а п е р. *(до Писаки)* Таке відчуття, немов би повернувся у часи молодості! *(до Філюся)* Як мені вас не вистарчало!

Всі обіймаються.

Заходять о. Джон і Мері. По о. Джону видно, що він вже не раз прикладався до пляшки.

О. Д ж о н. *(посміхається)* І що? Ми увійшли і музика вщухла?

П и с а к а. *(до о. Джона)* Отче, вельмишановна пані Мері, дозвольте вам відрекомендувати нашого товариша! Це – Мирон Бамбетель! *(до Тапера)* Миронцю, це – отець Джон з Канади і його сестра Мері.

М е р і. *(здивовано)* О, на маєш! Це той, котрий у вашому романі загинув?..

Т а п е р. *(до Писаки)* Я загинув? Що ти собі дозволяєш?

П и с а к а. *(викручується)* Ти ж розумієш – тебе схопили енкаведисти, ну і ти не міг вижити!.. І ти, і Христя... Ну, то й загинули. Обов'язково почитай мій роман! Життя – це одне, роман – інше.

Пауза, Тапер серйознішає.

Т а п е р. *(до Писаки)* Але Стефко Станичний з хлопцями нас визволили!.. І мене, і... Христю.

П и с а к а. *(до Тапера)* Ну-у-у... я не про це писав.

Т а п е р. *(до Писаки)* Чому? Хоч дістати? *(пауза)* Христя жива?

П и с а к а. Ми не знаємо, хто зна...

Пауза.

Ф і л ю с ь. *(до Тапера)* Христі дали п'ятнадцять років лагерів.

П и с а к а. *(грубо до Філюся)* Послухай, – не п'ятнадцять! *(до Тапера)* А десять лагерів і п'ять заслання!

О. Джон виймає з кишені пачку образочків.

О. Д ж о н. Шановне паньство, це – ікона Богородиці, яку ми розшукуємо, можливо ви володієте якоюсь інформацією стосовно того, де вона може бути?..

Тапер і Писака беруть образочки, уважно їх розглядають.

Ф і л ю с ь. *(до Тапера і Писаки)* Ікона дуже дорога, отець заплатить за неї долями!

Філюсь простягає руку, о. Джон дає Філюсьові ще один образок.

М е р і. *(до Писаки)* Я не розумію, чому ви про цю ікону досі ще нічого не написали?

Пауза.

П и с а к а. (*розглядає образок*) Розумієте, пані Мері, я... е-е-е... (*читає на звороті образка*) «...з нагоди ієрейських свячень...» То ваших, отче, так?

М е р і. Так. Цьогоріч 10 років священства.

Пауза.

Т а п е р. Насправді, – ми вас вітаємо і... ходімо оглянемо наш монастир?
(*розвертається і йде*)

Філюсь йде за Тапером.

Ф і л ю с ь. (*до Тапера*) Ходімо! Але тепер-ка від церковці каменя на камені не зосталося, все москалі знищили.

П и с а к а. (*до о. Джона*) Ви знаєте, отче, я не знаю цієї ікони, ніколи не бачив, мушу поцікавитися її історією (*йде*).

Тапер, Філюсь і Писака виходять.

О. Джон і Мері йдуть до м'яких крісел, сідають.

О. Д ж о н. Щось вони якісь...

М е р і. Люди війну і тюрми пережили. (*пауза*) Вони небезпечні, щоб ти знав.

О. Д ж о н. Ха-ха-ха!.. Не сміши.

М е р і. Я застерігаю. Їм зарізати, – як тобі почистити зуби, і це все у них відмінно зорганізовано!

О. Д ж о н. Та, пішли вони всі...

М е р і. А ти багатьох у своєму житті почікав?

О. Д ж о н. (*серйознішає*) Марійко... про таке не питають.

М е р і. (*всміхається*) Чому, Івасю?

О. Д ж о н. Не прийнято. Та й чесної відповіді ти не почувеш.

Пауза.

М е р і. (*тихо*) Ясно. (*пауза*) То що, я бачу у тебе є успіхи – ти би міг стати художником?

О. Д ж о н. (*здивовано*) Художником? (*пауза*) А-а-а, ти про це. Іконописці – не художники.

М е р і. Іконописці – художники!.. Ти намалював ікону один до одного, як я її вві сні побачила.

О. Д ж о н. І що? На це є пояснення! Ти мені, – як мати, я відчуваю світ і бачу його твоїми очима!

Пауза.

М е р і. То, може, ти би слухав своєї матері?

О. Д ж о н. А ти свою слухала?

М е р і. (*в серцях*) Я не знала своєї матері, скільки тобі разів повторювати?.. (*пауза*) Ні батька, ні матері!.. Тільки прізвище, – Недошитько. І що мій батько був монахом цього монастиря. Все.

Пауза.

О. Д ж о н. (*тихо*) Чо ти кричиш?

М е р і. Бо ти вже випив! (*пауза*) Ми з Френком тебе всиновили, бо я товаришувала з твоєю покійною сестрою, бо твоя доля схожа з моєю!

О. Д ж о н. Не схожа. Я знав своїх батьків і сестер.

М е р і. А я хочу їх пізнати тепер!

О. Д ж о н. Тільки не кричи.

М е р і. Якщо ти зауважив, – я не кричу, я притишено розмовляю, чи ти вже не помічаєш, що діється довкола?

Пауза, Мері опановує себе.

О. Д ж о н. Розумієш, що ти робиш?.. Це так, як би я почав шукати того, через кого сталася автотроща, коли вся моя родина загинула!

М е р і. Все не так, – я хочу знайти хоч якийсь слід свого батька.

Пауза, о. Джон видихає і байдуже роззирається довкола.

М е р і. (*наказово*) Поводь себе як священник.

О. Джон преображається, рухи його стають тверезими і сповільненими, як у духовної людини.

О. Д ж о н. (*іронізує*) Так нормально?

Пауза.

М е р і. (*зітхає*) Якби у нас з Френком були діти, тобі би швидко хвоста прикрутили. (*пауза*) Парох може тебе розкрити.

О. Д ж о н. (*байдуже*) То обліпи його долярами. А ні – то... доведеться вирішувати проблему!

М е р і. Це тут не працює.

О. Д ж о н. Це – скрізь працює.

Пауза.

М е р і. А ти маєш чим вирішувати проблему?

О. Д ж о н. (*дивиться на ручний годинник*) Вже би мав явитися.

Пауза. Заходить Рекетир (коротка стрижка, малиновий піджак, на шиї товстий золотий ланцюг, в руках – барсетка).

Рекетир. (зухвало) Хто хазяїн тут, на?

О. Джон. (тихо з іронією) Я в шоці. (голосно) Хазяїна вітер здув, на.

Рекетир. (трохи м'якше) Де Борис, на?

О. Джон. Який Борис, на?

Рекетир. Борис Мацяк, на, директор цього закладу.

О. Джон. (мінє тон) Ти, взагалі в курсі з ким розмовляєш?

Пауза, Рекетир приглядається до о. Джона і Мері.

Рекетир. Ви з Канади?

О. Джон. (йому в тон) Хто питає?

Пауза, Рекетир мнеться.

Рекетир. Слов'янська шафа.

О. Джон підводиться, дивиться на годинник.

О. Джон. Шафа на три хвилини запізнилась. Мінус триста баксів.

Рекетир змінює зухвалість на повагу, підходить до о. Джона, схиляє голову.

Рекетир. (тихо) Я слухаю?

О. Джон. (голосно) Що ти слухаєш?

Рекетир. (так само тихо) Ну... ви ж маєте мені сказати...

О. Джон. (заводиться) Що я маю тобі сказати?

Мері. (до о. Джона) Івасю!

О. Джон. (до Мері) Та я жартую. (до Рекетира) У вас продається слов'янська шафа?

Рекетир. (перелякано) Я не можу вам відповісти. Ви мали російською це сказати.

О. Джон. Що?.. (різко) Що за факін зе..!

Мері. Івасю!

О. Джон. (до Мері) Що?.. Я не буду тією мовою розмовляти!

Рекетир. То я... піду собі тоді?

О. Джон. (до Рекетира) А от цього я тобі не раджу робити.

Рекетир. Ви маєте мені сказати пароль, як домовлено.

Мері підхоплюється з крісла і різко підходить до Рекетира.

Мері. У вас прадайтса слов'янская шкафа?

Рекетир. (до Мері) Прадайоцьця. Но счяс ейо нету, асталісь только... еті... бля, я забув як там далі, на.

Пауза.

О. Д ж о н. *(владно)* Давай сюди, що приніс!

Р е к е т и р. *(з полегшенням)* Я приніс. *(пауза, відкриває барсетку)* Але буде на 100 баксів дорожче.

М е р і. А це з якого дива? Ми й так платимо у рази дорожче, ніж в Штатах.

Р е к е т и р. *(знижує плечима)* Не знаю, інфляція, на.

О. Д ж о н. Ти запізнився на три хвилини. У мене хвилина – 100 баксів, тобто – мінус 300 баксів.

М е р і. Івасю! *(пауза)* Нехай має.

О. Д ж о н. *(до Мері)* Та?.. О'кей, як знаєш. Йду принесу йому ще 100 баксів. *(до Рекетира)* Тобі буде фініта ля, коли мій бос подзвонить твоєму і скаже, що ти, сука, виявив нам неповагу: запізнився та ще й на 100 баксів нас нагрів.

О. Джон йде до свого номера.

Р е к е т и р. *(до о. Джона)* Зачекайте! *(пауза)* Не треба 100 баксів. Беріть за те, про що домовлялись. І вибачте за запізнення.

О. Джон повертається.

Мері виймає з сумочки гроші, дає їх Рекетирові.

Рекетир хоче перерахувати гроші.

О. Д ж о н. Товар сюди!

Рекетир виймає з барсетки пістолет і простягає його о. Джону.

Р е к е т и р. І два повних магазини *(виймає два магазини)*.

О. Д ж о н. *(забирає зброю, відразу перевіряє її)* Все, можеш йти.

Р е к е т и р. У мене тут ще справи є...

О. Д ж о н. Я сказав вали звідси! Завтра свої справи вирішуватимеш.

М е р і. Івасю!

О. Д ж о н. *(ховає пістолет за пояс)* Ну, що Івасю, що Івасю?!

М е р і. Он, хтось іде... Дай йому образочок.

З коридору чути голоси.

О. Джон перемінюється, виймає з кишені образочок і дає Рекетирові.

О. Д ж о н. *(з усмішкою)* Ось вам образочок, моліться *(тихо)* Цілуй, падло!

Рекетир боязко бере образок і притуляє його до губ.

Заходить Настя.

О. Д ж о н. Завтра вранці чекаю вас до сповіді. *(тихо)* І спробуй, факін зе... не прийти!

Настя, вішає ключі, бере інші і виходить.

Рекетир супроводжує Настю поглядом.

Мері погладжує Рекетира по лацкану піджака.

М е р і. (до о. Джона) Людина має тут ще якісь свої справи.

Пауза.

О. Джон уважно дивиться на Рекетира.

Р е к е т и р. Я йду (йде).

Рекетир йде до вхідних дверей.

О. Д ж о н. (до Мері) Ти йому запросто подарувала триста баксів, а він хотів нас нагріти!

М е р і. (тихо) Поговоримо пізніше.

О. Д ж о н. Тут нема про що говорити – справу зроблено.

Двері відчиняються, заходить Владімір, дідок з козацькими вусами.

Рекетир відступає, даючи Владіміру дорогу.

Владімір киває головою, заходить .

Рекетир виходить.

В л а д і м і р. Добрий день.

О. Д ж о н. (усміхається) І вам доброго дня.

Владімір роззирається.

Пауза.

О. Д ж о н. Ви на зустріч випускників?

В л а д і м і р. Щьо?

Пауза.

О. Д ж о н. Ви, може, Владімір Бандаренка?

В л а д і м і р. (грає здивування) Так.

О. Джон підходить і простягає руку.

О. Д ж о н. Це ми вас викликали на зустріч колишніх ченців (обводить рукою) цього колишнього монастиря.

В л а д і м і р. А-а-а... ось ано што... Зразуміла. А-а-а... ви хто будіте?

О. Д ж о н. Моє ім'я отець Джон, а це – Мері, моя сестра. Ми прилетіли з Канади.

Пауза.

В л а д і м і р. Ви знаєте, я не вживаю вот етіх вот всіх «атец» там... У нас адін атец, той щьо на небе.

О. Д ж о н. Ага!.. *(пауза)* Тоді називайте мене просто Джон.

В л а д і м і р. Да, харашо... Добре, Джон. *(киває до Мері)* Мері... *(пауза)* То, чім забав'язаний?

О. Д ж о н. Запрошуємо бути присутнім на зустрічі, яка зараз відбудеться тут у цьому холі.

М е р і. Ми шукаємо ось цю ікону, *(протягає образок)* або принаймні хоч якийсь натяк на те, де б вона могла бути.

Пауза. Владімір розглядає образок.

В л а д і м і р. *(хмуриться)* У мене трохи з часом напружна. Я не смагу бить на зустрічі.

Пауза.

О. Д ж о н. Тоді коротко: нам відомо, що відразу після війни, коли ви ще не носили козацькі вуса і не були українським націоналістом, згідно ваших теперішніх висловлювань...

В л а д і м і р. Да. Я російськомовний українській націоналіст.

Пауза.

О. Джон не може говорити – його душить сміх, він робить серйозне обличчя і не дихає. За мить його попускає.

О. Д ж о н. Це гарне пристосування, щоб зберегти свою... *(підшуковує слова, показуючи на обличчя).*

М е р і. *(перебиває)* Ми знаємо, що ви працювали в КГБ, і відразу після війни робили тут обшук.

В л а д і м і р. Тоді ета ще називалась НКВД. Да, мало місце така подія. Я пра обшук.

М е р і. Чи ви знаєте щось про цю ікону?

О. Д ж о н. Подумайте, поспішати вже нікуди. *(співає)* «Час рікою пливе...»

М е р і. *(з притиском)* Отче.

Пауза.

В л а д і м і р. Ви ж розумієте, щьо кожна інфармація має сваю цену.

О. Д ж о н. Ми її вам заплатимо, сумніватися у нашій платоспроможності, чи порядності ви не маєте причин, – це все одно, що висловити неповагу. А неповага в наш час тягне за собою дуже серйозні наслідки.

М е р і. *(до о. Джона, стримано)* Отче, давайте не відхилятися від нашого основного завдання.

Пауза.

В л а д і м і р. (до Мері) Ви плануєте їй, тобто ету ікону, вивезті із країни?

О. Д ж о н. (зі скритою іронією) Спочатку її треба знайти.

М е р і. (до Владіміра) Вивезти – це вже буде наступний етап, ми його вирішуватимемо на рівні міністерства.

Пауза.

В л а д і м і р. Харашо. Буду з вамі честен, – я тут навів а вас справкі, ви часто приїжджаєте до України і вивозіте артефакти...

О. Д ж о н. Речі, які ми вивозимо – вивозимо легально, вони не становлять жодної цінності тут, адже ми їх або викопуємо на городах, або ж знаходимо на горищах старих розвалюх, або ще бозна де. Скажімо, лист патріарха Йосифа Сліпого із заслання, куди його запроторила ваша контора, ми викопали на грядці в однієї старенької бабусі, її сестра була монахиною... Такі речі, які для вас – ніщо, ми виставляємо у нашому церковному музеї...

В л а д і м і р. Так, я розумію, і за вхід до музею берете грóши, розумію... Але з іконаю так проста не будіт.

М е р і. Ми свідомі цього.

В л а д і м і р. Добре. Я пагаварю з калегамі. (пауза) Скареї всево ета будет стоїть німала.

М е р і. Гаразд, просто назвете нам цифру. (пауза) І наступне: ми шукаємо інформацію про ченця цього монастиря Миколая Недошитька. У нас в Канаді є родина Недошитьків, і вони хотіли б довідатися про його долю.

В л а д і м і р. Да, зразумів. Микалай Недашитька.

М е р і. Все буде винагороджено. Про фінанси не турбуйтеся.

О. Д ж о н. Більше вас не затримуємо.

Пауза.

В л а д і м і р. Харашо, тада я піду... я ж місцевий, отель мне не потрібен. Ви в яком номере, як вас знайти?

О. Д ж о н. У 107-му, два дні тут молитимемося.

В л а д і м і р. Зразуміла. Било дуже приємна.

Владімір тисне руку о. Джону і виходить.

М е р і. (тихо) Як ти смієш?..

О. Д ж о н. (перебиває) Тобі теж треба було піти в монастир. (сміється) Уявляю собі тебе в монаршому габіті...

О. Джон корчить побожну гримасу і регоче.

М е р і. З тобою все ясно. Поговоримо коли протверезієш.

О. Д ж о н. *(заходиться від сміху)* Сестра Мері Недошиться.

Пауза.

М е р і. Так, про кого це була мова, що часто сюди приїжджає і викопує артефакти?

Пауза.

М е р і. Я до кого звертаюсь?

О. Д ж о н. Йдемо десь якогось дрінка ковтнемо?

М е р і. Я тебе запитую – про кого це ви говорили, що він викопує в Україні артефакти і вивозить до Канади?

О. Д ж о н. *(тихо)* Френк зробив нам достовірну легенду.

М е р і. *(з інтересом)* Кажі.

О. Д ж о н. Насправді є така людина на ім'я отець Джон, священник, і він має сестру Мері. Щороку їздить з Канади до України, щось тут випитує у старих людей, відшуковує, викопує і вивозить до своєї церкви у Канаді.

М е р і. О май год!

О. Д ж о н. Різниця між нами тільки в тому, що ти мені не сестра і... ми зі Штатів.

Пауза.

М е р і. І ти не священник. *(пауза)* Жити стає все цікавіше, це як передчуття оргазму.

О. Д ж о н. Оу? Дзвони Френкові.

М е р і. Для чого?

Пауза.

О. Джон недвозначно жестикулює.

М е р і. *(з презирством)* Це не смішно. Мене просто жаром обдає, я ніби в полоні цього полум'я потреби помститися! А ти тут... *(пауза)* Ввечері зателефоную, там зараз ніч.

Різко відчиняються входні двері і, задкуючи, до холу повертається Владімір.

За ним заходять Тапер, Писака і Філюсь.

В л а д і м і р. *(перелякано)* Ви міня з кім та путаєте.

Т а п е р. О-о-о! Насправді, тебе ні з ким не сплутаєш, товаришу капітане! Бачите, він до вусів приклеївся! Та хоч тризубами обвішайся, оселедця собі запусти і в жовто-блакитну фану загорнися – ми тебе, харя твоя кагебістська, запам'ятали на все життя!

Ф і л ю с ь. *(впізнає)* То-то ви в 46-му році в монастирі нам обшук робили?

П и с а к а. *(до Тапера і Філюся)* Товариство, то не він, то схожий!..

Т а п е р. *(до Владіміра)* Чи ти вже дослужився і тепер не капітан? Мабуть, вже цілий полковник? Так, Бондаренко?..

В л а д і м і р. *(перелякано)* А в чьому справа, щьо патрібна?

Пауза.

Т а п е р. *(довірливо)* Я маю мрію тобі морду набити.

В л а д і м і р. За віщю?

Ф і л ю с ь. За обшук!

В л а д і м і р. Якій обшук? Це давно била.

Т а п е р. То й що? Це військовий злочин – окупанти грабують мирне населення! Немає амністії за строком давності!

В л а д і м і р. Не треба, час минув, ми виконавали наказ, німа такава закона!

Т а п е р. А ми, насправді, тепер самі собі закон – звільнені з ярма московитів українці. Наставляй свою мерзенну пику, я буду бити!

В л а д і м і р. Так, за віщю?

Т а п е р. А навіть за Христю. Пам'ятаєш таку?

В л а д і м і р. Якую ще Христю?.. Христь багата.

Т а п е р. Ти не пам'ятаєш монахиню Христину, яку ти арештував?.. Ану, давай згадуй, – сестра Христя!

Пауза.

П и с а к а. *(до Тапера)* Мироне, послухай, це не він!

Ф і л ю с ь. *(до Тапера)* Він тодій-ка і тебе був арештував!

В л а д і м і р. Я папіреджаю, щьо я азброєний...

Пауза.

Т а п е р. *(задумливо)* Курва ти, яких мало, можна сказати: франсувата...

Тапер зненацька б'є Владіміра.

Владімір падає, Тапер згинається від болю в руці, якою бив.

Т а п е р. *(стогне)* А-а-ай!.. *(притискає забиту руку до грудей)*

В л а д і м і р. *(пробує піднятись)* О-о-ой... ти мене ребро сламал!..

Т а п е р. *(крізь біль)* Курва твоя мати була!..

Ф і л ю с ь. *(доповнює)* Засрана!

Т а п е р. *(до Філюся)* Так! *(до Владіміра)* Ти мені життя зламав!

О. Джон з усмішкою спостерігає за тим, що відбувається.

М е р і. *(мило всміхаючись)* Панове! Прошу вас! Не потрібно...

Ф і л ю с ь. *(істерично до Тапера)* Я принесу ножа! Зábий го! Зábий!

Філюсь біжить до свого номера.

П и с а к а. (до о. Джона) Ой, як, отче, неприємно, як незручно вийшло.

В л а д і м і р. (крізь біль) Да, атец, то єсть проста Джон. Неприятна палучілась.

О. Джон стоїть розвівши руки.

Тапер випрямляється.

Т а п е р. (крізь біль) Куртка на ваті, що це на мене найшло?.. (до Владіміра) Гарзд, вибачайте.

Владімір підводиться.

В л а д і м і р. (до Тапера) Да пашол ти! (йде на вихід)

Т а п е р. (до Владіміра підспівує) До-ре-мі, до-ре-до!..

Владімір виходить.

Т а п е р. (про себе) Насправді, знову тре йти до сповіді...

О. Д ж о н. (усміхається) Я готовий вислухати вашу сповідь.

Пауза, Тапер обдумує пропозицію.

Т а п е р. Може, якось іншим разом.

Заходить Настя, йде на своє робоче місце.

За нею заходить Станичний.

С т а н и ч н и й. (заклопотано) Що я вже пропустив?

П и с а к а. (показує рукою) Наш дорогий і вельмишановний брат Миронцьо Бамбетель ожив...

Пауза.

С т а н и ч н и й. (вражено) Тапер?..

Т а п е р. (з боєм) Я, Стефцю!..

С т а н и ч н и й. О!.. (розкриває обійми) і вже знову бився?

Т а п е р. (йде до Станичного) Насправді, чому знову?..

С т а н и ч н и й. (строго) Бо ти завжди бився, чого треба і не треба. (боксує) Бам!-бам!-бетель!..

П и с а к а. Гарний персонаж у повісті може бути: монах-забіяка!

Т а п е р. Ай, ну вас! Давай обіймемося!

Тапер і Станичний обіймаються.

С т а н и ч н и й. (дивиться на Тапера) Майже не змінився...

Т а п е р. Ти також, все такий похмурий! Все так само не посміхаєшся, а ні не п'єш, не куриш?

Пауза.

С т а н и ч н и й. То кого ти вже тут притулив? Писаку?

П и с а к а. (*обурюється*) Та чого я «Писака» і чого мене тулити?..

С т а н и ч н и й. А що нема за що?

Пауза.

П и с а к а. Добре, це ваша приватна думка, що мене є за що тулити. Але принижувати мою професійну гідність, обзиваючи мене Писакою?

С т а н и ч н и й. (*строго*) А хто ти?.. СтрашнеПероНевГусака?

Пауза.

Т а п е р. Насправді, є новина – капітан Бандаренка воскрес.

С т а н и ч н и й. (*насторожено*) Бандаренка?..

Т а п е р. Пам'ятаєш його? (*пауза*) Зараз він запустив козацькі вуса, прикидається українцем.

С т а н и ч н и й. Щоб не впізнали і в рило не дали.

П и с а к а. То прошу дуже, – брат Мирон його упізнав і притулив йому.

Вбігає Філюсь з ножем.

Ф і л ю с ь. (*кричить*) Миронцю, на! Маєш ножа! Зábий го!

Т а п е р. (*відбирає у Філюся ніж*) Не можна, Фільку, гріх. Ти ж монах!

Пауза.

С т а н и ч н и й. Ось, в цьому весь Філюсь – тільки запахло смаленим – відразу тікає під будь яким приводом! (*до Філюся*) Приніс ножа?..

Ф і л ю с ь. Та. (*віддихується*) Я ані раз не тікав, я ножа приніс. І я той... давно не монах!

Пауза.

С т а н и ч н и й. Краще дай нам відповідь на запитання: чому ти не був суджений, і навіть жодного разу не був арештований?

Ф і л ю с ь. (*по-секрету*) Бо я ся молив! І Бог мене спас!

Пауза.

Діди переглядаються.

Станичний глибоко зітхає, підходить до Філюся, мовчки його обіймає.

Філюсь починає шморгати носом.

С т а н и ч н и й. (*до Тапера змовницьки*) То Бандаренка ще живий?

Т а п е р. (*йому в тон*) І почувається прекрасно!

Пауза, Станичний відпускає обійми.

С т а н и ч н и й. Тре його (показує жестом)...

Т а п е р. (ствердно киває головою) Насправді, Стефку, нам це вже, мабуть, не під силу... та й не можна, ти ж монах.

С т а н и ч н и й. Філюсь що сказав? – Колишній... Бондаренко заслужив на нашу особливу... увагу.

Ф і л ю с ь. (до Тапера) То віддавайте мені мого ножика.

С т а н и ч н и й. (іронічно) Віддай йому, бо він фризієр, і, маючи купу гострих бритв, приніс тобі канцелярського ножа, котрим навіть дитина не пораниться.

Тапер віддає Філюсьові ножа, той його складає і ховає до кишені.

Т а п е р. (до Філюся) Не поранься.

Ф і л ю с ь. Та я йго склав.

П и с а к а. Друзі! Який я щасливий, що ми всі тут знову разом і ми всі живі-здорові!

Т а п е р. Насправді не всі ми тут, і так само стосовно здоров'я – твердження суперечливе!

С т а н и ч н и й. Як колись казав наш незабутній Недошитько: «Неординарне!».

П и с а к а. (копіює Недошитька) «Неординарне!»

Т а п е р. (продовжує) «...бо ординарним може бути тільки вино!»

Четверо дідів обіймаються і кружляють повільним арканом, мугикаючи якусь свою, тільки їм знайому і близьку мелодію.

С т а н и ч н и й. (виходить з танцю) Мушу віддихатись... (до Тапера) і де ж ти досі був?

Т а п е р. Ховався.

С т а н и ч н и й. (переводить дух) Де ховався?

Т а п е р. Нізащо не вгадаєш!

С т а н и ч н и й. Що, в Сибіру?

Т а п е р. (розчаровано) Вгадав.

С т а н и ч н и й. Багато хто з наших до Сибіру подався: «Бо там не шукатимуть»...

Ще й грошенят заробив?

Т а п е р. Трошки є.

Ф і л ю с ь. (до Тапера) Я би випив за твоє здоров'я!

С т а н и ч н и й. О, прошу – Філько в усій своїй красі! (принюхується до нього) О, та ти вже-с!

Філюсь витирає сльози.

Ф і л ю с ь. (з гордістю) То є віскі!

Всі обертаються до о. Джона.

О. Д ж о н. Панове, я вас всіх запрошуюю на обід. (до Філюся) І там буде чим почаркуватися!

Ф і л ю с ь. То може вже-с ходімо?

О. Д ж о н. Не заперечую, ходімо.

Пауза. Всі збираються на вихід.

С т а н и ч н и й. (до Тапера) Христя жива.

Пауза.

Т а п е р. (вражено) Христя жива?..

П и с а к а. Вона вижила? Як вона вижила?..

Ф і л ю с ь. (плече в долоні, радісно) Я ся молив за ню і вона вижила!

С т а н и ч н и й. Вона поселилася тут, у 109-му номері.

Тапер хапається за серце.

Т а п е р. Так... (переводить дух) Насправді, тепер мені треба того корвалолу, яким від Філька тхне (вказує рукою на бар).

Настя йде до бару.

Н а с т я. (до Тапера) Горілка, коньяк, вино, віскі?

Ф і л ю с ь. (до Насті) Пиво є?

Н а с т я. Можу з гастроному принести.

Т а п е р. Коньяк. Налийте всім коньяку, я пригощаю.

С т а н и ч н и й. (показує на серце) Мотор барахлить, не буду...

Т а п е р. (до Станичного) То що тобі замовити?

С т а н и ч н и й. Нічого. Мінералку.

Ф і л ю с ь. А я буду коньяк, мені дохтор приписав.

П и с а к а. (до Філюся) За перепрошенням, – який дохтор? Проктолог?

Ф і л ю с ь. (серйозно) Не, окуліст. Щоб в очах розвиднювалося.

Н а с т я. Якого вам коньяку налити?

З аркоподібного входу заходить Христя.

Тапер помічає Христю.

Т а п е р. Господи...

Пауза.

Н а с т я. Я не зрозуміла?

С т а н и ч н и й. (до Насті) Налийте щонайкращого коньяку!..

Пауза.

Христя впізнає Тапера, її руки судомно притискають маленьку турепку до грудей так, ніби боїться, що її у неї зараз відберуть.

Тапер раптом елегантно йде на зустріч Христі.

Т а п е р. (протягає руку) Дозвольте відрекомендуватися, – Мирон Бамбетель, власною персоною. Насправді, яким був п'ятдесят років тому, таким і зостався.

Христя також у відповідь повільно протягає руку.

Х р и с т я. (здавленим голосом) Ольга Сломчинська.

Тапер і Христя завмирають у потиску руки одне одному.

Пауза.

Х р и с т я. (тихо) Я монахиня.

Т а п е р. А я монах... колись був.

Настя наливає в чарки коньяк.

Н а с т я. (до Тапера) Прошу, ваш коньяк!

Т а п е р. (до Христі) Я написав музику. Вона присвячена людині, котру я все життя... кохав. Хочете, сестро, послухати?

Христя крізь сльози киває головою.

Тапер кидається до фортепіано і починає грати ніжну щемливу мелодію.

Станичний підходить до Христі, кивком голови запрошує її до танцю.

Христя, не відводячи погляду від Тапера, танцює зі Станичним.

На другому куплеті до Христі підходить Писака, переймає її від Станичного до танцю.

Христя трохи приходить до себе після приголомшливої зустрічі.

Наступним з нею танцює Філюсь.

Далі Тапер ставить останній акорд, але мелодія на сцені продовжує звучати вже у супроводі оркестру.

Тапер встає з-за інструменту, підходить до Христі, вона повільно кладе йому руку на плече і так вони починають танцювати, дивлячись одне на одного.

Довкола них, підігруючи на губній гармошці пританцьовує Філюсь.

В цей час з вулиці заходять Борис і Рекетир, проходять повз усіх і заходять в підсобку. За якийсь час з підсобки лунають звуки мордобою.

Присутні, зачаровані музикою і танцем, не чують криків з підсобки.

Тапер і Христя продовжують танцювати.

О. Джон плескає в долоні, віскі вже його розігріло.

О. Д ж о н. Панове, – всі на обід!

Присутні рухаються на вихід, музика не стихає.

Філюсь підбігає до барної стійки.

Ф і л ю с ь. (до Насті) То можна пити?

Н а с т я. Так, звичайно.

Філюсь бере чарку і залпом перехиляє.

Тапер і Христя припиняють танцювати, стоять, дивлячись одне на одного.

Т а п е р. Як вам, сестро, музика?

Х р и с т я. (стримуючи почуття) Чудова. Дякую тобі, Миронцю...

До Христі і Тапера, пританцьовуючи, підходить Писака.

П и с а к а. (весело) Преподобні браття і сестри, незважаючи на трепетний момент у вашому житті, пропоную все-таки перекусити. Ви ще не зголодніли?

Х р и с т я. Так, так, Гордійку, ходімо.

Тапер радісно плескає Писаку по плечу і співає на мелодію «Інтернаціоналу».

Т а п е р. (до Христі) «Час трапези настав!» (до Насті) Нікому не віддавайте наш коньяк, ми по нього зараз повернемося!

Усі виходять.

Настя дивиться в бік підсобки, встає з-за стійки ресепшена, робить кілька кроків до підсобки і раптом звідти виходить Рекетир.

Р е к е т и р. Що, за шефа переживаєш, на?

Н а с т я. (з викликом) З якої причини мені переживати, він з тобою справи водить, він хай і переживає.

Р е к е т и р. Ну, ти крута!.. Знаєш, що з такими крутими часом стається, на?

Н а с т я. Вася, ти фільмів про мафію передивився?.. Я вже давно нічого не боюся, це хай малолітні дівчатка таких, як ти бояться!

Пауза, Рекетир з повагою оглядає фігуру Насті.

Н а с т я. Чого дивишся?.. Я занята.

Р е к е т и р. Ким, на? (*показує в бік підсобки*) Отим слизняком, якого жінка кинула з його ж бухгалтером, на? Ти тільки подумай – з бухгалтером, на!

Н а с т я. А це вже не твоє діло.

Б о р и с (*з підсобки*) Це не твоє діло!..

Р е к е т и р. (*до підсобки*) Тихенько там! Бо я зараз повернуся, на!..

Пауза.

Р е к е т и р. Добре, Насть. Скажи мені: ці діди (*киває в бік вхідних дверей*) дійсно тут скарб шукають?

Н а с т я. Як я зрозуміла, щось шукають канадці. Але чи скарб?..

Р е к е т и р. Скарб, скарб!.. Твій слизняк сказав: «Скарб! Я не маю чим заплатити, але ось тобі наводка – діди шукають скарб». (*пауза*) Скарб і нам не завадить, ні?

Н а с т я. Я без скарбу проживу.

Р е к е т и р. Зі скарбом краще, на.

Н а с т я. (*киває на підсобку*) Що там сталося з Борисом?

Р е к е т и р. Не знаю. У нього чогось штани намокли. (*пауза*) Послухай: якщо ти почуєш щось про скарб, що може вже знайшли, або може вже йдуть кудись викопувати, чи щось таке подібне, – маякни мені, і я в боргу не залишусь, на.

Пауза.

Н а с т я. Якщо ти пообіцяєш вести себе, як нормальна людина, а не як Вася Морда, який лупить всіх наліво направо – тоді так. На.

Пауза. Рекетир здивовано оцінює слова Насті.

Р е к е т и р. (*простягає руку*) Добазарились, на.

Н а с т я. Добазарились, на.

Настя простягає руку, Рекетир її потискає.

Р е к е т и р. (*киває на коньяк*) Бахнем?

Н а с т я. За чий рахунок?

Р е к е т и р. Що за питання?..

Рекетир виймає купюру і кладе перед Настею.

Настя бере гроші, йде до бару.

Р е к е т и р. Ти перша людина, яка собі дозволила у вічі мене назвати Васью Мордою і якій нічю за це не було.

Н а с т я. Ага...

Настя наливає Рекетирові чарку. Рекетир випиває, підставляє ще.

Настя наливає ще. Рекетир знову вихляє і знову підставляє.

Рекетир. Третя – за любов!

Процедура з наливанням і випиванням повторюється втретє.

З вулиці заходить Владімір з невеличким чемоданчиком в руках.

Владімір. (до Насті) Добрага дня іще раз. Ми з вами бачілись, кали я ось тут з канадцамі размавляв.

Настя. Так, слухаю вас.

Владімір. Пан Баріс у себе?

Рекетир. У пана Бориса зараз неприйомний час, на: вони переодягаються.

Пауза.

Владімір. (до Рекетира) Што ти уже накоїл?

Рекетир. Нічо, на. (пауза) Просто він же ж... гуцулам винен.

Владімір. А-а-а!.. Раз вінен – треба платіть! Прайдьом са мной.

Рекетир і Владімір відходять від ресепшена.

Владімір. (тихо) Значіт, – активіруєш нашу старую праслушку в номере канадцев, а патом і у każдава із етіх старпьорав. Правєрь чі работаєт. Вапроси?

Пауза.

Рекетир. Це завдання суто службове... чи комерційне?

Владімір. Завдання від мене, чі ти па іншому хочєш долг аплатіть? (протягає чемодан) Спісак намеров, гдє ані живут в чємаданє. Вперьод, покі все трапєзнічяют... Атмицькі на паготові?

Рекетир. Завжди на поготові.

Владімір. Я атвлєку дівчїну, а ти – вперьод.

Владімір підходить до бару.

Владімір. (до Насті) Можна вас?

Настя. (підходить до Владіміра) Слухаю.

Рекетир з чемоданчиком в руках непомітно прослизає в коридор до номерів.

Владімір. Парадьте, будь ласка, на́пій, який би ви хатїли, щоби ваш чоловік ним пахнул.

Настя. У мене немає чоловіка.

Владімір. Як? У такой прєлєстнай дівчїни немає чєлавіка?

Пауза.

Настя. Можливо, «Наполеон» візьміть?

В л а д і м і р. Харашо. Я теж пра нього падумаў. А закусіць?

Н а с т я. У нас тількі шоколад, цукеркі...

В л а д і м і р. Гаразд. Налейце мне 100 грам «Наполеона» і дайте... вам якій шоколад падабаецца?

Н а с т я. Я люблю молочний, але до коньяку крашце чорний.

В л а д і м і р. Я візьму молочний, найбольшу плитку.

Настя налівае Владіміру і ставіць перад ним шоколад.

Владімір кладе на стійку грошы і падсоруе шоколад до Насті.

В л а д і м і р. Це – вам.

Н а с т я. Для чого? Не трэба.

В л а д і м і р. Беріць, беріць. Може «Наполеончыка» зі мною складзьоте кампанію?

Н а с т я. Даруйце, я на работі.

В л а д і м і р. Што ж, як гаваріцца, майо дело прэдажыць.

Настя озіраецца.

Н а с т я. А де цей... Вася? Ви не бачылі куды він пішов?

Владімір показова нюхае коньяк, надпывае, пераганяе в роті і потім ковтае.

В л а д і м і р. Да, він вартуе свасей цени.

Н а с т я. Ви не поміцілі куды той хлопец подівся?

В л а д і м і р. Хто, Васілька?.. Я што та не звернул увагі. А што вас стрывожыла?

Н а с т я. *(трывожна)* Та нічога...

В л а д і м і р. Вася Морда, так, здаецца, ево паганяло?

Н а с т я. Нібі так.

В л а д і м і р. У нього з вашим шефам справы?

Пауза.

Н а с т я. Якщо вы з нашого міста, то, мабуть, знаеце чим цей Вася займаецца?

В л а д і м і р. На скількі мне відома, он трэнер в клубе «Гуцул-жим»?

Н а с т я. *(іронічна)* Ага, трэнер.

В л а д і м і р. Я калісь знав ево атца, также бил такім крупным, як Вася. Харошый бил парень *(по-секреты)* камітетчык... Да і Вася теж, думаю, атлічний пацан.

Н а с т я. Це ж, коли якась дівчына выйде за нього заміж, то також в народі стане Мордою, напрыклад Алла Морда. Звучыць?

В л а д і м і р. Прекрасна звучыць. Да, прісмаціцеся к нему, покі он нежонатый.

Непомітно повертаецца Рекетир, ставіць чемаданчык пры вході.

Р е к е т и р. *(до Насті)* Не знайшов у вас туалет, на.

Н а с т я. (до Рекетира) Туалети в номерах, а загальний (показує на двері) он там, в кінці вулиці.

В л а д і м і р. (до Рекетира) Васілька! А дівчина, аказивається не замужем.

Пауза.

Р е к е т и р. (до Насті) Хочеш, скочим вечерком в «Лісову пісню», або в «Старий дуб», на?

Н а с т я. (здивовано) Я подумаю...

Р е к е т и р. (розв'язно) Довго не думай, бо вже обід.

Н а с т я. Ага.

Р е к е т и р. (до Владіміра) Пане полковнику, (показує на вікно) он ваші недруги з ресторану виходять, на.

В л а д і м і р. (до Насті) Я вийду чьорним ходам.

Владімір бере чемоданчик і виходить в коридор, де знаходяться номери.

Р е к е т и р. То що, Насть? Ввечері? Йдем кудись?

Пауза. Настя дивиться на Рекетира, схиливши голову на бік.

Р е к е т и р. Чо мовчиш?

Н а с т я. (відверто) Навіщо я тобі? Є купа молодих дівчат.

Р е к е т и р. (ій в тон) Ти мені подобаєшся, ти – смілива.

Пауза.

Настя зітхає, виходить з-за стійки бару і йде до ресепшена.

Р е к е т и р. (бере Настю за руку) Я тебе не ображу. Ніколи.

Н а с т я. Вася... ми ледве знайомі.

Р е к е т и р. То познайомимосся. (пауза) Я чекатиму що ти скажеш.

Настя киває головою і йде до ресепшена.

Рекетир виходить тим же шляхом, яким вийшов Владімір.

Відразу з підсобки виходить Борис і з діловим виглядом йде до бару. Він вбраний у вилялялий спортивний костюм із секонд-хенду, під оком має синець. Дістає пляшку, наливає собі і випиває.

Настя здивовано підходить до Бориса, мовчки розглядає його синяк.

Б о р и с. (до Насті) Чому шоколад лежить на прилавку?

Н а с т я. Це мої чайові. (пауза) Можеш їсти.

Борис відкриває шоколад.

З веселим гомоном заходять о. Джон, Мері, Тапер, Христя, Станичний, Писака і Філюсь.

О. Д ж о н. Отже, подякуймо нашим господарям, Борисові та Насті, за смачний обід.
Оплески.

Усі плескають, Настя чемно вклоняється, Борис за барною стійкою, жує шоколад, робить вигляд, що не почув сказаного.

Настя бере піднос з коньяком і обносить присутніх.

О. Д ж о н. Подякуймо нашому панові Миронові за чудовий коньяк!

Усі плескають і з келихами сідають в м'які крісла.

Оплески вибухають, лише Філюсь продовжує плескати.

О. Д ж о н. Дякую, пане Філюсе!..

С т а н и ч н и й. (до Філюся різко) Що тобі є?

Філюсь припиняє плескати.

Ф і л ю с ь. (перелякано) Я дуже щасливий.

С т а н и ч н и й. Ми бачимо.

П и с а к а. (до Філюся) Вельмишановний, скромніше, скромніше.

Філюсь робить скромне обличчя.

О. Д ж о н. Ви вже знаєте, що ми з сестрою створили на нашій парафії музей переслідуваної Церкви і зараз розшукуємо зниклу без вісти ікону Пресвятої Богородиці, її зображення на образочках вам роздали. Отже: хто з вас щось пам'ятає про цю ікону?

Пауза.

Христя підіймає руку, о. Джон киває їй, щоб говорила.

Х р и с т я. Прошу отця, ця ікона була у мене, в іншому монастирі, жіночому. Її до нас приніс один монах, ховаючи від обшуку.

Т а п е р. (підіймає руку) Насправді, це був я, отче! Я приніс ікону і ще деякі речі до монастиря сестер, щоб там їх сховати.

Х р и с т я. Але потім прийшов обшук і до нас, КГБ все так перетрясло нам і... після обшуку ікона зникла. Вони її забрали вже з нашого жіночого монастиря, не звідси.

Пауза.

О. Д ж о н. (до Тапера) То ви могли цю ікону дати на переховання комусь із мирян, ви ж знали, що обшукуватимуть кожен монастир?

Т а п е р. Насправді, зараз легко про це говорити, але в той час це було непросто, треба було миттєво приймати рішення.

О. Д ж о н. *(до Тапера)* І хто ухвалював ці рішення?

С т а н и ч н и й. *(до Тапера)* Може б я сказав?

Т а п е р. Так.

С т а н и ч н и й. Ухвалювали рішення ми удвох *(показує на себе і на Тапера)*, бо настоятелі вже були арештовані. На той час я вже перебував в УПА, і в лісі ми отримували інформацію від наших людей, що монастирі розграбовуватимуть.

П и с а к а. Це у них називалося, – проводити обшук на виявлення ворожих елементів.

Т а п е р. А насправді ворожими елементами було все, що було українським і релігійним.

С т а н и ч н и й. Кагебисти знайшли список, у якому було написано: «Одвірок ігумена», «підвіконник економа», «над хорами в каплиці» і так далі. А, оскільки вони були не дурні, то зразу зметикували, що там щось заховано і вони лише питали: «А де була келія ігумена?.. А де келія економа?..» І так йшли по списку, роздобували стіни, знімали підвіконники, виймали звідти коштовності, речі церковного вжитку і таке інше.

Пауза.

Т а п е р. В монастирі сестер ми мали намір замурувати ікону так, щоб жодна жива душа не бачила того місця.

П и с а к а. Замурували?

С т а н и ч н и й. *(до Писаки підозріло)* Вже-с роман про ікону пишеш?..

П и с а к а. *(примирливо)* Брате... я хочу написати повну історію всього, що з нами тогди було.

О. Д ж о н. І що? Ви ікону замурували у сестер?

Х р и с т я. Вони не встигли. Наскочили кагебисти і все так дуже, дуже закрутилося, завертілося, що... ікону не встигли сховати.

С т а н и ч н и й. *(похмуро)* Вона скоріш за все в Москві, вони її, мабуть, вивезли.

Т а п е р. Або спалили. Насправді багато ікон, церковних книг вони повиносили на подвір'я, розпалили багаття і спалили... також священичі ризи, дерев'яні хрести.

Пауза.

О. Д ж о н. Тобто: ви впевнені, що винесли до жіночого монастиря саме цю ікону, чи ні?

Т а п е р. Ми, насправді, перенесли багато речей, серед них було кілька ікон... Мені здається, що була і ця, яку ви шукаєте, але... це дуже давно було. Ось, сестра Христина каже, що впізнає її.

Х р и с т я. Так, прошу отця, я впевнена. Саме ця ікона і була в нас, перед тим, як її відібрали москалі. *(стишує голос)* Чи то не можна казати слово «москалі»?

П и с а к а. Можна, це літературне слово ще задовго до часів «Кобзаря». Тепер вже все можна.

Пауза.

С т а н и ч н и й. *(розглядає образок)* Вона дуже традиційна. *(пауза)* І тут така чорнобіла репродукція, що будь-яка Богородична ікона може бути цією.

П и с а к а. *(до о. Джона)* Брат Стефан колись був іконописцем.

С т а н и ч н и й. Чому був?

П и с а к а. Є іконописцем.

О. Д ж о н. Тобто ніхто з вас не знає, де знаходиться ця ікона?

Пауза.

Всі поглядають одні на одних.

П и с а к а. Ніхто.

О. Д ж о н. *(до Філюся)* Ніхто, пане Фільку?

Ф і л ю с ь. *(здвигає плечима)* Та ніхто.

О. Д ж о н. *(до Філюся)* А як же ваше «слово фризієра, що я знайду її»?

Пауза, Філюсь мовчить.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся підозріло)* Щось твоя відповідь не дуже впевнена. *(пауза)* Щось знаєте, брате?

Пауза, Філюсь ствердно киває головою.

Т а п е р. *(здивовано)* Знаєш?!

Ф і л ю с ь. Та. Не знаю.

П и с а к а. *(до Філюся)* То чого ти киваєш головою, що знаєш?!

Ф і л ю с ь. То я так впевнено хотів сказати що знаю, що ніхто не знає!

Пауза.

О. Д ж о н. Що ж, о'кей! Залишмо це питання поки що відкритим...

Т а п е р. Насправді, можливо, вам його зможе прояснити кагебист Бандаренка, котрий робив ці обшуки. Ви його сьогодні бачили.

О. Д ж о н. *(всміхається)* Це той, об кого ви ледь руку собі не зламали?

Т а п е р. Саме він. *(до Христі)* Отець із сестрою запросили Владіміра Бондаренка сюди на зустріч.

Х р и с т я. *(перелякано)* Він тут? Прошу отця, для чого? Ми й так пережили свого часу від нього. Прошу, я не бажаю його бачити.

О. Д ж о н. Не переживайте, сестро. Зробимо так, щоб ви з ним не зустрілись.

Х р и с т я. О, Боже... дякую.

Т а п е р. *(до Христі)* Він, мабуть, не прийде, бо я йому в рило заїхав.

Х р и с т я. *(щаслива)* Миронцю... так же ж не можна.

Т а п е р. Та я знаю, це – гріх.

Пауза.

О. Д ж о н. Також, браття і сестри, нас цікавить доля людини, родина котрої є у нас в Штатах.

М е р і. *(поправляє)* В Канаді.

О. Д ж о н. *(лагідно заперечує)* І в Канаді, і в Штатах.

М е р і. А-а-а, дійсно... так-так, перепрошую.

О. Д ж о н. Прізвище цієї людини Недошиться. Миколай Недошиться.

Пауза.

Діди починають веселішатися. Кожен, щось пригадуючи, починає всміхатися.

С т а н и ч н и й. *(всміхається)* То ще той був.

Ф і л ю с ь. *(до Станичного)* Брате Стефане, ви ся всміхнули!

П и с а к а. *(до о. Джона)* Але він оригінал був!.. Міг таке утнути, що... нема слів, щоб висловити.

Т а п е р. *(серйозно)* Миколай Недошиться був моїм далеким родичем по материнській лінії.

Ф і л ю с ь. А я його любив!

С т а н и ч н и й. *(похмуро)* Його всі любили, але тверезим його ніхто не бачив.

П и с а к а. Поза очі його називали не Недошиться, а Недопиться.

Т а п е р. Пам'ятаю, як ми, молоді брати, запитали його: «Скільки ви так за все життя випили?» А він каже: «Не перепливу!»

Всі заходяться сміхом.

О. Д ж о н. Тому, ми вас запрошуємо поділитися своїми спогадами. Нагадую, що ваш час, який ви тут проводите з нами буде щедро винагороджений.

Ф і л ю с ь. Долярами?

О. Д ж о н. Так, пане Філюсь, долярами!

Філюсь підхоплюється і біжить з порожнім келихом до барної стійки.

Ф і л ю с ь. *(до Насті)* Мені ще трішки сюди влийте, брат Мйрон заплатить.

Настя наливає Філюсьові, той з чаркою швиденько дрібоче, щоб не розлити, на своє місце.

О. Д ж о н. Особливо родину Недошиться в Канаді цікавить: як і за яких обставин загинув отець.

П и с а к а. Він не був отцем, він був братом.

Т а п е р. *(вдумливо)* Насправді, він, навіть, братом не був! Він був світською особою, продав свою хату, гроші дав на монастир і ось так при монастирі й жив. Носив чорний одяг, люди його мали за монаха... і він, здається, не загинув, а помер природною смертю. *(пауза)* Скоріш за все від цирозу.

П и с а к а. Так, так, пригадав! Він ключником був, таким завгоспом. Все ногами човгав, ледь-ледь їх пересував. *(демонструє)* Його було чути ще задовго до того, як він з'являвся.

С т а н и ч н и й. Ду-у-уже прикрий характер мав. Дуже.

Х р и с т я. Але, прошу братів, він і дуже добрим був. Він нашим сестрам все щось передавав – чи то якісь булочки там, чи сир, молоко, сметану... Сестри його дуже шанували, дуже!

Ф і л ю с ь. *(ображено)* Він мене ключами влупив.

П и с а к а. Та я би тебе, вельмишановний, на його місці взагалі був би прибив.

Т а п е р. Насправді, він ще й вихователем був. Пригадую, як він когось із наших співбратів отак пальцем підкликає *(показує)*, каже: «Ком, ком!» Це означало, що той вже щось не так зробив. Я не пам'ятаю кого він так... здається Зénка, той завжди щось не те робив.

С т а н и ч н и й. Та то Філюсь завжди щось не те робив!

Т а п е р. *(до Філюся)* Це ти був?

Ф і л ю с ь. Колий-ка?

Т а п е р. Колий-ка вийшов з туалету і на ходу ширінку зашпиляв?

Ф і л ю с ь. Та то... я не знаю.

Т а п е р. *(до о. Джона)* І той брат, молодий ще, зовсім юний, виходить з туалету і на ходу ширінку зашпиляє. А Недошитько до нього: «Ком, ком!..» Той несміливо так підходить. А Микольцьо до нього: «Ти що не знаєш, де треба зашпилятися?» І як дасть йому такою кривою австрійською ляскою по задниці, що той аж завив.

Ф і л ю с ь. Та то я був! То він мене так уперіщив тодій-ка!

Т а п е р. *(до Філюся)* Ну, бачиш. *(до о. Джона)* А тоді наш Микольцьо й каже до нашого Філюся: «Зрозумів?»

Ф і л ю с ь. «Я зрозумів! Буду там в уборній зашпилятися!»

Т а п е р. Недошитько ляску набік і каже: «Цілуй руку за науку» *(протягає руку)*.

Ф і л ю с ь. *(підтверджує)* «Цілуй руку за науку», - так сказов. *(з гордістю)* І я поцілував. Бо то є – педагогіка!

Пауза, всі сміються.

М е р і. *(до Тапера)* То ви, як родич, його добре знали?

Т а п е р. *(серйозно)* Так, він приїжджав до нас, коли я ще малим був. Мама його дуже любила, а батько... казав, що у нього не всі вдома.

М е р і. *(вражено)* Чому він так казав?

Т а п е р. Бо... Микольцьо все дуже любив бавитися з дітьми, сідав коло них на підлогу, з пісочниці міг не вилазити, щось будував їм з піску, міг з дерева свистульку вистругати... Сьогодні його би могли у педофілії звинуватити.

М е р і. *(незадоволено)* І все?.. Тільки через це ваш батько його мав за напів нормального?

Пауза, всі затихають.

Мері силкується всміхнутись.

М е р і. *(лагідно)* Перепрошую, це через щитовидку, мене троха болить. А з жінками брат Недошителько мав якісь... взаємини?

С т а н и ч н и й. Пані, брат Недошителько жив як монах! Про яких жінок ви говорите?

М е р і. *(до Станичного)* Я спостерігаю ситуацію і роблю висновки, що тут у вашому монастирі і не таке могло бути.

Христя підводиться.

Х р и с т я. Щось так раптово голова заболіла. Піду, мабуть, до себе.

Христя виходить, всі замовкають.

Пауза.

Т а п е р. Я дуже любив Микольця, він надзвичайно добрим був, через нього я вирішив стати монахом.

М е р і. Цікаво, цікаво... *(до Філюся)* А розкажіть-но, пане Фільку, про той випадок, котрий ви згадали, як брат, чи не брат Недошителько вас ключами влупив.

Ф і л ю с ь. Та, що... Та я нічо... Та-а-а... той брат Микольцьо все мав при собі отакенну зв'язку ключів, о, все носив їх при собі... А у трапезній він мав своє місце, там таке старе дерев'яне кріселко стояло і тільки він мав право на нему сидіти. А я чогось у те кріселко сів.

С т а н и ч н и й. Та ти скажи, що, коли він прийшов, то ти не встав з його кріселка!

Ф і л ю с ь. Та. Я не встав з його кріселка, і він тоді як то-ту зв'язку кине в мене! Тако несподівано, ні з того, ні з сього.

Тапер, Писака і Станичний заходяться зі сміху.

Ф і л ю с ь. *(дуже серйозно)* А то тяжке було. О, сюда-о мені попав *(показує на голову)*.

Всі ще дужче регочуть.

П и с а к а. (показує на Філюся) З тих пір він придурів.

С т а н и ч н и й. (до Писаки) Не вигадуй.

П и с а к а. Перепрошую, забув, – він від народження такий!

Т а п е р. (сміючись) Не ображайте Філька!

Ф і л ю с ь. (до Мері серйозно) А тоді брат Микольцьо до мене ще й каже: «Ком-ком! Принеси ключі». Кинув у мене, а тоді каже принести.

М е р і. (стримано) І що ви зробили?

Ф і л ю с ь. (з запалом) Підняв ключі і кинув у него!

Діди вибухають сміхом.

О. Джон уважно дивиться на Мері.

М е р і. (з вдаваною байдужістю) І що далі?

Ф і л ю с ь. (з сумом) Йому кров пішла з голови... і він так за два-три дні зліг, а потім десь за місяць вмер.

Діди регочуть без утуну.

О. Джон підходить до Мері і мовчки вказує на Філюся, Мері заперечно хитає головою. О. Джон повертається на своє місце.

Філюсь побожно підіймає очі до неба.

Ф і л ю с ь. Я ся молив за него... перепрошував, заки він ще був живий, в ліжку лежав.

С т а н и ч н и й. Микольцьо посилав Філюся до склепу по горілку і вони обидва там у нього в келії спивались!..

М е р і. Як спивались?

Т а п е р. Часом мовчки, а часом з піснями і танцями!

Новий вибух сміху. Діди тримаються за животи, не можуть вже реготати.

М е р і. То в якому році він помер?

П и с а к а. Ще до війни здається.

О. Д ж о н. Як до війни?

П и с а к а. Так, так, до війни.

Ф і л ю с ь. Ні! Перед війною.

Пауза.

П и с а к а. (до присутніх) Чуєте, що вельмишановний Філюсь кажуть? (перекривляє Філюся) Не до війни, а перед війною!

С т а н и ч н и й. *(розсудливо)* Якщо так подумати, то за німців горілка не продавалася, німці забороняли, коли бачили п'яного – розстрілювали на місці. Хто гнав самогон – розстріл.

Ф і л ю с ь. Нелюди!

С т а н и ч н и й. То Недошиться скоріш за все до війни помер, бо в часі війни він би не мав що пити.

О. Д ж о н. Чи все ж таки загинув?

П и с а к а. Загинув у борні зі змієм.

Вибух сміху.

Т а п е р. Друзі, агов! Браття!

Веселоці потроху стихають.

Т а п е р. Насправді згадайте, що наш Микольцьо хлопцям з УПА перев'язки робив! *(до Мері)* Його хтось навчив.

Пауза.

П и с а к а. *(поволі пригадує)* Дійсно, ми ж тут у підвалі хлопців переховували і Микольцьо ходив коло них...

М е р і. То коли він помер?

Т а п е р. Або в часі війни, або по війні.

Пауза.

С т а н и ч н и й. Хто на його похороні був?

Ф і л ю с ь. Я був.

С т а н и ч н и й. Який це рік був?

Ф і л ю с ь. То я вже й не знаю. Але він через мене помер, бо я в него ключами кинув.

С т а н и ч н и й. Та не вигадуй. Він задовго до тебе щось із жолудком мав... мабуть рака мав, того і пив так...

Т а п е р. *(до Філюся)* Ти йому звідки горілку приносив? З магазину?

Ф і л ю с ь. Нє, з пивниці.

Пауза.

П и с а к а. Він давав тобі гроші, щоб ти йшов до магазину, а ти їх клав до кишені і приносив горівку з пивниці?

Діди знову регочуть.

Ф і л ю с ь. *(серйозно)* Ні. *(до о. Джона і Мері)* Тут у нас *(показує за вікно)* така пивниця була, льох. То брат Микольцьо давав мені ключа, він го на шиї носив, і я йшов

тудий-ка і набирав йому, що там тогди у бочках було. І ще у великих таких бутлях стояло там таке... закорковане качаном з кукурудзи щось... смачне.

С т а н и ч н и й. Самогоняра там у бутлях була! Хтось із селян привозив йому.

Ф і л ю с ь. Та. Ті бутлі у пивниці були заховані, так мішками поприкривані. *(пауза)*

Нам якось дісталася самогонка така... *(мнеться)*

С т а н и ч н и й. Яка? *(пауза)* Чого мнешся, кажи.

Ф і л ю с ь. То, знаєте, у війну дріжджів не було... люди німців боялися, але конспірація, – і гнали. В горах, по лісах, де нікого нема, гнали.

С т а н и ч н и й. *(нідозріло)* То хто такий був?

Ф і л ю с ь. Та де я то-то пам'ятаю?

С т а н и ч н и й. А що пам'ятаєш?

Ф і л ю с ь. Та що вона була така... з того...

Пауза.

С т а н и ч н и й. Та вже кажи, не тягни вола...

П и с а к а. Брате, у вола нема за що тягнути.

С т а н и ч н и й. Я знаю, я в селі виріс.

М е р і. Я щось втратила зв'язок про що ви зараз говорите?

Ф і л ю с ь. З гімна!

Пауза, діди ледве стримують сміх.

Т а п е р. *(строго)* Фільку, брате, насправді, більше це слово у присутності коб'їт не повторюй.

Ф і л ю с ь. З людського гімна вигнали і нам дали то-ту самогонку. Дріжджів не було, то замість дріжджів до закваски дали то-то... що не можна при коб'їтах говорити.

Пауза.

П и с а к а. *(вражено, кривлячись)* І ти, вельмишановний, це пив?

Ф і л ю с ь. Та. Ми з братом Микольцьом мали таку велику бутлю того на гімн... самогонки тої.

Пауза.

С т а н и ч н и й. *(гидливо)* І як вона вам смакувала?

Ф і л ю с ь. Дуже. Прекрасна.

П и с а к а. *(до Мері)* Я ще в житті не чув, щоб Філюсь сказав що горілка недобра, він що не вип'є – все прекрасне.

Ф і л ю с ь. *(до Писаки)* Та бо прекрасна! Тільки потім відрижка трохи така... з гіменцем.

Всі вибухають реготом.

О. Джон і Мері не сміються.

О. Дж о н. Все ясно. То в якому році помер ключник Недошпилько?

П и с а к а. *(втирає ніт з чола)* Перед другими рускіми.

М е р і. *(здивовано)* Тобто перед 1944-им роком?

Пауза.

С т а н и ч н и й. Я пригадую, що коли я йшов до лісу, то він ще живий був.

Т а п е р. Коли тут у 46-му році обшукували монастир, – його вже не було.

О. Дж о н. До якого віку він дожив?

Т а п е р. Десь до восьмидесяти з гаком. Ні?

Пауза, діди в задумі кивають головами.

Мері підводиться, обводить усіх поглядом, вона глибоко вражена.

М е р і. Піду до себе в номер, дещо занотую... *(до о. Джона)* Отче, можна вас?

О. Дж о н. *(байдуже)* Так, звичайно. *(тихо)* По датах повна нестиківка.

Мері і о. Джон виходять.

Тапер встає з крісла і йде до фортепіано.

Т а п е р. Ти, Фільцю, розповіч нам, як ти у німецького солдата губну гармошку стири́в?

Ф і л ю с ь. *(серйозно)* Я не тири́в. Тирити – то є гріх. Солдат дав мені пограти, аж раптом у них тривога і він побіг, побіг собі, побіг... а гармошка в мене ся лишила *(виймає з кишені гармошку)*.

Діди знову регочуть.

Тапер сідає за фортепіано, відкриває кришку і з насолодою ставить руки на клавіатуру. Лунають перші акорди.

Т а п е р. *(до Насті)* Пані Анастасіє! А налейте-но, будь ласка, нам ще того коньячку!

С т а н и ч н и й. Добре! Давайте і мені 20 грам!

Т а п е р. Ну нарешті, аж яскравіше в кімнаті стало!

П и с а к а. Нарешті можна впізнати нашого брата Стефка!

Ф і л ю с ь. Брате Стефане, ми ще не пили з вами того року!

Діди беруть чарки, також приносять Таперові.

Фільось виймає губну гармошку і намагається підіграти Таперові.

Писака проганяє Фільюся.

П и с а к а. (до Філюся) Вельмишановний, а-ну сховай свою балалайку! Дай музику послухати!

Філюсь тікає від Писаки і водночас продовжує грати.

Писака бігає за Філюсем.

Всі випивають і веселяться.

КІНЕЦЬ ПЕРШОЇ ДІЇ

ДРУГА ДІЯ

Кімната о. Джона і Мері.

О. Джон стоїть біля вікна, Мері ходить в задумі по кімнаті.

О. Д ж о н. Я закурю?

М е р і. (похмуро) Ні.

Пауза, о. Джон тяжко зітхає.

О. Д ж о н. То, що, – ця ікона дійсно існує?

М е р і. А хто зна... ти у нас священик, ти скажи.

О. Д ж о н. Ага. (пауза) Тепер цей Тапер буде тебе розпитувати про родину Недошителька в Канаді, бо це ж і його родина також. Будь готова розповідати хто там коли, кого і як.

Пауза.

М е р і. Я не зобов'язана цього знати – подруга просто попросила довідатися, ось і все.

О. Д ж о н. О'кей. (пауза) То що, мочим цього Філюся, бо кинув у твого татуса ключами?

М е р і. Та ні. Чекаємо від кагебіста інформацію.

О. Д ж о н. О'кей ще раз.

Пауза, о. Джон починає сміятися.

М е р і. В чому справа?

О. Д ж о н. Твій батенько кидався ключами!.. Ось в кого ти така вдалася.

Мері хапає попільничку і кидає її в о. Джона. О. Джон регоче.

М е р і. (в нервах) Я тебе...

О. Д ж о н. (продовжує) ...замовлю кіллерові.

Пауза, о. Джон підіймає попільничку, ставить на столик і сідає в крісло.

М е р і. Щось ніхто не пам'ятає року смерті мого батька.

О. Д ж о н. Скажи: хто сказав що його вбили?

М е р і. Та бо... я щось таке пригадую з дитячих споминів, та й – агов!.. Чого мене мучить жага помсти?

О. Д ж о н. Може це не від батька, а від матері походить? (*пауза*) Ким була твоя матуся?

М е р і. Повторюю: зв'язковою УПА, її засудили, вивезли в Сибір і звідти вона вже не повернулась.

О. Д ж о н. Ага... і хто тобі це сказав?

М е р і. Та ж твої батько і мати!

О. Д ж о н. Мій батечко і матуся приїхали до Штатів у 1946-му, а ти в Україні народилася у 1947-му. Звідкіля вони могли знати про тебе і твоїх батьків?

Пауза.

М е р і. (*задумливо*) Не знаю, хтось переказав.

О. Д ж о н. Ясно. (*пауза*) То, що конкретно тобі сказано про твоїх батька і матір?

М е р і. (*злиться*) Ти тупий, чи п'яний? Скільки повторювати?.. Мати перед арештом віддала мене чужим людям. Люди тільки і запам'ятали, що моє прізвище Недошитько, батько – монах.

О. Д ж о н. (*по-філософськи*) Дідо був монах, батько був монах і я, коли виросту, так само стану монахом, щоб мої діти мали ким пишатися.

Пауза.

М е р і. (*скаженіє*) Ти вважаєш цей жарт зараз доречним?

О. Д ж о н. (*ій в тон*) А тебе не бентежить те, що Миколай Недошитько на момент твого зачаття, якщо і був живим, то вже мав 80-ть з гаком років і, скоріш за все, не міг впоратися з зачаттям дитини, якщо би йому раптом не відомо з якої причини спало на думку це зробити?

М е р і. (*спокійніше*) Бувають випадки...

О. Д ж о н. (*перебиває*) Може це інший Недошитько, а не старий дідо? Тебе як по-батькові?

М е р і. По-батькові вигадане, але батько точно був монахом... чи ключником!

Пауза.

О. Д ж о н. Послухай: можливо хтось з молодих Недошитків є твоїм батьком. *(пауза)*
А люди пліток нарobili, пам'ятали, що був монах в роду, та й одне одному: «монах, монах» і тому ти «донька монаха», а це насправді всього на всього родич цього старого Недошитка.

М е р і. Що ти пропонуєш?

О. Д ж о н. Тапера розговорити. Стовідсотково хтось з молодших Недошитків існував, і він би мав бути твоїм батьком?

М е р і. Добре. Поговоримо з Тапером.

О. Д ж о н. Перед Френком поклопочешся про моє підвищення?

Пауза, Мері мовчить.

О. Д ж о н. Зрештою, ти можеш навіть признатися, що твоє прізвище Недошитко.

М е р і. Не думаю... спалимо легенду.

О. Д ж о н. Та не спалимо, хто тут буде шукати якогось отця з Канади і випитувати твоє дівоче прізвище...

Чути обережний стук в двері.

М е р і. *(до о. Джона)* Йди відкрий.

О. Джон ліниво підводиться і йде до дверей.

М е р і. *(нагадує)* Отче!..

Рухи о. Джона перемінюються.

О. Д ж о н. *(кумедно)* А хто там? *(до Мері тихо)* Так?

З-за дверей чути голос Писаки.

П и с а к а. Це до вас Гордій Літус-Хоєцький.

О. Д ж о н. О, як несподівано *(відчиняє двері)*. Заходьте.

Писака з радісним виразом обличчя, пританцьовуючи, заходить до кімнати.

М е р і. Прошу заходити.

О. Д ж о н. Прошу сідати.

П и с а к а. *(оглядає номер)* Дякую, чудово... Тут був кабінет головного редактора *(сідає в крісло)*.

М е р і. А де була келія Миколи Недошитка?..

Пауза.

П и с а к а. О-о-о... цього я вже не пам'ятаю, треба Філюся питати...

Пауза.

О. Д ж о н. То що вас привело до нас?

П и с а к а. Я б хотів дещо запитати, якщо, звичайно, буде на це ваша ласка.

М е р і. Стосовно?

П и с а к а. Бачите, на сьогоднішній день я пишу відразу кілька романів, вірніше – роман і повість. І ось у повісті у мене буде український емігрант зі США, син якого стає справжнім мафіозі!

О. Джон раптом розкашлюється, не може спинити кашель, Мері підходить і плескає о. Джона по спині.

П и с а к а. І я б хотів у вас дещо запитати. Як відомо з фільмів про мафію...

О. Джон продовжує кашляти.

П и с а к а. Може мені пізніше зайти?

О. Джон раптом припиняє кашляти.

О. Д ж о н. А знаєте що? Давайте з вами спробуємо справжнього американського віскі?

М е р і. *(до о. Джона строго)* Я б вам не радила!

О. Д ж о н. *(до Писаки)* А ми все одно спробуємо.

П и с а к а. Гаразд. Мушу признатися, що досі жодного разу не вживав віскі. Його просто на просто у Радянському Союзі не було.

О. Джон бере пляшку, наливає в склянки, сідає навпроти Писаки.

О. Д ж о н. *(подає склянку)* То це ви у 46-му році дали кагебистам список, де було вказано що і де у монастирі заховано?

Пауза.

П и с а к а. *(збентежено)* Боже борони!

О. Д ж о н. Ми бачили ці архівні аркуші, вони підписані трьома літерами: маленьким б. і великими Г. Х., що можна перекласти, як «брат Гордій Хоєцький».

П и с а к а. Ви знаєте, знаєте... я дуже шкодую, що склав цей список, але...

М е р і. *(продовжує)* ... але ви його не давали кагебистам, вони його самі знайшли?

Пауза.

П и с а к а. *(з полегшенням)* Так.

О. Д ж о н. То що вас цікавить про мафію?

Пауза, Писака оговтується.

П и с а к а. Цікавить чи вона дійсно існує, чи це все таки літератори з кінематографістами роздули інтерес до цієї організації.

О. Д ж о н. *(серйозно)* Послухайте мене.

О. Джон виймає з-за пояса пістолет і кладе перед собою.

О. Д ж о н. У нас в Америці слово мафія не вживають просто так, як ви щойно вжили, – це небезпечно. У нас вживають слово «Організація», або словосполучення «Коза ностра». *(загрозливо)* І раз ви прийшли до нас, то від того, що ви нас запитаете, чи запропонуєте буде залежати ваше життя.

П и с а к а. *(захоплено)* Мені так подобається, як ви говорите. Ви говорите, як справжній мафіозі. Я таким його і почну описувати у своєму творі.

М е р і. Прошу пана, що вам потрібно? Джоне, заховай зброю.

О. Д ж о н. Чому? Пан літератор хоче пізнати, як діє мафія. Треба йому допомогти. Може, навіть, його зв'язати, вставити ноги до миски і залити бетоном?

П и с а к а. *(захоплено)* Прекрасно! Це неповторно. Вражаюче.

М е р і. То, що ви хотіли довідатися?

П и с а к а. Ви надали мені серйозний творчий імпульс! *(пауза)* Я б хотів довідатися, чи це буде реально, якщо у мене в романі українець стане членом італійської мафії?..

О. Джон повільно встає, засовує пістолет собі за пояс, залпом випиває віскі і одним ударом звалює Писаку на підлогу.

М е р і. *(підхоплюється)* Що ти зробив?! *(пауза)* Придурок!

О. Д ж о н. Він нас розкрив!

М е р і. Та не розкрив він нас, ідіоте! Він випитує для роману.

О. Д ж о н. Для повісті!

М е р і. Факін, факін, факін!.. *(пауза, бере себе в руки)* Творчі люди часто можуть входити в якісь портали істини!

О. Д ж о н. А якщо він з поліції, а не з порталу істини?.. Він щось знає!

Пауза.

М е р і. Це старий дідо! Він нічого не знає, він запитував. *(пауза)* Ти – п'яний! Так справи не робляться! Спочатку треба в'яснити, а вже потім... *(пауза)* Що ти далі роби́тимеш?

О. Д ж о н. Скотч. Змотаємо його скотчем і вивеземо на природу. Там поговоримо.

М е р і. Ти маєш авто? Маєш скотч? Я не маю ні авта, ні скотчу! І я не знаю де воно тут продається.

О. Д ж о н. Я йду, зараз все буде. Пильнуй його тут.

М е р і. Ага... Цього мені ще бракувало! І ти про підвищення говориш?

О. Джон виходить.

М е р і. Капец!.. Ну, придурок!.. Просто придурок... Просто зе факін придурок!..

Падає в крісло поруч з тілом Писаки.

Хол готелю.

Настя сидить за стійкою ресепшена, дивиться в журнал кросвордів, Рекетир схилився над нею.

Н а с т я. *(читає)* «Чинник, який сприяє здоров'ю людини», чотирнадцять букв, перша «З»

Р е к е т и р. «ЗавалитисьСпати», на.

Настя уважно дивиться на Рекетира.

Н а с т я. Це п'ятнадцять букв, «на» - це шістнадцять, сімнадцять. *(роздумує)*
«Чинник... що сприяє здоров'ю»?..

Р е к е т и р. «Запивати», не? *(пауза)* Давай, йдемо?

Н а с т я. Чекаємо Бориса.

Р е к е т и р. Бляха, де він, на?

Н а с т я. Прийде. А потім, як на те пішло – мені ще потрібно переодягнутись.

Р е к е т и р. Не потрібно! Там навіть в джинсах пускають.

Н а с т я. Добре. «Чинник, який сприяє здоров'ю людини», чотирнадцять букв, перша «З»?..

Заходить Філюсь, на ньому фартух.

Ф і л ю с ь. «Загартовування!»

Н а с т я. *(до Філюся здивовано)* Прошу?

Ф і л ю с ь. «Чинник, що сприяє здоров'ю людини» – то є тово: «Загартовування».

Настя рахує букви в кросворді.

Н а с т я. *(здивовано)* Підходить.

Ф і л ю с ь. Та бо то я того кросворда уклав. Тако собі, знаєте, сидиш у циркульні, сидиш, клієнтів нема, розгадуєш ті кросворди, пишеш, і раптом – гов! Та я то-то вже всьо розгадую, та я то-то можу сам писов! Та й почав писати! Багато написов кросвордів. Багато!

Р е к е т и р. І що, на – надрукували?

Ф і л ю с ь. Ані їдного! Уявляєте?

Пауза.

Н а с т я. Може щось із кросвордами було не так?

Ф і л ю с ь. Маєте мітлу і совок?

Н а с т я. *(насторожено)* Для чого?

Ф і л ю с ь. Кулегів тре постригти. (до Рекетира) А вам, прошу пана, можна вже троха підголитисі.

Р е к е т и р. (глузливо) У мене своя перукарка, на.

Н а с т я. (до Рекетира) То чого ти до мене вчепився? Маєш перукарку.

Р е к е т и р. Насть, нафіг мені та перукарка?

Н а с т я. А нафіг тобі покоївка? Старша від тебе?

Ф і л ю с ь. (до Рекетира) Настя вже занята, у неї є хлопака, і то такий, що може тобі вуха накрутити!

Рекетир пирскає від сміху.

Р е к е т и р. (до Насті) Дай йому віник і совок, і хай шпацирує.

Н а с т я. Та не дозволю я, щоб в номерах стриглись!

Ф і л ю с ь. Та то тільки в їдному, у мому!

Н а с т я. Я кажу вам: ні! Все! Ви поїдете, а ваше волосся буде у тому номері по шпарах ще хто зна скільки! Не треба! Питання закрито.

Заходить о. Джон, всі замовкають.

Пауза, о. Джон зупиняється навпроти ресепшена, кілька разів повільно переводить погляд з Рекетира на Настю і з Насті на Рекетира.

О. Д ж о н. (до Рекетира) Ви! Прошу до сповіді. (наказово) До сповіді!

О. Джон сідає в крісло, робить вигляд, що молиться.

Р е к е т и р. (насторожено) Це тільки я маю сповідатися?

О. Д ж о н. (грізно) А ти не маєш в чому?.. Та твої гріхи до неба вже кличуть!.. Не покаєшся – гірше буде.

Рекетир неохоче підходить і вклякає біля о. Джона.

О. Д ж о н. (тихо) Чому не хрестишся?

Р е к е т и р. (йому в тон) А це справжня сповідь?

О. Д ж о н. А ти вважаєш, що якщо ксьондз належить до організації, то він вже не ксьондз?.. Сповідайся!

Рекетир хреститься і починає сповідь.

Р е к е т и р. Востаннє я сповідався...

О. Д ж о н. Мене не гребе коли ти востаннє сповідався, – кажи, чому ти хотів нагріти ближнього свого на сто баксів?

Р е к е т и р. Я...

О. Д ж о н. Тихше!.. (переходить на шепіт).

Пауза. Під час сповіді о. Джон жестикулює, як це роблять італійці, Рекетир покірно киває головою і час від часу щось пошепки говорить, о. Джон часом лупить Рекетира по голові, підводиться і знову сідає.

Ф і л ю с ь. (до Насті) То завтра у нас Літургія вранці, тре, щоб хлопці були фист висьцігові!

Н а с т я. То нехай йдуть до перукарні і будуть фист висьцігові.

Ф і л ю с ь. Я вже-с фартуха вбрав.

Н а с т я. То знімете, прошу пана.

Пауза.

Ф і л ю с ь. Може я би вас на каву запросив?

Н а с т я. (обурено) Перепрошую???

Ф і л ю с ь. (перелякано) Перепрошую... Вже-с до сповіді йду.

Н а с т я. (ображено) То йдіть.

Філюсь обережно підходить до о. Джона і Рекетира.

О. Д ж о н. (до Філюся) Вам чого?

Ф і л ю с ь. Та й, юй!.. Я – наступний до сповіді.

О. Д ж о н. То зачекайте. Троха так подалі.

Філюсь робить кілька кроків назад і, переминаючись з ноги на ногу, підіймає очі догори, щось шепоче губами, пригадуючи свої гріхи на кожен загинаючи пальці. Коли пальців бракне, Філюсь починає їх розгинати і так стоїть з розчепіреною однією долонею.

О. Д ж о н. (до Рекетира вражено) В кожному номері поставив?

Р е к е т и р. (з покорою) Ну, як поставив, воно там було, я просто активізував...

О. Д ж о н. Ну, Владімір, факін зе!.. (до Філюся) Чого підслуховуємо?

Ф і л ю с ь. Я не, я той... я молюся.

О. Д ж о н. От і моліться, бо якщо щось почули, то все, – маєте гріх!

Філюсь глибоко зітхає і розгинає ще один палець, котрий означає непристойний жест.

О. Джон помічає цей жест, рвучко встає і підходить до Філюся.

О. Д ж о н. (до Філюся) Ви щось хочете цим сказати?

Ф і л ю с ь. (перелякано) Чим?

О. Д ж о н. (вказує на його виставлений палець) Цим.

Ф і л ю с ь. Ні.

О. Д ж о н. (наступає на Філюся) То чого виставили?

Ф і л ю с ь. *(відступає)* Я... маю гріха.

О. Д ж о н. Якого?

Ф і л ю с ь. Того, що ви вповіли.

О. Д ж о н. Що саме?

Ф і л ю с ь. Що я підслухав.

О. Джон зупиняється.

О. Д ж о н. *(лагідно)* І що почули?

Ф і л ю с ь. То-о-о... я забув.

О. Д ж о н. І не згадуйте. Стійте тут, зараз до вас прийде черга. *(пауза)* Гріхи слід починати лічити з першого пальця, а не з третього.

Ф і л ю с ь. *(по-філософськи)* Та то середина, я все з середини починаю. Нас тако й вчили – все починається з середини чоловіка, із нутра єго.

Пауза, о. Джон розводить руками і йде в своє крісло.

Р е к е т и р. *(до о. Джона)* Каюсь за свої гріхи, прошу покуту, обіцяю...

О. Д ж о н. *(перебиває)* За покуту приженеш мені авто на кілька днів, покористуюсь – віддам. І принесеш моток... ні, – два мотки скотчу. Йди в мирі і більше не гріши. *(пауза)* Авто і скотч – сьогодні. Вже!

Р е к е т и р. Та-а-а... може мою «дев'ятку» візьміть, вона перед входом, я нею Настю в ресторан мав везти, на.

О. Д ж о н. Добре. Тоді тільки скотч.

Рекетир хреститься, встає.

Р е к е т и р. Можна скотч завтра, бо у нас столик замовлено?

О. Д ж о н. Ні. Я везу Настю до столика. А ти – туди зі скотчем. Бігом!

Рекетир киває і виходить.

Ф і л ю с ь. *(до о. Джона)* Тепер-ка я?

О. Д ж о н. Вклякайте.

Філюсь з розчепіреними пальцями вклякає і пробує хреститися, але це йому заважає, тоді він складає пальці до купи, щоб перехреститися і раптом завмирає.

Ф і л ю с ь. Уй-юй...

О. Д ж о н. Що трапилось?

Ф і л ю с ь. Забув гріхи.

О. Д ж о н. Не страшно, я буду запитувати, ви – відповідатимете.

Ф і л ю с ь. Добре.

О. Д ж о н. Пили перед сповіддю?

Ф і л ю с ь. Добряче.

О. Д ж о н. (*грає здивування*) Як?.. Як можна?.. (*пауза*) На скільки добряче?

Ф і л ю с ь. Настільки, що... в ноти не попадаю.

Дістає губну гармошку і дує повз ноти.

О. Д ж о н. Сховайте.

Філюсь ховає.

Ф і л ю с ь. А оце послухайте.

Філюсь знову дістає гармошку і ще кілька разів дує.

О. Д ж о н. Все?

Ф і л ю с ь. Ласим оком подививсь на кобіту (*ховає гармошку*).

О. Д ж о н. На Настю?

Ф і л ю с ь. (*б'є себе в груди*) На неї...

О. Д ж о н. То де ікона?

Ф і л ю с ь. (*насторожено*) Ви знаєте?

О. Д ж о н. Я знаю?.. Та то ви знаєте де вона!

Ф і л ю с ь. Я не...

О. Д ж о н. Нагадую, що ви на сповіді, - вас шляк наглий трафить, якщо брехатимете!

Вам того тре?..

Ф і л ю с ь. Я її... стирив.

О. Д ж о н. Що-що?..

Ф і л ю с ь. Стирив. Си річ вкрав.

О. Д ж о н. У кого?

Ф і л ю с ь. (*зітхає*) У... кагебиста.

О. Д ж о н. Та-а-ак!.. і що далі?

Ф і л ю с ь. Ще я вкрав-стирив попільничку...

О. Д ж о н. Про попільничку потім. Про ікону продовжуйте: ви вкрали ікону у кагебиста і... що далі зробили з цією іконою?

Ф і л ю с ь. (*відчайдушно*) Я її вкрав, бо вони хтіли її спалити!

О. Д ж о н. (*заспокоює*) Добре, це ви дуже правильно зробили, – ви врятували ікону, а не вкрали. А то: (*передражнює*) «Вкрали, вкрали!», – так про будь-кого і про будь-що можна сказати, а ви добру справу зробили – врятували від варварів ікону!.. Курва, як я тих москалів ненавиджу!

Ф і л ю с ь. І я, і я! То ж я через них почав красти!

О. Д ж о н. Себто?

Ф і л ю с ь. Та бо вони все забрали в мого діда, обікрали мого вуйка, мою хату відобрали у мого брата, вкрали монастир нам... то я собі мав за завдання красти у них все, що лиш бачу.

О. Д ж о н. *(задумливо)* Правильно. Але тепер вже постала Україна, може час спинитися?

Пауза.

Ф і л ю с ь. *(з розпачем)* Не можу. Спинитися тепер важко.

О. Д ж о н. Треба молитися. Ревніше моліться. То де зараз ікона?

Пауза.

Філюсь витирає сльози.

Ф і л ю с ь. Я її сховав.

О. Д ж о н. Куди?

Ф і л ю с ь. *(таємниче)* Тут, у монастирі. *(пауза)* Москалі тогди після обшуку вже були пішли. Я взяв пару цегол, кельню і... де вони розколупали діру в стіні, туди її замурував.

О. Д ж о н. Де це місце?

Пауза.

Ф і л ю с ь. Не можу згадати. Багато дуже часу минуло... Пам'ятаю, що під вікном, а де?.. монастир великий... Скільки разів хтів собі пригадати – та де там, як рукою зняло.

До холу, погойдуючись, заходить Писака, підходить до Насті. О. Джон помічає його.

О. Д ж о н. *(тихо)* Все, вставайте.

Ф і л ю с ь. *(здивовано)* А розрішення?

О. Д ж о н. Розрішаю, більше не грішіть.

Ф і л ю с ь. А я ще...*(показує пальці лівої руки)*

О. Д ж о н. *(перебиває)* Потім.

Філюсь підводиться.

Ф і л ю с ь. *(раптом згадує)* А покута?

О. Д ж о н. Три того і три того!

Ф і л ю с ь. *(киває головою)* Ага.

Філюсь відходить набік, вклякає і починає молитися.

О. Джон, ховаючись за спинкою крісла, спостерігає за Писакою.

Н а с т я. Ви щось вже не підтанцюєте?

П и с а к а. *(до Насті)* Не підтанцювую... У вас аптечка... суть? Щось від голови треба заковтнути.

Н а с т я. *(шукає в шухлядах)* Голова болить?

П и с а к а. Зімлів... Прийшов, знаєте, до наших гостей з Канади, та й так мені запаморочилося, що я гримнув додолу.

Н а с т я. О-йо-йо-йой!.. Зараз пошукаю.

Настя виходить з-за ресепшена і йде до підсобки.

П и с а к а. Спасибі отцю Джону, – пішов по ліки. Але заки до аптеки, заки з аптеки, то я тут дуба вріжу?

О. Джон встає з крісла.

О. Д ж о н. Вибачайте, пане Гордію, – я ще не дійшов до аптеки, мусів людей сповідати. Зараз вмить скочу і... *(стурбовано)* може, часом, хочете до сповіді?

Пауза.

П и с а к а. *(з острахом)* Моя година вже настає?

О. Д ж о н. *(йому в тон)* Телефонував директор кладовища, каже: прогули вам ставить.

Пауза.

О. Д ж о н. *(всміхається)* Це жарт.

П и с а к а. *(серйозно)* Смішний... *(пауза)* Я не приготувавсь до сповіді. Може, згодом, мені зараз світ паморочиться.

О. Д ж о н. Дайте пульс.

Писака простягає руку, о. Джон кладе йому руку на пульс, дивиться на годинник і слухає биття.

Заходить Борис, він переодягнений і в темних окулярах.

Б о р и с. *(тривожно)* Честь, панству! Чия це чорна «дев'ятка» стоїть перед входом?.. Треба прибрати. *(пауза)* А що, на ресепшені нікого немає?

Ф і л ю с ь. *(продовжуючи молитись)* Настя пішла в підсобку.

Б о р и с. *(насторожено)* З ким?

Ф і л ю с ь. Та сама!.. Той хлопака посповідався у отця Джона і побіг покутувати.

Б о р и с. *(здивовано)* Вася? Ну, так, це ж його машина. То Вася Мор... *(затинається)* з «Гуцул-жиму» сповідався?

Ф і л ю с ь. Біг-ме.

П и с а к а. *(до Філюся)* Ти все помічаш.

О. Джон знімає руку з пульсу Писака.

О. Д ж о н. Пульс в нормі. (до Бориса) Настя пішла по ліки для пана Гордія, йому сьогодні світ паморочиться.

Ф і л ю с ь. (молячись) То все – магнітні бурі.

П и с а к а. (до Філюся) Вельмишановний, моліться, не відволікайтесь!

З підсобки з'являється Настя з пачкою таблеток у руці.

Н а с т я. (до Писаки) Це все, що в нас є. Але для вас точно щось знайдеться.

Б о р и с. (до Насті) Термін придатності дивись.

Настя зупиняється, приглядається до ліків.

Ф і л ю с ь. (підводиться) Гордійові вже ніч не пошкодит.

Писака махає рукою на Філюся і йде до м'яких крісел, сідає в одне з них.

О. Д ж о н. (до Писаки) Може народні ліки? (показує на бар).

П и с а к а. (крізь біль) Ви знаєте, коли я знепритомнів, то отримав видіння. Мушу його записати поки не забув.

Писака виймає з нагрудної кишені блокнот, ручку і починає писати.

Ф і л ю с ь. (до о. Джона) А я би прийняв трішки ліків, щось мене непокоїть свист у вухах.

О. Д ж о н. Прочистимо.

Н а с т я. На жаль, всі ліки можна викидати. (до Писаки) Вибачайте.

Писака кволо махає рукою.

Настя йде в підсобку.

О. Д ж о н. (до Бориса) Налийте нам з паном Філюсем по чарці української з перцем.

Б о р и с. (кличе) Настя!

О. Д ж о н. (з притиском) Я вас попросив, пане Борисе.

Н а с т я. (до о. Джона) Я наллю.

О. Джон зупиняє Настю.

О. Д ж о н. Пане Борисе, підійміть свою ласкаву і налейте нам, будь ласка, те, за що вам платять гроші.

Борис тамуючи незадоволення підіймається і йде до барної стійки.

Настя виходить в підсобку.

Б о р и с. (до о. Джона) Українську з перцем?

Ф і л ю с ь. Краще перцівку.

О. Д ж о н. (до Бориса) Перцівку!

Б о р и с. Українська з перцем і перцівка це та сама горілка.

Ф і л ю с ь. *(до Бориса)* О, ні-ні, не кажіт – то є горілка з, а то є настоянка на. Та й ціна різна.

Б о р и с. У нас лишень *(читає)* «Українська з перцем».

О. Д ж о н. *(до Філюся)* «Українська з перцем» хоче сала?

Ф і л ю с ь. *(облизується)* Мож без часнику, бо вже перець має печи. Але хліб мус бути чорним.

О. Д ж о н. *(до Бориса)* Замовлення отримано?

Борис мовчки відчиняє холодильник.

О. Д ж о н. *(з притиском)* Я не почув вашої відповіді на моє запитання.

Б о р и с. Так, замовлення отримано, зараз виконаю.

О. Д ж о н. Прошу рухатися активніше, у пана Філюся свист у вухах.

П и с а к а. *(продовжуючи писати)* У цього вельмишановного з народження свист – то у вухах, то в голові, то в... *(затинається)* не буду казати де.

О. Джон зображає на обличчі глибоку стурбованість.

О. Д ж о н. *(до Філюся)* Це правда?

Пауза.

Ф і л ю с ь. Та-а-а... він мене все шпиняє.

П и с а к а. *(не відриваючись)* Бо ти у мене «золінген» вкрав, вкрав, вкрав, вкрав, вкра...

Ф і л ю с ь. *(перебиває)* Та як? Як я міг його вкрати, як він у тебе в кишені лежав, отут-о *(показує на собі)*. Як звідти вкрадеш?

П и с а к а. *(до Філюся)* Та ти ще й не таке можеш вкрати! *(пауза)* Скажи, на милість, будь ласкавим: ти не стирив у покійника з-під подушки вервицю? *(до о. Джона)* Коли Недошителька ховали, він у нього з домовини витяг вервицю.

Ф і л ю с ь. То моя вервиця була, я її йому давав, щоби він мав на чім молитися, бо його вервиця вже була геть знищена!

П и с а к а. Ага, так-так-так, знищена: а потім ти дві новесенькі вервички мав! Тоді, як інші брати не мали жодної.

О. Д ж о н. Стоп токін!.. Лук ет мі!.. Коли це сталося? Коли був похорон Недошителька?

Ф і л ю с ь. Та то якраз був День Перемоги тої.

П и с а к а. *(пригадує)* Справді, всі москалі тоді так стріляли до неба, тішилися, а отці і брати якраз відправляли за Недошительком.

Ф і л ю с ь. Та, та!.. Жартували, жи то салют Микольцьові, жи він до неба йде!

О. Д ж о н. То це був травень 1945-го року?

П и с а к а. Так єст, проше ойца!

Б о р и с. *(до о. Джона)* Прошу, ваше замовлення готово.

О. Д ж о н. Дякую. *(до Філюся)* За це і вип'ємо! Маємо дату смерті вуйка Недошитька, заодно і пом'янемо його.

Пауза.

Борис ставить на барній стійці чарки і тарілку з канапками.

Ф і л ю с ь. *(до Писаки)* Гордійку, ходи до нас, – хлєпнем за упокій Микольця.

П и с а к а. Я не можу, мені зле. Пийте без мене.

О. Джон підозріло дивиться на Писаку, бере чарку.

Філюсь бере чарку.

Ф і л ю с ь. Хай йому там-ка буде добре. *(дивиться догори)* Я вже-с до вас скоро прибуду! *(випиває).*

О. Д ж о н. Пане Борисе, на мій рахунок запишіть *(п'є).*

З підсобки виходить Настя, на плечі сумочка.

О. Д ж о н. *(до Насті)* Пані Настю, ви вже відпрацювали?

Н а с т я. Так. До завтра.

Б о р и с. *(до Насті)* Чао. Завтра не запізнюйся.

О. Д ж о н. *(до Насті)* Можу я вас дещо запитати ?

Н а с т я. *(здивовано)* Так, звичайно.

Настя зупиняється біля вхідних дверей.

О. Д ж о н. *(до Насті)* Одну хвилинку. *(до Бориса тихо)* Чи не могли б ви запросити мою сестру на цей вечір до ресторану? *(кладає купюри на стіл)*

Б о р и с. *(здивовано)* До якого? *(бере гроші)*

О. Д ж о н. На ваш вибір, вона любить дороги *(йде).*

О. Джон підходить до Насті, відчиняє вхідні двері, галантно пропускає Настю вперед. Настя і о. Джон виходять.

Ф і л ю с ь. *(жує)* Оце священик, так священик... не те, що...

Філюсь звертає увагу на чорні окуляри Бориса, хоче щось про них запитати.

Б о р и с. *(випереджує Філюся)* Налити ще?

Ф і л ю с ь. *(радісно)* А можна?

Б о р и с. Отець платить.

Ф і л ю с ь. *(з сумнівом)* Ні, не знаю... це буде крадіж.

П и с а к а. *(підіймається)* О, прошу дуже: вельмишановний Філько Пуць про крадіж заговорили! *(до Бориса)* Я вип'ю чарочку.

Борис наливає.

Писака підходить до Філюся.

П и с а к а. *(до Філюся)* Що, Пуць? В чесного бавишся?

Ф і л ю с ь. Гордійку... та вже-с доста того, ми є старші люди...

П и с а к а. Так отож-бо! А ти поводиш себе, як якийсь недолугий хлопчисько.

Ф і л ю с ь. *(цитує)* «Будьте як діти!»

П и с а к а. *(з притиском)* Вірою своєю, а не поведінкою своєю!

Беруть чарки.

Ф і л ю с ь. Діти не п'ють.

П и с а к а. О, так. Пити ти вмєш не по-дитячому, недолуге хлопчисько! *(нюхає чарку)* Зовсім нюх втратив.

Цокаються, випивають, закушують.

Заходять Тапер, Христя і Станичний.

Ф і л ю с ь. *(жуючи, радісно)* Браття, де ви ходите! Я вас стригти маю!

П и с а к а. *(Філюсеві в тон)* Браття, прошу-перепрошу, але шановний Філюсь вже п'яний, не раджу у нього стригтись!

Б о р и с. *(насторожено)* А де це ви збираєтесь стригтись?

Ф і л ю с ь. *(до Бориса)* Отець Джон то-то поблагословив. І вам також не завадить легка косметична стрижечка.

Х р и с т я. *(до Філюся)* Братчику, ви вже сьогодні більше не вживайте, якщо хочете когось стригти.

Ф і л ю с ь. Прошу сестри, – навпаки! В мені чим раз більше творчість прокидається!

Б о р и с. Я категорично забороняю стригтись в номерах.

Ф і л ю с ь. *(покійно)* Як категорично, то категорично.

С т а н и ч н и й. Рекомендую після прогулянки всім присісти.

Станичний йде до м'якого крісла, сідає, масує серце.

Т а п е р. Насправді, давайте може придумаємо у когось в кімнаті капличку? *(також сідає)*

Христя підскакує, плещучи в долоні.

Х р и с т я. Давайте, браття, давайте!

Т а п е р. Помолимося разом, як ми колись!

Усі сідають в крісла.

П и с а к а. Тим паче, що це, можливо, вже востаннє...

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* Чого б це?

П и с а к а. Недобре мені, погано себе почуваю, зімлів сьогодні.

Х р и с т я. Ой, брате, я ледь не щодня млію, ось вже упродовж майже двадцяти років: млію, млію і все ніяк не зімлію остаточно.

П и с а к а. Отець Джон сказали, що-о-о...

Пауза.

Ф і л ю с ь. *(до Писаки)* Та ніч такого вни не сказали!..

П и с а к а. *(до Філюся)* Мовчи. *(до всіх)* Сказали.

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* Що? Що ти завтра відкинеш копита?

Т а п е р. Насправді всі ми відкинем! І то швидше, ніж собі думаємо!

П и с а к а. Так ото ж. *(співає)* «Сумно цей світ покида-а-ати».

Т а п е р. А мені радісно. Нарешті вся ця мерзота завершиться!

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* Ти віруючий? До церкви ходиш?

Філюсь відходить набік і мовчки здригається від сміху.

Писака дивиться на Філюся.

П и с а к а. От кому я задрю! Щонайменших сумнівів у своїй праведності!

Філюсь озирвається.

Ф і л ю с ь. Хто? Я?..

Пауза.

Всі дивляться на Філюся.

У Філюся сльози навертаються на очі.

Ф і л ю с ь. Я праведний?.. *(пауза)* Я... Гордійку, я ж у тебе «золінген» вкрав, стирив.

Філюсь виймає з кишені бритву і простягає її Писаці.

Писака бере, відкриває її, закриває, кладе собі в кишеню.

П и с а к а. *(до Філюся лагідно)* Бач, яке ти дрантя?

Ф і л ю с ь. *(серйозно)* Бачу.

Заходить нарядно вбрана Мері, підходить до Бориса.

М е р і. *(до Бориса)* Мені мій брат зателефонував, сказав, що ви маєте намір сьогоднішнього вечора завести мене до ресторації?

Б о р и с. (*галантно*) Так, звичайно! Я б хотів, щоб ви мені не відмовили у цій честі: повечеряти зі мною разом!

М е р і. Гарзд. Замикайте тут все і ходімо.

Мері, як господиня йде повз усіх і зупиняється біля вхідних дверей.

Борис замикає шухляду на ключ і підходить до Мері.

М е р і. Двері?

Б о р и с. Так, так.

Борис кидається відкривати перед дамою двері.

Мері виходить, за нею виходить Борис.

С т а н и ч н и й. (*констатує*) Одвічна мерзлота.

Т а п е р. Ти про що?

С т а н и ч н и й. Про ці стосунки на одну ніч.

Х р и с т я. (*до Станичного*) Та, брате, йой! Та чого відразу такі висновки?

С т а н и ч н и й. Досвід, сестро, досвід...

П и с а к а. (*зворушений*) Я б теж хотів вам у чомусь признатись.

Т а п е р. (*до Писаки*) Почалось: то Фільюсь, то ти. Хто наступний?

С т а н и ч н и й. (*серйозно*) Я ні в чому не зізнаюсь, мені хоч пальці між двері пхайте – ані пари з уст!

Т а п е р. А я признаюсь, – я кохав.

Пауза. Всі опускають голови.

Ф і л ю с ь. (*до Тапера*) Ти Христю кохав, так?

П и с а к а. (*обурено*) Але той Філько, то є нумер! (*до Фільюся*) Де твоя, вельмишановний, за перепрошенням, делікатність?

Т а п е р. Так, друзі. Насправді, ми мали побратися.

Х р и с т я. (*до Тапера*) Брате, будь ласка, це нікому не цікаво знати.

Т а п е р. Сестро, насправді, це всіх цікавить уже п'ятдесят років – чому ми не побралися?

Х р и с т я. Тому що... (*зітхає*) війна!

Т а п е р. (*до всіх*) У мене на той час закінчувались обіти, наступного року у Христі мали закінчитись і ми вирішили, що...

Христя встає.

Х р и с т я. Я краще піду.

Т а п е р. (*до Христі*) Будь ласка, не йди. Не знати, чи ми ще колись будемо мати нагоду ось так зійтись, відчути тепло наших сердець.

Христя сідає.

П и с а к а. (до Христі) Ми ж уже нарешті, слава Богу, не маємо потягу до гріха.

С т а н и ч н и й. (до Писаки) Не маємо, але не всі! (до Філюся) Правда, Фільку?

Ф і л ю с ь. Ой, я маю потяг, ой, маю...

П и с а к а. (до Тапера) Ну, ну, і що далі?

Пауза.

Т а п е р. Мене цей Бандаренка арештував і на тому все закінчилось.

С т а н и ч н и й. Чого ж закінчилось? Ми з хлопцями напали на вантажівки, які вас везли до обласного НКВД, всіх звільнили.

Т а п е р. Так, і всі розбіглись, хто куди. А я повернувся до монастиря. Я вже був вільний, обіти закінчилися.

Х р и с т я. Брате, досить. То вже таке... ті спогади не є легкими. Годі. Я піду. Приберуся і зроблю в себе каплицю, а ви хвилин за десять – п'ятнадцять приходьте, будемо всі разом молитися.

Всі мовчки кивають.

Христя виходить.

Тапер дивиться вслід Христі.

Т а п е р. Відмовила мені чомусь раптово. (пауза) За все життя я з жодною кобітою так і не зійшовся! Виходить, – ніби й залишився далі монахом.

С т а н и ч н и й. (серйозно) Тільки, що пики москалям товк, а так – ісповідник віри.

П и с а к а. А я зробив велику підлість.

Пауза.

С т а н и ч н и й. (до Писаки) Віддав кагебистам список де що в монастирі заховано?

П и с а к а. (здивовано) Так. Ти це знав?

С т а н и ч н и й. (до Писаки) Та ж книжки не тільки ти пишеш, кагебисти також мемуари строчать.

П и с а к а. І що там ще написано?

С т а н и ч н и й. Що підписався б. Г. Х.

Ф і л ю с ь. Брат Гордій Хоецький!

С т а н и ч н и й. Бачиш? Навіть Філюсь відразу розшифрував.

Т а п е р. (до Писаки) З іншого боку, – ти врятував родину. Матеріальні цінності – ніщо в порівнянні з життям людей.

П и с а к а. *(плаче)* Мої брати були в УПА, якби я не пішов на співпрацю, їх би всіх знищили – і маму, і тата, і бабуню, всіх по батьківській і по материнській лінії. Всіх! Всіх до Сибіру.

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* Я наводив справки про тебе, дякуй Богові, що ти не став причиною смерті когось із наших героїв, інакше – теліпатись тобі на гіляці...

Ф і л ю с ь. Уй-юй, брате Стефане, таке не кажи!.. в мене аж серце холоне від таких слів.

Раптом лунає стук в двері.

Т а п е р. Що там сталося?

С т а н и ч н и й. Цей Борис, мабуть, нас закрив. *(зугає)* Хто там?

Станичний встає і йде до дверей.

П а р о х. *(за дверима)* Вуйку Стефане, то є я!

С т а н и ч н и й. *(до присутніх)* Це мій племінник. *(до Пароха)* Отче, нас зачинили! Йди на чорний хід.

Т а п е р. От і прекрасно, священник буде, може разом з нами зараз помолиться.

С т а н и ч н и й. *(підходить)* Щось сталося, у нього голос тривожний.

Ф і л ю с ь. *(тривожно)* Уй-юй! Нехай не буде!

П и с а к а. То, повертаючись до сказаного, – чи можу я розраховувати на ваше прощення?

Тапер встає і мовчки обіймає Писаку, Станичний так само, Філюсь також.

П и с а к а. Дякую, тепер можу спокійно вмерти.

Т а п е р. *(до Писаки)* Добре, але ще не сьогодні.

З аркоподібного входу з'являється Парох.

П а р о х. *(тривожно)* Ситуація дуже і дуже непроста.

С т а н и ч н и й. *(до Пароха)* Сідай, розповідай.

Парох сідає, потім встає.

П а р о х. Не можу сидіти, мене всього колотить. *(переводить дух)* Я відкрив шематизм, знаєте: там всі священники Церкви, як України, так і діаспори, – ось цей отець Джон там відсутній. Такого просто не існує. *(пауза)* А той отець Джон з Канади, котрий щороку приїздить з сестрою, – це зовсім інший чоловік, набагато старший.

Пауза.

С т а н и ч н и й. *(суворо)* То цей наш отець Джон – самозванець?

Пауза.

П а р о х. Він мені показував свої юнацькі фото, на яких він прислуговує біля священників, єпископів, то я навіть уявити собі не міг, що він ніякий не священник!

С т а н и ч н и й. *(до Пароха)* А ти ще й завтра з ним Літургію служиш?

П а р о х. Цього не можна допустити.

Пауза.

П и с а к а. *(нідозріло)* Щось мені прояснюється в голові...

Ф і л ю с ь. *(приголомшено)* Я у нього сповідався!

Т а п е р. Насправді, давайте помолимося, ходімо до Христі.

Філюсь хапається за живіт.

Ф і л ю с ь. Уй-юй! Я у нього сповідався... Уй-ю-ю-ю-юй... Мені в туалет. Терміново! Ай-яй! Не добіжу!!!

Філюсь вибігає.

Номер канадців, звучить тиха релаксуюча музика.

Мері сидить в кріслі і розмовляє по телефону, Борис перед нею повільно роздягається.

М е р і. *(в слухавку)* Так, коханий, щойно повечеряли з Джоном. Він ще десь тиняється...

Пауза.

Мері жестами заохочує Бориса, щоб він продовжував роздягатися.

М е р і. Коханий, не треба приїжджати, я переконана, що Джон впорається... Він... *(тривожно)* Як вперше?.. Ти впевнений?.. Він ще ніколи цього не робив?..

Пауза, Мері рвучко встає.

Борис напівоголений, танцюючи, підносить їй келих з вином.

Мері відвертається від Бориса

М е р і. *(в слухавку)* Послухай!.. Для чого тоді ти його сюди відправив?.. Щоб він тут напивався і мені нерви псував? *(пауза)*

Борис, продовжуючи танцювати, однією рукою простягає Мері келих, другою обіймає її за стан.

Мері хапає келих і виплескує вино в обличчя Борисові.

Борис ошелешено відступає від Мері.

М е р і. *(в слухавку)* Я йому не матір! І тим паче не нянька! Те, що він це має зробити вперше у своєму житті – я про це не знала, це твій промах! І ти його мусиш... одним словом поговори з цим дебілом, бо я сама йому кишки випущу!

Лунає стук в двері.

В л а д і м і р. *(за дверима)* Дазвольте зайті?

Пауза.

Мері вказує Борисові на двері в другу кімнату, Борис вибігає, прихопивши свій одяг.

М е р і. *(в слухавку)* Ти не повіриш, – до мене ця комуняцька Мата Харя у двері стукає... *(в двері)* Зараз, пане Владіміре, зачекайте хвилинку! *(в слухавку)* Кладу слухавку, він мені мав інформацію принести... і я тебе. Цілую *(кладає трубку)*.

Мері йде до дверей кімнати, куди сховався Борис.

М е р і. *(до Бориса)* Тихо тут! *(щільно закриває двері)*

В л а д і м і р. *(за дверима)* Я деякі важливіє речі для вас маю.

Мері поправляє на собі одяг і відчиняє двері.

М е р і. Прошу, заходьте.

Владімір заходить, роззирається; на ньому футболка з надписом «Дякую тобі, Боже, що я не москаль».

М е р і. *(дочитує)* «...не москаль»?

В л а д і м і р. Так. Українець. Ми адні?

М е р і. А кого вам ще треба?

В л а д і м і р. Вашава брата нема?

М е р і. Брат пішов вечірне місто оглянути, – любить молитися, знаєте, прогулюючись. Прошу сідати *(сідає)*.

В л а д і м і р. Дякую *(сідає)*.. Ось вам ксіракопія дакумента.

Владімір виймає з портфеля листок паперу.

М е р і. Що це?

В л а д і м і р. Свідоцтва пра смерть манаха, а каторам ви разпітуєте, Мікалай Недашитьсяка.

М е р і. *(читає)* Травень 1945-го... від алкогольної кардіоміопатії... Кардіоміопатія?..

В л а д і м і р. Це щось на зразок інфаркта.

Пауза.

М е р і. *(розчаровано)* Що ж... ще щось є?

В л а д і м і р. Стасовна ікони, катру ви разшукуєте, – жоднай інфармації. Маю книгу, катру я напісав, там єсть ілюстрація, с фатаграфією дакумента, катрий знашли наши співрабітнікі НКВД с опісам где щьо в манастире спрятана. Мажліва там єсть упамінаніє аб іконє.

Владімір дає книгу, Мері бере її.

М е р і. А чи нема у вас можливості довідатися про родичів цього монаха Недошителька, усіх тих котрі жили в той час, що і Миколай Недошителько?

В л а д і м і р. Гаразд, давідаюся, це вже третє завдання. (*пауза*) Ще вот адна інфармація в каторай фігуруєт фамілія Недашителька: на допите адна манахія павідоміла, щьо некая манахія Ольга Сламчінская перед арестом віддала ей сваю дітину, сказав, что у ребьонка фамілія (*по складах*) Не-да-шителька.

Пауза, Мері завмирає.

М е р і. І що далі?

В л а д і м і р. Всьо. Цю дітину пепредали українскім підпільникам. Па імеющімся даним еті підпільнікі якобы часта перехаділі державний кардон СРСР, так что єсть предпалаженіє, аскількі етат ребьонак Недашителька в жодних дакументах нігде не фігуруєт, то он ліба пагіб, ліба живьот где-то на Западе.

М е р і. А Ольга Сломчінська?

В л а д і м і р. Манашка, біла осуждена на 10 лет лагерей і п'ять лет ссылки. Вижила, вернулась, а после расфармірованія КГБ, падальша ейо доля нам невідома.

М е р і. (*в своїх думках*) Дякую... Отже... чи вірно я вас розуміла, що сестра Ольга Сломчінська народила від когось на прізвище Недошителько дівчинку і передала її перед арештом іншій манахині, а та перед своїм арештом віддала дітину підпільникам, котрі перенесли її на Захід?

В л а д і м і р. Всьо вірна, крім тога, щьо я не казал, што ета біла дівчінка, і, што предположительно, дітя лібо погібло, лібо очутілось на Захаді, таму щьо ніякіх следов ребьонка с фамілією Недашителька 1947-48 року народження не імеєтса. Крімє таго – манах Недашителька помер в 1945 роце і він не міг бути атцом дітини, раждьонной у 1947-ом, чі 48-ом раках.

М е р і. Гаразд. Це дуже цікава інфармація. Скільки ми вам винні за вашу працю?

Владімір простягає картку.

В л а д і м і р. Ось такая цифра.

М е р і. (*вражено*) Що?..

В л а д і м і р. Ви ж разуміте, що ви маєте справу зі спецслужбаю?

М е р і. То й що? У нас також є спецслужби і оплата їхніх послуг неспівмірна з тим, скільки ви просите.

В л а д і м і р. Ета ціна не лишень за архів. Ми тут праслуховуємо всі номери і знаємо, що ви не сестра отця Джона, а отец Джон не священік, а в саседній кімнаті знаходиться раздягнений Баріс Мацяк. За цю інфармацію треба платіть, штоб она не дошла да нашева спільнаво знайомава, а вашева мужа Френка Чілогоу.

Пауза, Мері вражена отриманою інфармацією.

М е р і. Ви знайомі з Френком?

В л а д і м і р. Так. Он пастачает нам певную інфармацію і некатарий тавар.

М е р і. (*вражено*) Френк співпрацює з КГБ?..

В л а д і м і р. Німаєт уже КГБ... (*усміхається*) Но люди асталісь.

Пауза.

М е р і. Українці zostались... Гаразд, я заплачу́. Несіть сюди ваші плівки.

Владімір підіймається.

В л а д і м і р. Відкладати на завтра не будімо, вирішімо питання сьогодні. Скоря павернусь.

Владімір виходить.

Мері зачиняє за Владіміром двері, йде до дверей кімнати, в котрій ховається

Борис і рвучко їх відчиняє.

М е р і. (*до Бориса*) Бігом!

З кімнати несміливо виходить напівроздягнений Борис.

Б о р и с. Сексу не буде?

М е р і. (*різко*) Ти знав, що в готелі по всіх номерах встановлено прослуховування?

Пауза.

Б о р и с. (*бреше*) Ні, звичайно. Звідкіля б мені це знати?

М е р і. (*з люттю*) Звідтіля, що твій папаша був стукачем, ми наводили справки.

Пауза.

Б о р и с. Одягатись?

Мері хапає попільничку і кидає в Бориса.

М е р і. Геть! Геть звідси, мерзотнику!

Борис кидається до дверей, двері закриті. Борис повертає ключ в дверях.

Мері підіймає туфель, котрий забув Борис і кидає в нього.

М е р і. Я сказала: «Геть звідси!», факін зе..!

Борис підбирає туфлю, відчиняє двері і вибігає.

Мері в нервах ходить по кімнаті.

М е р і. От тепер я знаю, кого ми замочим. Де цей придурок з колораткою?..

Пауза, Мері зупиняється.

М е р і. Сестра Христя – це ..? (*затинається, поглядом шукає прослушку*) В якому вона номері?..

Мері накидає на себе верхній одяг, щоб вийти.

Лунає телефонний дзвінок.

Мері піднімає слухавку.

М е р і. Алло, коханий!.. Чого знову дзвониш?.. (*пауза*) Я не нервова. (*пауза*) Так, він пішов, Мата Харя довбана... (*пауза, м'яко*) Є підозра, що замість батька, я знайшла свою рідну маму, вона жива і вона зараз тут, у готелі. Йду до неї знайомитися... (*пауза*). Знаєш, що мене найбільше вразило?.. Те, що ти знайомий із цією падлюкою Владіміром... (*пауза*) ЦРУ?.. Ти впевнений?.. Ну і ну, ще скажи, що він і на Мосад працює? (*пауза*) Теж працює??? (*пауза*) Не знаю, чи я сьогодні засну... а тобі гарного дня.

Мері кладе трубку, підходить до столика, наливає собі в склянку віскі і залпом випиває.

Кімната Христі.

Тапер, Станичний, Писака, Філюсь, Христя і Парох підіймаються з колін після молитви.

П а р о х. Дякую вам за спільну молитву, мені вже пора додому. (*до Станичного*)
Сподіваюся на вас, вуйку.

С т а н и ч н и й. Не переживай? і не з таким давали раду.

Парох з усіма ручкається.

Х р и с т я. Дуже-дуже вдячні вам, отче, за спільну молитву.

П а р о х. Слава Ісусу Христу!

П и с а к а. (*до Пароха*) Отче, можна вас провести?

Парох мовчки киває головою.

С т а н и ч н и й. (*до Писаки підозріло*) Що вже хочеш вивідати?

П и с а к а. Ні, та я нічого.

С т а н и ч н и й. *(строго)* Вважай.

Писака і Парох виходять.

Пауза.

Погляди всіх присутніх спрямовані на Станичного.

Т а п е р. Перш за все треба в'яснити для чого вони насправді приїхали.

Ф і л ю с ь. Я сповідався в него!

С т а н и ч н и й. Ми вже чули. Багато розповів?

Філюсь відходить набік, загинає пальці пригадуючи гріхи, які розповів.

Лунає стук у двері.

М е р і. *(з-за дверей)* Сестро, це Мері. Ви ще не спите?

Х р и с т я. *(пошепки до присутніх)* Що казати?

Ф і л ю с ь. *(пошепки)* Кажіть, сестро, що ви вже спите.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся тихо)* Та, ая! А потім вона побачить, як звідси хлопи виходять!

Ф і л ю с ь. Та ми вже не хлопи.

С т а н и ч н и й. А хто? Хлопавкі?

Пауза.

Т а п е р. *(до Христі)* Насправді, кажи як є.

С т а н и ч н и й. *(до Христі)* Так, сестро, кажи, як є. Може зараз щось вивідаємо.

Х р и с т я. *(пошепки)* Я не хочу їх бачити! *(голосно)* Пані Мері, я вже сплю. То може почекаати до ранку?

М е р і. *(благально)* Я не засну, я мушу з вами зараз переговорити, з'явилась деяка дуже серйозна інформація...

Пауза.

Раптом відчиняються двері, на порозі, пританцьовуючи, стоїть Писака і запрошує Мері увійти.

П и с а к а. *(до Мері)* А двері якраз і не зачинені. Заходьте, ми усі тут зібралися на вечірню молитву. Шкода, що ви раніше не прийшли.

Мері несміливо заходить, за нею заходить Писака.

М е р і. Я-а-а... чемно перепрошую, але...

Станичний заходить за спину Мері і закриває за нею двері на ключ.

С т а н и ч н и й. *(похмуро)* Зараз прошу всіх сідати.

Т а п е р. *(до Мері, усміхається)* Ми, насправді, задамо вам зараз кілька запитань, а від ваших відповідей залежатиме ваше подальше перебування в Україні і можливість приїжджати сюди знову.

Пауза, всі сідають.

М е р і. Я взагалі-то прийшла до... сестри Христини.

Х р и с т я. Так, ви всі мої гості тому прошу поводитися чемно і...

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Чув-ес, Фільку? Будь чемним.

Ф і л ю с ь. *(перелякано)* Я чемний.

С т а н и ч н и й. То, що вас і вашого брата, чи можливо він навіть і не брат вам, привело сюди?

Пауза, Мері оцінює ситуацію, в яку вона потрапила.

Ф і л ю с ь. *(до Мері)* Признавайтесь! Ми вже все знаємо!

М е р і. Я прийшла... повідомити вам, що цей Владімір Бандаренко мені сповістив, що в номерах ведеться прослуховування усього, що в них діється.

Т а п е р. *(іронічно)* Насправді серйозна новина, бо в Совецькому Союзі не було жодного готелю, де б не велось прослуховування.

С т а н и ч н и й. *(до Мері)* Які у вас справи з КГБ?

П и с а к а. Можливо вас, пані Мері, упіймали на контрабанді? Чи ще на чомусь? Бандаренка змусив вас працювати на нього?

М е р і. *(здивовано)* Ні-ні, нічого такого. Він, як колишній, добув нам довідку про смерть Миколая Недошителька.

С т а н и ч н и й. І де вона?

М е р і. На столику у моїй кімнаті. *(пауза)* Він також подарував нам свою книгу, в якій є ілюстрація зі сфотографованим аркушем, а в ньому описано де і що заховано у монастирі.

Філюсь підхоплюється на ноги.

Ф і л ю с ь. *(до Писаки)* Ага! Попавсь!

П и с а к а. Я ж перепросив!

Ф і л ю с ь. То й що? Попавсь, так попавсь!

Філюсь біжить до дверей.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Де-с побіг?

Ф і л ю с ь. Зара буду!

Філюсь відчиняє двері і вибігає з кімнати.

Т а п е р. *(до Мері)* Це все? Чи може ще щось вам повідомив цей *(іронічно)* рускоязычний українській націоналіст?

Пауза.

М е р і. Ще є дещо.

П и с а к а. *(нетерпляче)* І що, що, що саме?

М е р і. Це стосується лише сестри Христини.

Пауза.

Х р и с т я. *(до Мері)* Кажіть, будь ласка.

М е р і. Можливо... краще я вам на одинці скажу, а потім ви самі вирішуйте розповідати це, чи ні.

П и с а к а. *(до Мері)* Нам не можна цього чути? Але ж... ми всі тут друзі...

Х р и с т я. Гордійку!.. Я обіцяю тобі розповісти, згодом.

Т а п е р. *(до Писака прискіпливо)* Якщо буде в цьому потреба, ні?

П и с а к а. Так, так...

С т а н и ч н и й. *(до Христі)* То що, – нам вийти?

Х р и с т я. Якщо пані Мері наполягає...

М е р і. Я б дуже просила...

Усі поволі підводяться і йдуть на вихід.

С т а н и ч н и й. *(до Христі)* Ми чекатимемо в холі.

Станичний, Гапер і Писака виходять.

Пауза.

М е р і. Сестро, питання дуже делікатне, стосується 1947 року.

Христя насторожується.

Х р и с т я. Слухаю вас, пані Мері.

М е р і. *(відбирає слова)* Ваше... монаше ім'я Христина, а світське Ольга?..

Х р и с т я. Так. Ольга Сломчинська.

Пауза.

М е р і. Кагебист Владімір окрім інформації стосовно монаха Недошиться, сповістив також, що прізвище Недошиться фігурує в іншій архівній справі... у справі Ольги Сломчинської, монахині.

Х р и с т я. О, Боже! Що там ще?

М е р і. Не хвилюйтесь, сестро, я сама хвилююсь.

Х р и с т я. Добре, будемо намагатися не хвилюватися.

Пауза.

М е р і. То ж у 1947-му році Ольга Сломчинська... народила дитину?..

Христя рвучко встає, підходить до своєї турепки, бере її, але, опам'ятавшись, ставить на місце і повертається до крісла, в якому перед тим сиділа.

Пауза.

Х р и с т я. Так, це правда. У 1947-му році я народила дівчинку, назвала її на честь Пресвятої Богородиці, щоб Вона опікувалася долею цієї дитинки.

Пауза, Христя раптом схлипує, потім ще раз і ще раз.

М е р і. (також схлипує) Так, так...

Х р и с т я. (насторожено) Ви мене передражнюєте?..

М е р і. О, ні-і-і!..

Мері раптом не стримується і починає голосно ридати.

Христя здивовано дивиться на Мері.

Х р и с т я. Принести вам водички?

Заходить Філюсь, в руках у нього книжка і аркуш паперу.

Ф і л ю с ь. (здивовано) Може віскі вам з номера принести?

М е р і. (до Філюся) Так, несіть віскі!

Філюсь вибігає.

Мері продовжує ридати.

Х р и с т я. Чому ви так плачете, заспокойтесь, прошу вас, будь ласочка...

М е р і. (крізь сльози) А чому ви дали дитині прізвище Недошиться?

Пауза.

Х р и с т я. Я-а-а... не знала як... Ми з Мироном... я не знала його прізвища... то ж... тоді у нас було строго, ми бачилися з ним дуже-дуже рідко, але... я думала, що його прізвище також Недошиться.

Мері знову вибухає риданням.

Христя підсідає ближче до Мері і заспокоює її.

Влітає Філюсь.

Ф і л ю с ь. То є дуже добре віскі, помічне! Вам зараз попустить!

Філюсь наливає віскі до склянки.

Х р и с т я. (до Філюся строго) Дякую, можете йти. Наші всі в холі.

Ф і л ю с ь. *(показує на пляшку)* Я б ковточок зробив?

Х р и с т я. Ні, досить з вас, брате! Виходьте.

Філюсь киває і слухняно виходить.

Пауза, Христя підводиться, йде до дверей і раптом рвучко їх відчиняє.

На порозі, підслуховуючи, стоїть Філюсь

Х р и с т я. *(наказово)* Прошу вас не підслуховувати і відійти від дверей!

Філюсь відходить.

Ф і л ю с ь. А чого вона так плаче?..

Х р и с т я. Я сказала: «Геть! Геть від дверей!» Поки я в вас чимось важким не кинула!

Філюсь зникає.

Христя замикає двері на ключ, підходить до своєї турпки, дістає сигарету, запальничку.

Х р и с т я. *(про себе)* Льоля Курило... *(до Мері)* Ви палите?

Мері заперечливо хитає головою.

М е р і. *(крізь сльози)* Що сталося з тією дитиною, Марійкою Недошитько?

Х р и с т я. *(прикурює)* Мене мали арештувати... хлопці з лісу попередили, але я не встигла сховатися. *(пауза)* Я віддала доньку нашій настоятельці з проханням, щоб вона відвезла її до моїх батьків. Але... настоятельку також арештували. Ми якось зустрілися в Сибіру, в одному лагері на пересилці... вона мені тоді сказала, що віддала дівчинку Стефкові Станичному, а він її передав нашим підпільникам. Там серед підпільників були жінки, то ж вони мали нею заопікуватися... Подальша доля моєї донечки мені не відома...

М е р і. То є я. *(пауза)* Мамо, це я – твоя Марійка Недошитько.

Пауза.

Христя завмирає, Мері стоїть з простягненими руками.

Х р и с т я. Але отець Джон не є священником?

М е р і. Не є, каюсь.

Тендітна Христя і огрядна Мері поволі зближаються і в якусь мить кидаються одне одному в обійми.

Стоять мовчки, тіла їхні здригаються від ридань.

Хол готелю, темно, час від часу чути якийсь дивний гуркіт.

Діди сидять по кріслах, лунає храп.

С т а н и ч н и й. (до Писаки) Скільки можна хропіти? Ми ж на чатах!

Храп припиняється.

П и с а к а. (з просоння) Я забув. Кого ми чатуємо?

Т а п е р. (до Писаки) Насправді, мабуть, того, кого нема. А кого нема?

П и с а к а. Кого нема? (роззирається) Філюся?

С т а н и ч н и й. Добре, що його нема. Цей гуркіт точно пов'язаний з Філюсем.

Прибігає Філюсь, вмикає світло.

Т а п е р. (до Філюся) Зараз же загаси!

П и с а к а. Ми тут на чатах!

Філюсь вимикає світло.

Ф і л ю с ь. Дивіться!

Філюсь вмикає ліхтарик і показує розгорнуту книжку.

Усі діди підводяться і заглядають в книгу.

С т а н и ч н и й. (до Філюся) Де взяв?

Ф і л ю с ь. У канадійців.

Т а п е р. (до Філюся) Так, ти заліз в номер до канадійців і знову взявся тирити?

Ф і л ю с ь. Та я зара назад однесу!

П и с а к а. (дивиться в книгу) Це я складав цей список, ігумен наказав мені тоді записати...

Ф і л ю с ь. Ото скажи нам, твоїм найліпчим друзям і братам, що то значить: (тиче пальцем в книгу і читає) «NN там, де ГГ кинув ключами в МН».

Пауза.

П и с а к а. (повторює) «Там, де ГГ кинув ключами в МН»... МН – це Микольцьо Недошителько... У нього ж ніхто крім тебе не кидав ключами, то значить, що ГеГе – то є ти. І там на тому місці щось заховано... латинськими літерами NN позначено...

Ф і л ю с ь. А чо ти мене назвав ГеГе?

П и с а к а. Та я, вельмишановний, вже не пам'ятаю... може... але, повторюся: в Недошителька більш ніхто ключами не кидав, отже ГеГе – це ти, Фільку.

Пауза, Станичний спостерігає за тим, що діється за вікном.

С т а н и ч н и й. (до Писаки) А що ти позначив латинськими NN?

Пауза, Писака знизує плечима.

Т а п е р. (задумливо) Насправді, може це там ікону сховано?

С т а н и ч н и й. Ключами наш ГеГе кинув у Недошиться в трапезній. Паркет тут не міняли, він і далі старий, дубовий, то... можливо під підлогою ще щось залишилось?

П и с а к а. *(роздумує вголос)* Що зараз знаходиться в трапезній?

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* А ти не бачив? Чи зовсім пам'ять втратив?

Ф і л ю с ь. Це ж тепер-ка номер, де канадійці живуть.

Пауза, Станичний підіймає вказівний палець.

С т а н и ч н и й. Чуєте?

П и с а к а. *(прислухається)* Ні.

С т а н и ч н и й. Бо гуркіт припинився.

Т а п е р. *(плескає Філюся по плечу)* Бо насправді джерело гуркоту сюди прийшло.

Ф і л ю с ь. Я прийшов?

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Чим ти там гримав?

Т а п е р. *(до Філюся)* Долотом довбав, чи що?

Ф і л ю с ь. Та чого би я гримав, то не я гримав, нічого я не довбав.

П и с а к а. То, високопреподобні і вельмишановні, кого ми чатуємо?

Станичний йде до входних дверей, визирає крізь вікно на двір.

С т а н и ч н и й. Самозванця.

Пауза.

П и с а к а. О-йо-йо-йо-йой! Він одним ударом мені світло в очах вимкнув, то є якийсь профі.

Т а п е р. *(до Писаки)* Тому я зустріну його лицем в лице, а ти зайдеш зі спини і чимсь важким двинеш по голові.

П и с а к а. *(до Тапера)* Я не дам ради.

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* Даси. Він п'яний, ми з ним впораємось.

П и с а к а. Чим важким я його маю двинути?

Пауза.

Т а п е р. Рукописом. Скільки в тебе там сторінок?

П и с а к а. Десять п'ятсот вже.

С т а н и ч н и й. Стане.

Пауза.

П и с а к а. *(до Станичного)* А може краще фокус Філюся?

Ф і л ю с ь. Мій?.. О, добре! Я тільки за!

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Добре. Тоді зараз, вже йди в уборну, щоб потім, у найнесподіваніший момент ти нам тут... сюрприз не зробив.

Ф і л ю с ь. Я вже нині був. Я взагалі-то раз або два на день ходжу – вранці і ввечері, але часом, коли щось із’їм такого...

П и с а к а. (до Філюся) Послухай, шановний-вельмишановний, це нікого не цікавить! Взагалі, про такі речі нормальні люди не говорять.

Ф і л ю с ь. Я просто мав вам вповісти, що я не тікав, а мусів до виходку, бо перед тим я із’їв...

С т а н и ч н и й. Чш-ш-ш!.. Тиша! (прислухається) Авто під’їжджає. Усі по місцях!

Ф і л ю с ь. (пошепки) Я згадав! Латинські літери NN – то є зброя! Ми тогди так зброю позначали!

Т а п е р. Насправді, я б від неї зараз не відмовився б!

Ф і л ю с ь. Вона там є! Я думаю, що вона там є!

Чути звуки автомобіля: під’їжджає, зупиняється, відчиняються дверцята.

Діди ховаються за кріслами.

Хтось кілька разів смикає вхідні двері.

С т а н и ч н и й. (тихо) Якщо це Джон-самозванець, то він зараз піде довкола на чорний вхід.

Пауза, всі прислухаються.

Ф і л ю с ь. (до Писаки) Ти би мав мене ФеФе записати – «Філюсь фризієр», а не ГеГе.

П и с а к а. Так. Але...

Ф і л ю с ь. ГеГе то є щось недобре.

С т а н и ч н и й. (строго) Тиша! Зараз не час на кросворди! Слухай мою команду: перегрупуватись!

Діди організовано перегруповуються відносно аркоподібного входу.

В коридорі лунають кроки, далі стук в чийсь двері. Тиша. Кроки наближаються до холу.

Заходить Владімір, роззирається довкола; в руках у нього пакунок.

Раптом вмикається світло.

Тапер стоїть перед Владіміром.

Т а п е р. (до Владіміра) Ку-ку! Яка несподівана зустріч!

В л а д і м і р. (намагається себе опанувати) Так точьна, несподівана!

Філюсь навкарачки тихо переповзає і зупиняється позаду Владіміра.

У Владіміра на грудях написано «Дякую тобі, Боже, що я не москаль».

Т а п е р. *(вказує на надпис)* Ти не москаль? *(підходить)*

В л а д і м і р. Слухай, Тапер! Я не знаю для чього нам зараз варагувати. Ситуація в країні змінилась і ми тепер стаємо па одну сторону барикад.

Т а п е р. Насправді, ми не можемо стояти по одну сторону барикад, тому, що ти кагебист, а це – на завжди, колишніх кагебистів не-бу-ва-є! *(итовхає Владіміра)*

Владімір падає, перечепившись об Філюся.

Звідусіль вискакують діди і сідають Владімірові на руки і ноги.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Та скільки разів тобі казати: робимо так, як на репетиції! Ти мав відразу сісти йому на оту ногу.

Ф і л ю с ь. Я ся направлю!

Філюсь швидко кидається до Владіміра і сідає йому на ногу.

С т а н и ч н и й. *(до Владіміра)* Де зброя, під пахвою?

Владімір не відповідає, пробує вирватись.

Т а п е р. *(до Писаки)* Де твій рукопис?

П и с а к а. *(здивовано)* Час читати настав?

Т а п е р. Але сильно, з замахом!

П и с а к а. А-а-а! Зрозумів!

В л а д і м і р. Стійте!.. *(пауза)* Цей Писака все життя на мене працювал.

Писака з відчаєм лупить Владіміра своїм рукописом по голові кілька разів.

Владімір втрачає свідомість.

Т а п е р. *(до Владіміра)* Дякую, полковнику, що нагадав, бо я вже мав сумнів, чи наш Писака на таке наважиться!

П и с а к а. *(в нервах)* Я не Писака і я його зараз ще й приріжу! Старозавітні священики були різунами, різали жертовну худобу, то і я переходжу в старий той, зараз приріжу цю худобу... *(мацає себе по кишням)* Де мій «золінген»?.. Нема... Філюсь!..

Філюсь помалу підводиться.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Команди встати не було!

Писака кидається на Філюся, Філюсь втікає.

П и с а к а. Знову вкрав! Ти знову вкрав!

Ф і л ю с ь. Та я нич не крав! *(тікає)* Він тобі не потрібен! А я – фризієр! Шо хоч з мене!

Філюсь забігає за барну стійку і кидає в Писаку бритвою.

Писака підбирає бритву, відкриває- закриває, перевіряючи, чи не поламана.

Раптом з аркоподібного ходу з'являється Рекетир, у нього в руках бита.

Р е к е т и р. Всім стоять, всім бояться, на!

Рекетир робить кілька кроків вперед.

Тапер намагає під пахвою у Владіміра пістолет, виймає його і наставляє на Рекетира.

Р е к е т и р. (*презирливо*) Хе!.. Деда, ти хоч вмієш ним користуватись, на?

Т а п е р. Перший попереджувальний вгору.

С т а н и ч н и й. З запобіжника зніми.

Т а п е р. Де він?

С т а н и ч н и й. (*показує*) Та ось тут.

Рекетир стоїть, регоче.

Тапер підіймає пістолет, лунає постріл.

Ф і л ю с ь. Уй-юй!

Т а п е р. Другий – на ураження.

Тапер спрямовує пістолет на Рекетира.

С т а н и ч н и й. (*до Рекетира*) Кидай патика.

Р е к е т и р. Це не патик, це бейсбольна бита, на.

С т а н и ч н и й. Добре, кидай.

Рекетир кидає биту на підлогу.

Філюсь відразу підбігає, хапає биту, відбігає з нею і розглядає її.

С т а н и ч н и й. (*до Рекетира*) Лягай поруч з шефом.

Р е к е т и р. Він мені не шеф.

С т а н и ч н и й. (*іронічно*) Так-так, ти у нього просто водій!..

Рекетир сідає на підлогу поруч з Владіміром.

З підсобки виходить заспаний Борис.

Б о р и с. Що сталось, це був постріл, у готелі хтось стріляв?

С т а н и ч н и й. (*до Бориса лагідно*) Тихенько, синку, бо зараз поруч ляжеш.

Борис відходить і сідає за ресепшен.

Т а п е р. (*до Писаки*) Гордійку, насправді настав час прочитати цьому молодому зухвальцеві твій рукопис.

Писака підходить ззаду до Рекетира і щосили лупить його своїм романом по голові.

Борис радісно плеще в долоні.

Рекетир повільно озирається на Бориса.

Борис припиняє плескати.

С т а н и ч н и й. (до Писаки) Єще раз, єще єден раз!

Писака ще раз б'є Рекетира по голові своїм рукописом, Рекетир падає поруч з Владіміром.

Т а п е р. Який карколомний сюжет! Сюжет, що карки ломить!

П и с а к а. А щоб ви знали, що там дійсно буде дуже карколомно.

Ф і л ю с ь. (показує на лежачих) Видим, видим!

П и с а к а. (до Філюся) Ти... ГеГе, ФеФе!..

Станичний помічає скотч в кишенях Рекетира.

С т а н и ч н и й. Дивіться, що це у нього?

П и с а к а. Що це?

Діди здивовано розглядають мотки скотчу.

Борис виходить з-за ресепшена.

Б о р и с. Я бачив в кіно – це клейка стрічка, вона якось називається, не пригадую як... нею змотують руки і ноги.

Борис бере моток скотчу і демонструє як треба замотувати.

Т а п е р. То давайте, насправді, їх змотаємо поки вони не очуняли.

Діди беруться замотувати скотчем руки і ноги Рекетирові, потім Владіміру.

Філюсь скидає взуття, потім шкарпетки, нюхає їх.

Ф і л ю с ь. (протягає шкарпетки) Рота заткати, щоби-с не той...

Станичний бере у Філюся шкарпетки і затикає ними роти Владіміра і Рекетира.

П и с а к а. Що далі будемо робити?

С т а н и ч н и й. Веземо їх до лісу, а там під гіллякою... дасться чути!

Ф і л ю с ь. (радісно) Правильно, брате Стефане! З такими інакше не мож! А табуретку де в'озьмем?..

С т а н и ч н и й. (до Бориса) Пан Борис нам позичить!

Б о р и с. (відвертається) Я нічого не бачив, нічого не чув!

Філюсь підбігає до Бориса і радісно тріпає його за щоку.

Ф і л ю с ь. (до Бориса) Та не сци-и-и!

Б о р и с. *(шокований)* Та не буду...

Т а п е р. Фільку! Йди загаси світло, щоб з вулиці хтось не побачив.

Філюсь біжить до вимикача.

Заходять Мері і Христя.

Діди відразу підводяться, заступаючи тіла Владіміра і Рекетира.

Філюсь невпопад гасить світло.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся, передражнюючи його)* Уй-юй!.. Увімкни!

Ф і л ю с ь. Уй-юй! *(вмикає).*

М е р і. *(до Тапера)* Тату!.. Це я, твоя донька, Марійка Недошитько!

Тапер озиряється, шукаючи до кого Мері звертається.

Діди здивовано обертаються до Тапера.

Х р и с т я. *(до Мері)* О, ні, ні!

Т а п е р. *(до Мері)* Пе-перепрошую?..

Ф і л ю с ь. *(до Тапера)* То є твоя доня, Миронцю!

Пауза.

М е р і. *(до Христі)* Мамо, поясніть йому.

Х р и с т я. *(до Мері)* Маріє, ти дуже помиляєшся...

П и с а к а. *(до Христі)* Сестро, то пані Мері – ваша донька?

Т а п е р. *(з іронією)* А я, насправді, – ба-батько?

С т а н и ч н и й. *(похмуро)* Я знав, що це колись станеться.

П и с а к а. Що, що? Що саме?

Пауза, Станичний мовчить.

Раптом лунає стогін зв'язаного Владіміра.

Філюсь хапається за крижі, спираючись на биту, ніби це він застогнав.

М е р і. *(до Христі)* Хіба не Мирон Бамбетель мій батько?

Х р и с т я. Ні, донечко, ні...

Пауза.

Т а п е р. *(до Христі)* То насправді ти мені відмовила, бо-бо-бо..? Але я би тебе і з дитиною ви-взяв.

Х р и с т я. Мирончику, братчику, ні... це все дуже... дуже і дуже... непросто.

Владімір знову стогне, Філюсь ще дужче зображає біль в крижах.

Станичний відступає від Владіміра і показує на нього рукою.

С т а н и ч н и й. (до Мері) Пані Мері, ось це ваш батько.

Владімір опритомнює, відкриває очі.

Х р и с т я. (побачивши Владіміра) Ах!..

Христя закриває обличчя обома руками і раптом непритомніє.

Діди кидаються до Христі, Тапер і Станичний переносять її в крісло, Писака готує крісло, Філюсь в барі хапає воду і приносить.

Т а п е р. (до Станичного) Яким чином насправді цей «не-не москаль» став (показує на Мері) їнім ба-батьком?.. (бере у Філюся воду).

С т а н и ч н и й. (похмуро) Він згвалтував Христю. Ще тоді, під час обшуку. Тому ми його сьогодні... (легким жестом імітує повішання).

Ф і л ю с ь. (азартно) А завтра на Службі Божій висповідаємось.

Т а п е р. (до Станичного) І ти весь цей час мо-мовчав?

С т а н и ч н и й. (до Тапера) Ми сьогодні вперше за п'ятдесят років зустрілись.

Т а п е р. С-справді... не-неув'язка (зкроплює чоло Христі водою). Ось чому вона мені насправді відмовила, коли я після полону пи-прийшов до неї з пропозицією руки і с-серця. (до Мері) Для вас я міг с-стати названим батьком...

Мері киває Таперові, відходить і стає над Владіміром; уважно розглядає його, помічає поруч з ним пакунок, підіймає його, відкриває.

М е р і. (до Владіміра) Дякую за фонограми, тату... (пауза) Ось твоїх сто долярів, більше це не коштує (виймає з бюстгальтера купюру і кидає йому). От звідки в мені ця жага помсти – мама прагнула справедливості і ми її зараз в цьому розрадімо.

Владімір силкується щось відповісти.

Мері нахилиється, виймає з рота Владіміра кляп.

В л а д і м і р. (до Мері) Доченька...

Мері різко назад запихає кляп до рота Владіміра.

Філюсь зненацька підбігає до Тапера.

Ф і л ю с ь. (лякає) Гу!

Т а п е р. (здивовано) Що тобі є?

Ф і л ю с ь. Настрашив тебе!

Т а п е р. Дякую. Для чого?

Ф і л ю с ь. Шоби-с не заїкавсь!

Т а п е р. А-а-а! Зрозумів. Дякую.

Ф і л ю с ь. Помогло?

Чути як у вхідних дверях повертається ключ.

Т а п е р. *(насторожено)* Дуже...

Відчиняються вхідні двері, ввалюються о. Джон і Настя, їм весело, о. Джон обіймає Настю.

О. Д ж о н. *(до Насті)* Про Бориса і мою сестру тобі все зрозуміло, сподіваюсь?.. Йди в 101-ий, а я зараз, тільки...

Раптом вони помічають присутніх.

О. Д ж о н. *(весело)* О, бачу у вас тут продовжується засідання, знайшли ікону?

С т а н и ч н и й. *(йому в тон)* О, бачу, ви тут, отче, готуетесь до завтрашньої Літургії?

Настя, помітивши Бориса, звільняється від обіймів о. Джона, потім, подумавши, знову кладе його руку на себе.

О. Д ж о н. *(до Станичного)* А що вам не подобається?

Тапер робить крок у напрямку до о. Джона.

Т а п е р. *(підходить)* Те, що ти самозванець, отченьку. Хто тебе висвячував?

Філюсь стає навкарачки і заходить за спину о. Джона.

О. Д ж о н. Мене?

Т а п е р. Тебе.

О. Д ж о н. Я питаю: мене?

Т а п е р. Я відповідаю: тебе!

М е р і. *(до о. Джона)* Івасю, розслабся, вони вже все знають, кагебист нас прослуховував.

Пауза.

О. Д ж о н. А це вже незаконно – за це має бути покарання, на це є стаття!

Т а п е р. Може у вас, але не в нас.

Тапер штовхає о. Джона, він перечіпляється через Філюся, але не падає, Філюсь навкарачки виповзає з холу.

О. Д ж о н. *(з презирством)* Ти здурів, діду? *(виймає пістолет).*

Тапер також виймає пістолет.

М е р і. *(до о. Джона)* Ану негайно сховай зброю!

Христя опритомнює.

Х р и с т я. Марійко!..Донечко моя!..

Мері кидається до матері.

М е р і. Що, матусенько, що? Як ви себе почуваете?

О. Д ж о н. *(вражено)* Матусенька?..

Тапер пістолетом показує на Владіміра.

Т а п е р. А це – татусь.

О. Джон ховає зброю, відштовхує з дороги Тапера і підходить до Владіміра і Рекетира.

Владімір і Рекетир сідають на підлозі.

О. Джон виймає з їхніх ротів кляти.

Знову чути якийсь гуркіт.

С т а н и ч н и й. Прошу – Філюсь пішов і з'явився гуркіт.

Н а с т я. *(дратуючись)* Що робиться? Йду погляну.

Б о р и с. *(до Насті)* Та це не в нас, це десь на вулиці.

Настя ігнорує Бориса і виходить.

Станичний, Тапер і Писака переглядаються.

Т а п е р. То NN – це насправді зброя?.. *(пауза)* Вйо у трапезну!

П и с а к а. А ці? *(показує на Владіміра і Рекетира)*

С т а н и ч н и й. Пан Борис припильнує. Так, пане Борисе?

Діди підступають до Бориса.

Б о р и с. *(з острахом)* Так, так, добре, добре.

Діди рушають до аркоподібного входу.

П и с а к а. Стійте! Я згадав! То не в трапезній було! Згадайте – між каплицею і трапезною був рекреаційний зал і там стояло кріселко Недошитька!

Пауза, діди згадують.

С т а н и ч н и й. Дійсно, воно стояло там.

Т а п е р. Вйо у рекреаційну! Який це номер сьогодні?

С т а н и ч н и й. Побачимо.

Станичний, Тапер і Писака виходять.

О. Джон раптом починає реготати.

О. Д ж о н. *(до Владіміра і Рекетира)* Ви тільки подумайте: вас зв'язали столітні діди.

Б о р и с. *(до о. Джона)* По-перше, вони не столітні, а по-друге; не дуже з цього насміхайтесь, бо ці діди все таки і воювали, і по тюрмах сиділи.

Христя підводиться, проходить повз Владіміра, намагаючись не дивитися на нього.

Мері підтримує Христю.

Х р и с т я. (до Мері) Донечко, я дуже-дуже втомлена, мушу прилягти, вранці ми продовжимо наше з тобою знайомство.

М е р і. Мамо, моліться за мене.

Х р и с т я. О, так!.. (обіймає Мері)

М е р і. Я ще ніколи не була такою щасливою. Дякую вам, мамо.

Христя витирає сльозу і виходить.

Р е к е т и р. (до Бориса) Іди сюда, на!..

Б о р и с. (до Рекетира) Що вам потрібно?

Р е к е т и р. Візьми ножа і розріж цей скотч.

Пауза, Борис думає, що робити.

Б о р и с. Добре, збігаю по ножа.

Борис виходить.

В л а д і м і р. (до Рекетира) Більше ми його не пабачім.

О. Д ж о н. (до Рекетира) А чому ти мене не попросив, може б я тебе розв'язав?

Р е к е т и р. А ви розв'яжете?

О. Д ж о н. Тепер – ні. Ти ж не звернувся до мене, не виявив мені свою повагу.

В л а д і м і р. Атец, ви дуже паважна людина, ми вас на полнам серйозе паважаєм і просіма нас разв'язать.

Заходить Настя, вона за вухо веде Філюся. Філюсь насолоджується тим, що його веде молода гарна дівчина.

Н а с т я. (до Мері і о. Джона обурено) Прошу панства, я його знайшла у вашому номері. Він розмовляв з кимось по телефону.

Ф і л ю с ь. З Чі-чікаго!

М е р і. Що???

Ф і л ю с ь. Та не хи-хвилюйтеся, Френк уже вилетів і за кі-кільку годин буде в Україні!

Пауза.

М е р і. Я в шоці...

Н а с т я. (до о. Джона) Перепрошую, але мені вже цього досить. Я йду додому.

Пауза, Настя чекає на реакцію о. Джона.

О. Д ж о н. (до Насті) Йди.

Настя рвучко розвертається і виходить..

О. Д ж о н. (до Мері) Ти розумієш, що я зараз терміново мушу виконати своє завдання?

М е р і. Виконуй!

О. Д ж о н. Я повинен когось завалити!

М е р і. Вали.

О. Д ж о н. Кого?

М е р і. Сам вирішуй. Але це (показує на Владіміра) мій батько! Хоч він і згвалтував мою маму.

О. Д ж о н. А мені все одно. Френк сказав, щоб я завалив того, хто викликав в тобі цей сказ! Я валю москаля.

В л а д і м і р. Я не маскаль!

О. Джон виймає пістолет.

О. Д ж о н. (до Владіміра) І хоч сотню разів це напиши собі на грудях, а потім на задниці і на... пупі, і ще довші вуса запусти по самісінькі: однаково зараз здохнеш, як собака!

В л а д і м і р. За щьо, шановний, за щьо?

Пауза, о. Джон довго цілиться у Владіміра.

О. Д ж о н. (до Владіміра) За неповагу! Ти прослуховував нас! (до Мері) Ну, що? Мочити?

М е р і. (про себе) Це таки вперше. (до о. Джона) Френк не збрехав, – це ти вперше.

О. Д ж о н. (до Мері) Добре. Все. Я зроблю! (цілиться)

В л а д і м і р. Не раб'ть цього, отче! Ві себе не уявляєте, щьо відчувають те, каторие людіну убілі.

Пауза, о. Джон помалу опускає пістолет.

М е р і. (до о. Джона) Ха! З тобою все ясно!

Філюсь підходить до Мері.

Ф і л ю с ь. Не-не знаєте, куди на-наші пішли?

М е р і. (нервово) Он туди! (показує).

Філюсь швидко йде на вихід.

О. Д ж о н. Та пішли ви всі!

О. Джон різко підіймає пістолет.

Лунає кілька пострілів.

Філюсь зі звуками, які випускають в туалеті, падає, підводиться і вибігає.

Владімір зв'язаними руками хапається за місце, куди влучили кулі.

В л а д і м і р. А-а-а!.. *(падає)*

О. Д ж о н. *(до Мері)* Все, я зробив справу! Все! Вшиваймося.

Пауза.

М е р і. *(повільно)* Ти вбив мого батька. Тобі кінець.

О. Д ж о н. Він гвалтівник, ти забула?

Владімір здивовано підводиться.

В л а д і м і р. *(до о. Джона)* Ви з такої відстані не папали?

О. Д ж о н. Як не попав?

М е р і. Він живий! *(до о. Джона)* Мочи його!

О. Д ж о н. Сама тепер мочи його.

Мері відбирає у о. Джона пістолет і стріляє у Владіміра.

В л а д і м і р. А-а-а!.. *(падає)*

Мері простягає пістолет о. Джонови, той бере його, витирає відбитки краєм одягу і кладе на підлогу.

М е р і. Все, тягар з душі спав. Тепер вшиваймося.

Мері і о. Джон йдуть на вихід.

М е р і. Це ж треба – не попасти з такої відстані... краще б ти в семінарію пішов.

О. Д ж о н. Це, мабуть, через тутешнє віскі, гидота рідкісна.

Мері раптом зупиняється біля телефону, якусь мить дивиться на нього, потім гарячково починає щось шукати в бюстгальтері, дістає папірець і, дивлячись на нього, знімає слухавку телефона і набирає номер.

М е р і. *(до о. Джона)* Зараз зроблю тебе босом. *(в слухавку)* Алло? Це Національне центральне бюро Інтерполу?.. Я хочу повідомити про місцеперебування міжнародного злочинця Френка Чілогоу, а також його спільників в Україні. *(пауза)* Гарзд... так, з готелю... тоді краще перетелефонуйте мені до мого номеру, номер 107... Дякую *(кладає трубку)*.

О. Д ж о н. *(ошелешений)* Що це було?

М е р і. Пішли в номер.

О. Джон і Мері виходять.

Рекетир сидить поруч з тілом Владіміра.

Р е к е т и р. *(итовхає Владіміра)* Альо, підіймаймось, на! Там холості були, вони не замовляли у мене бойові патрони. Дали б ще сто баксів - мали б бойові, на.

Владімір підводиться.

В л а д і м і р. Спа-спасіба, но чяс от чясу не-не легче. Нам нада с-срочна делать но-ногі. Ета американская с-сволачь только што за-алажила нас в І-інтерпол.

Владімір і Рекетир зі зв'язаними руками і ногами встають на ноги і дріботять на вихід.

Р е к е т и р. Не розумію, – при чім тут я, на? Ви там з якимось Френком щось перетираєте, а я при чому?

В л а д і м і р. Ти п-продал ім аружие?.. Вот, всьо, теперь ти – та-тарговец аружием. *(пауза)* Машину сможеш весті со-о с-связаними руками і на-агами?

Рекетир ствердно киває, потім за якусь мить принохується.

Р е к е т и р. *(гидливо)* Що це так смердить, на?.. Це ви від пострілів?

Владімір нюхає повітря і робить вигляд, що все нормально, що це Рекетирові здалося.

Раптом Владімір розвертається, дріботить назад, підбирає з підлоги 100 доларів, пістолет і повертається до вхідних дверей.

Владімір і Рекетир виходять.

Гасне світло, гуркіт продовжується.

Кімната Христі.

Христия разом з Мері сидять і ніжно бесіднують.

Х р и с т я. Ось так я тебе народила на квартирі у своєї шкільної подруги.

М е р і. Вона ще жива?

Христия хитає головою.

Х р и с т я. Загинула десь у таборах Сибіру...

М е р і. Мамо, назвіть мені імена всіх ваших кривдників, всіх: від слідчих і до найменшого, як ви кажете, «надзирателя».

Х р и с т я. Донечко... я приклала дуже, дуже багато зусиль, щоб їх усіх забути...

М е р і. Мамо, вони не повинні бути персональними пенсіонерами, вони не повинні зараз маскуватися під вишиванками, під «Дякую тобі, Боже, що я не москаль», під козацькими вусами і так далі! Ми повинні їх всіх знешкодити, або принаймні розповісти про

них світові! Цей же ж Бондаренко, – співпрацює і з ЦРУ, і з Мосадом, і може ще з якоюсь спецслужбою! А має сидіти на нарах і хлєптати баланду!

Х р и с т я. *(зітхає)* Так, донечко, так, але...

Лунає стукіт в двері.

Т а п е р. *(за дверима)* Сестро, це ми. Насправді на два слова.

Х р и с т я. Та заходьте, ми ще не спимо.

Заходять Станичний, Тапер, Писака і Філюсь. У Філюся в руках молоток, зубило, мітла і совок.

Х р и с т я. *(до Тапера)* Ми не змогли всидіти кожен у своєму номері, Марійка до мене прийшла.

Мері помічає в руках Філюся реманент.

М е р і. Ви на пошуки скарбів зібрались?

С т а н и ч н и й. Так. І просимо, щоб ви перейшли спати в інший номер, наприклад наш, а ми будемо тут?

Т а п е р. А постіль, насправді, ми вам перенесемо.

Х р и с т я. Я щось нічого не розумію?..

Ф і л ю с ь. *(до Христі)* То все то-та книжка! Там-ка є ілюстрація і на ній пише, що отута я кинув у покійного брата Недошиться ключами. Він отута сидів *(показує)*.

П и с а к а. Не отута, а ось тут *(показує)*.

С т а н и ч н и й. *(до Писаки)* А ти тоді де був?

П и с а к а. Я?

Ф і л ю с ь. Та, та! Де ти тоді був?

П и с а к а. Я... в той час *(водить рукою по кімнаті)*.

Т а п е р. Гордію, тебе насправді тоді тут не було! *(до Мері і Христі)* Ця історія вже настільки легендована, що навіть той, кого тут не було, пам'ятає цю історію так, ніби він тоді тут був.

П и с а к а. Та я тоді тут був!

С т а н и ч н и й. Троє тобі кажуть, що тебе тоді тут не було.

Пауза.

П и с а к а. Добре. *(до Мері і Христі)* То, знаєте... можливо... *(ніяково всміхається)* У творчих людей таке буває, що так переживаєш якусь подію, що потім і не розумієш, чи була вона насправді, чи у твоїй уяві...

Х р и с т я. Браття, не хочу я нікуди переходити.

Ф і л ю с ь. *(показує молоток)* А ми будемо стіни гаратати!

Х р и с т я. Гаратайте на здоров'я, я зачекаю.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Стіни не гаратай, тут десятки ремонтів з тих пір було. Бадай підлогу.

Філюсь кладе на підлогу реманент і починає ходити по кімнаті, час від часу постукуючи каблуком по підлозі.

П и с а к а. *(до Мері)* Пані Мері, дозвольте вас запитати, чи ви щасливі, що відзискали свою матір?

М е р і. О, так, пане Гордію, так! І в цьому є також ваша заслуга, бо якби ви не написали свій роман на основі справжніх подій...

П и с а к а. *(перебиває)* Так! Я так і зазначив у пролозі: на основі реальних подій.

М е р і. *(продовжує)* То ми б ніколи не приїхали сюди шукати своє коріння. Так, матусю, ти рада, що ми зустрілися?

Х р и с т я. Так, так, донечко моя... *(починає плакати)* Як я плакала за тобою, як я тужила. Мені той Сибір не був таким гірким, як втрата рідної дитини... і страшна ненависть до... я довго не могла її побороти, ненависть і жагу помсти. Помстити око за око, зуб за зуб! Але, якось в таборі, через решітку, я висповідалась у нашого українського священика і... мене попустило, я простила...

Т а п е р. *(спокійно)* А я ні, не простив.

Х р и с т я. *(вражено)* Як? Чому? Ти ж тримаєш у собі зло.

Т а п е р. Я не тримаю у собі зла і своїм винуватцям прощаю, але винуватцям моїх друзів, моєї Батьківщини – не прощаю, а вимагаю справедливості! Москаль має постати перед Нюрнбергом-2!

М е р і. Я повністю з вами погоджуюсь!

Пауза, погляди всіх звернені на Філюся.

П и с а к а. А я насолоджуюсь останніми днями свого земного життя. Досі якось боявся смерті, але відколи перепросив вас, браття, так і спокійніше на душі стало. Яким би моє життя не було – дяка Богові за все, все одно воно прекрасне!.. Хочеться, звичайно, ще все задумане дописати, але, якщо воля Божа мені відійти – все, всім пока-пока!.. І хоч у мене – троє діточок, шестеро онуків, – я часами дуже жалкую, що... не зміг бути добрим монахом... Але діти – це благословення від Господа!

Ф і л ю с ь. Уй-юй!

П и с а к а. Що там?

Ф і л ю с ь. Є!

П и с а к а. Що є?

Ф і л ю с ь. Порожнеча. Тут-ка пусто, тут-ка ми виколюпаємо паркет!

С т а н и ч н и й. (до Філюся) Колупай, Фільцю, колупай! Благословляю.

Філюсь за допомогою молотка і стамески починає виколупувати паркетину з підлоги.

Всі з очікуванням слідкують за рухами Філюся.

С т а н и ч н и й. Якщо так у двох словах, то... я був одружений. Узяв собі таку саму, як я каторжанку і ми з нею прожили душа в душу до самої перестройки. А там Чорнобиль і – у моєї Нусі рак... довго не мучилась, за місяць відійшла. (пауза) Я довший час мав докори сумління – чи добре зробив, що не дотримав монаших обітів, пішов до УПА захищати Україну... Але сьогодні я переконаний, що це саме так Господь мене і провадив. (пауза) Ми, люди, самі собі придумуємо життя, приймаємо рішення, присяги, обіти, не запитуємо у Бога, що Він хоче, щоб ми робили в житті. А Він для нас має інший план прожити наше життя. І то такий, який Йому до вподоби...

Пауза.

П и с а к а. А у вас, пані Мері, є сім'я?

М е р і. (задумливо) Вчора ще була.

Х р и с т я. Тобто?

М е р і. Не можу розповідати, це...

Пауза.

Ф і л ю с ь. Уй-юй! Так! Тут був схрон! Дивіться яке шмаття промасляне, – в таке загортали зброю.

Діди підходять і схиляються над дірою в підлозі.

С т а н и ч н и й. Он картка якась, підійми її, може там щось пише.

Філюсь дістає пожовклий листок паперу, розкриває його і читає. Раптом він затуляє собі рота рукою, щоб чогось не сказати.

П и с а к а. (до Філюся) Що там-ка?

Ф і л ю с ь. Паскудство (показує картку).

Т а п е р. (обертається до жінок) Слово на три букви. Москаль без цього слова ніяк не може, – скрізь його пише.

Пауза.

С т а н и ч н и й. Тут, таки був схрон. Вони його знайшли, написали паскудство для гумору і назад заклали паркетом. Бери Фільцю, назад позакладай.

Т а п е р. Давайте туди для гумору пістолет Бондаренка покладемо, хай до другого пришестя там лежить.

Тапер простягає Філюсеві пістолет, той обережно бере його, загортає в промасляне шмаття і вкладає на дно схрону.

Філюсь. Запечатується гріб цей...

Христ'я. Брате! Не треба таких жартів!

Тапер. (до Христ'ї) Та чого? Сумний християнин – сумнівний християнин.

Станичний. (похмуро цитує) «Радуйтеся, і знову кажу вам радуйтеся, Господь близько»

Писака. (зітхає) Ой, вже близько, дуже близько... в 43-м році я забив німця.

Станичний. (до Писаки) Не час зараз хвалитися.

Тапер. Дивлюся я на нас і, насправді, дуже дивуюся, як ми з таких богобоязливих юнаків перетворилися на жорстоких дідів, обвітрених війною, тюрмами, втратами рідних, майна...

Писака. Як, як – а от так. Епоха така була.

Станичний. Кожен обирав свій шлях – протистояти антихристові, чи спробувати з ним вижити. Але і ті, хто боролись, і ті, хто співіснували зазнали втрат. І найгірші втрати – це, звичайно, внутрішні, невидимі.

Пауза. Філюсь забиває останню паркетину в підлогу.

Філюсь. Амінь.

Гасне світло.

Хол готелю, ранок.

Станичний, Тапер і Писака сплять, зсунувши до купи крісла.

Чути, як хтось з вулиці обережно вставляє ключ у двері, безшумно відчиняє їх.

Заходить Борис.

Раптом починають лунаати рінгтони будильників: «Ку-ку-рі-ку!», «Полька з гудзом», «Вставай, українцю, москаль вже годину не спить!» і: «Філько файний, дуже файний, найліпший в світі, вставай!»

Борис швиденько йде в підсобку.

Діди поволі прокидаються, вимикають свої будильники, продовжує лунаати тільки «Філько файний».

Станичний. (сердито) Де той файний?

П и с а к а. Всю ніч спати не давав! То хропів, то грюкав молотком. Його прибити мало! Он, шкарпетки його тут! Я думаю, чії то ноги так смердять.

Т а п е р. *(до Писаки)* О, чудо! Тобі нюх вернувся!

Писака з надією підіймає шкарпетки, нюхає. Раптом його пересмикує від різкого запаху.

П и с а к а. Яка гидота!.. Нюх! Є нюх!

Т а п е р. *(до Писаки)* Перед смертю завжди легше стає...

С т а н и ч н и й. *(переконано)* Фількові ноги так не смердять, це смрід з московських писків на шкарпетках.

Т а п е р. Філько – це «блаженні вбогі духом»... *(вимикає Філюсьовий рінгтон).*

П и с а к а. Філько, як казали мої бабця – то є «туман вісімнадцятий» і «злodyга ще той»!

Т а п е р. Але він, насправді, бореться зі собою. Не завжди перемагає, але бореться.

Раптом діди помічають що у них на головах щось із зачісками.

С т а н и ч н и й. *(похмуро)* Це ж ми вчора з горя, що нічого не знайшли і що москаль втік, дали Фількові себе постригти!

Всі прямують до дзеркала в барі.

Т а п е р. *(жахається)* Що він з мене зробив?!

П и с а к а. *(кривиться)* Прийдеться на голо стригтись.

С т а н и ч н и й. Жах!

Чути кроки в коридорі.

Т а п е р. Штани вбирайте!

Всі починають натягувати на себе штани.

Тапер сідає за фортепіано і починає награвати легку джазову мелодію.

Заходить о. Джон.

О. Д ж о н. Хеллоу еврїбаді!

П и с а к а. *(запопадливо)* І вам хеллоу!

О. Д ж о н. *(весело)* Гуд монін енд гудбай...

О. Джон раптом помічає зачіски дідів.

О. Д ж о н. О, май год! *(пауза)* Ірокези з нашого села... Що ж, прощавайте, у мене літак! Гудбай, гудбай!

О. Джон виходить дверима на вулицю.

П и с а к а. Гудбай, гудбай! *(пауза)* Та, байдуже! Потім на нуль пострижусь.

С т а н и ч н и й. Здавайте ковдри і подушки, я віднесу у номер.

Станичний бере ковдри і подушки, Писака йому допомагає.

Раптом до холу влітають Христя і Мері.

Х р и с т я. Браття, браття! У нас радість велика!.. Ой, ви ще не вбралися (відвертається).

Т а п е р. *(граючи)* Що за радість насправді така?

Мері за прикладом Христі також відвертається.

М е р і. Філюсь!..

Х р и с т я. Який він дуже-дуже молодець!

С т а н и ч н и й. *(підозріло)* Що, може когось підстриг так, як нас?

Христя і Мері озираються на зачіски дідів і починають тихенько хіхикати.

З вулиці заходить Парох.

П а р о х. Тук-тук! Я за вами. Зараз за півгодини будемо мати Божественну Літургію в церкві. Ви як? Виспались?

С т а н и ч н и й. Та от, всі у холі тут спали, бо той франсуватий Філюсь так хропів, що...

Заходить Філюсь весь в крейді, руки тримає за спиною.

П и с а к а. Ти, гунцвате, ти! Що ти з нами зробив?

Ф і л ю с ь. Я ікону знайшов.

Філюсь виймає з-за спини ікону Богородиці.

Тапер припиняє грати на фортепіано, але музика продовжує звучати.

П а р о х. *(з благоговінням)* Де ж ви її знайшли?

Ф і л ю с ь. У келії брата Недошиться! Він мені приснивсь і показав місце, де ікона була замурована! То я її колись там замурував!

Т а п е р. *(підходить)* Хоч недурно хропів, спати не давав.

Всі повільно наближаються до Філюся.

Філюсь з острахом підіймає ікону над головою.

Ф і л ю с ь. *(істерично)* Я поборов! Я себе поборов! Я безплатно віддаю! *(до Пароха)* Отче, це вам, ікону віддаю до церкви! Прийміть! Вона грубі гроші коштує, багато долярів, а я безплатно вам віддаю! Безплатно!

Парох повільно приймає з рук Філюся ікону, хреститься, цілує її, потім благословляє нею всіх присутніх.

Христя, Мері і всі діди по одному підходять до ікони, хрестяться і цілують її.

М е р і. *(благоговійно)* Це ж вона мені приснилась!.. А я не вірила, що вона насправді існує!

Х р и с т я. Який же все-таки прекрасний наш Господь Бог! Як це так можливо?!

М е р і. Дякую вам, пане Філюсе!..

Раптом погляди дідів зупиняються на Філюсьові.

С т а н и ч н и й. *(до Філюся)* Але за стрижку ти зараз відповіси.

П и с а к а. Шановний, як нам з такими зачісками на люди вийти?

Т а п е р. Я тебе завжди захищав, але зараз – начувайся!

Ф і л ю с ь. Та за що?.. Та я старався!.. Я можу переробити *(відступає)*.

Б о р и с. *(виходить з підсобки)* Хто вже мітлу і совок украв?

В с і. *(разом)* Філюсь!

Діди кидаються ловити Філюся, він бігає поміж стільцями.

Парох тримає ікону, Христя і Мері моляться і час від часу хрестяться.

Гасне світло.

КІНЕЦЬ